

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν ἤρξατο **1**
 ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι³ ἥς ἡμέρας, ἐντειλάμενος⁴ τοῖς **2**
 ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο,⁵ ἀνελήφθη⁶ οἷς καὶ **3**
 παρέστησεν⁷ ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν⁸ αὐτὸν ἐν πολλοῖς
 τεκμηρίοις,⁹ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα¹⁰ ὀπτανόμενος¹¹ αὐτοῖς, καὶ
 λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος¹² **4**
 παρήγγειλεν¹³ αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁴ ἀλλὰ
 περιμένειν¹⁵ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, Ἥν ἠκούσατέ μου: ὅτι **5**
 Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι
 ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες¹⁶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ **6**
 χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹⁷ τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ **7**
 πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ
 ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος¹⁸ τοῦ **8**
 ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες¹⁹ ἐν τε Ἱερουσαλήμ,

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁹ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ ὀπτανόμαι, appear, am seen. ¹² συναλιζομαι, assemble, gather together. ¹³ παραγγέλλω, order, command. ¹⁴ χωρίζω, separate, depart. ¹⁵ περιμένω, wait for. ¹⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁷ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ μάρτυς, υρος, ό, witness.

καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ¹ καὶ Σαμαρείᾳ,² καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ 9
ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,³ καὶ νεφέλῃ⁴ ὑπέλαβεν⁵ αὐτὸν
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁶ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, 10
πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν⁷ αὐτοῖς ἐν
ἐσθῇτι⁸ λευκῇ,⁹ οἱ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹⁰ τί ἐστήκατε 11
ἐμβλέποντες¹¹ εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹² ἀφ'
ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹³ ἐθεάσασθε¹⁴ αὐτὸν
πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν¹⁵ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, 12
ὃ ἐστὶν ἐγγὺς¹⁷ Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, 13
ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν¹⁸ οὗ¹⁹ ἦσαν καταμένοντες,²⁰ ὃ τε Πέτρος καὶ
Ἰάκωβος²¹ καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,²² Φίλιππος²³ καὶ Θωμᾶς,²⁴
Βαρθολομαῖος²⁵ καὶ Ματθαῖος,²⁶ Ἰάκωβος²¹ Ἀλφαίου²⁷ καὶ Σίμων ὁ
Ζηλωτής,²⁸ καὶ Ἰούδας²⁹ Ἰακώβου.²¹ Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
προσκαρτεροῦντες³⁰ ὁμοθυμαδὸν³¹ τῇ προσευχῇ³² καὶ τῇ δεήσει,³³ σὺν
γυναιξὶν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁵ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ⁹ λευκός, white, bright. ¹⁰ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹¹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹³ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁴ θεάομαι, look at, behold. ¹⁵ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁶ ἐλαιῶν, ὦνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ¹⁷ ἐγγύς, near. ¹⁸ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ καταμένω, stay, live. ²¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ²² Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ²³ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁴ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ²⁵ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ²⁶ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ²⁷ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ²⁸ ζηλωτής, ου, ὁ, Zealot, zealot. ²⁹ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ³⁰ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ³¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³² προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ³³ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν 15

– ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹ εἴκοσι² – Ἄνδρες 16

ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν³ τὸ πνεῦμα

τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα,⁴ τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ⁵ τοῖς

συλλαβοῦσιν⁶ τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος⁷ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ 17

ἔλαχεν⁸ τὸν κλῆρον⁹ τῆς διακονίας¹⁰ ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτέησατο 18

χωρίον¹² ἐκ μισθοῦ¹³ τῆς ἀδικίας,¹⁴ καὶ πρηνὴς¹⁵ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁶

μέσος, καὶ ἐξεχύθη¹⁷ πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁸ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁹ 19

ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν²⁰ Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι τὸ

χωρίον¹² ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ²¹ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν,

χωρίον¹² αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ²² Ψαλμῶν,²³ Γενηθήτω ἡ 20

ἐπαυλις²⁴ αὐτοῦ ἔρημος,²⁵ καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν²⁰ ἐν αὐτῇ: καί, Τὴν

ἐπισκοπὴν²⁶ αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων²⁷ ἡμῖν 21

ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος

Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος²⁸ Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἥς 22

ἀνελήφθη²⁹ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα³⁰ τῆς ἀναστάσεως³¹ αὐτοῦ γενέσθαι σὺν

ἡμῖν ἓνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν, 23

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁵ ὁδηγός, οὔ, ὁ, leader, guide. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ καταριθμέω, count, number among. ⁸ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³ μισθός, οὔ, ὁ, wages, reward. ¹⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁵ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁶ λάσκω, burst asunder with a loud noise. ¹⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁹ γνωστός, known, acquaintance. ²⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ²¹ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²² βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ²³ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ²⁴ ἐπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ²⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁶ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ²⁷ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁸ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁹ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³⁰ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ³¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³² Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas.

δς ἐπεκλήθη¹ Ἰούστος,² καὶ Ματθίαν.³ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ 24
 κύριε καρδιογνώστα⁴ πάντων, ἀνάδειξον⁵ ὃν ἐξελέξω,⁶ ἐκ τούτων τῶν
 δύο ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον⁷ τῆς διακονίας⁸ ταύτης καὶ ἀποστολῆς,⁹ ἐξ 25
 ἧς παρέβη¹⁰ Ἰούδας,¹¹ πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν 26
 κλήρους⁷ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος⁷ ἐπὶ Ματθίαν,³ καὶ
 συγκατεψηφίσθη¹² μετὰ τῶν ἑνδεκα¹³ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι¹⁴ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,¹⁵ ἦσαν 2
 ἅπαντες¹⁶ ὁμοθυμαδὸν¹⁷ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω¹⁸ ἐκ τοῦ 2
 οὐρανοῦ ἦχος¹⁹ ὥσπερ²⁰ φερομένης πνοῆς²¹ βιαίας,²² καὶ ἐπλήρωσεν
 ὅλον τὸν οἶκον οὗ²³ ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς 3
 διαμεριζόμεναι²⁴ γλώσσαι ὥσεί²⁵ πυρός, ἐκάθισέν²⁶ τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον
 αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν²⁷ ἅπαντες¹⁶ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο 4
 λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς
 ἀποφθέγγεσθαι.²⁸

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες²⁹ Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,³⁰ ἀπὸ 5
 παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, 6
 συνήλθεν³¹ τὸ πλῆθος³² καὶ συνεχύθη,³³ ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ

¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ² Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ³ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁵ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁷ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁹ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ¹⁰ παραβαίνω, go aside, transgress. ¹¹ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹² συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ¹³ ἑνδεκα, eleven, 11. ¹⁴ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ¹⁵ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ¹⁶ ἅπας, each, every. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ ἄφνω, suddenly. ¹⁹ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ²⁰ ὥσπερ, just as, even as. ²¹ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ²² βίαιος, violent, forcible. ²³ οὗ, where, when. ²⁴ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁵ ὥσεί, like, about. ²⁶ καθίζω, seat, sit. ²⁷ πλήθω, fill. ²⁸ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ²⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ³⁰ εὐλαβής, devout, God-fearing. ³¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ³² πλῆθος, ους, τό, multitude. ³³ συγχέω, confuse, confound.

διαλέκτῳ¹ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο² δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον,³ 7
 λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες
 Γαλιλαῖοι;⁴ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹ ἡμῶν 8
 ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι⁵ καὶ Μῆδοι⁶ καὶ Ἑλαμίται,⁷ καὶ οἱ 9
 κατοικοῦντες⁸ τὴν Μεσοποταμίαν,⁹ Ἰουδαίαν¹⁰ τε καὶ Καππαδοκίαν,¹¹
 Πόντον¹² καὶ τὴν Ἀσίαν,¹³ Φρυγίαν¹⁴ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁵ Αἴγυπτον¹⁶ 10
 καὶ τὰ μέρη¹⁷ τῆς Λιβύης¹⁸ τῆς κατὰ Κυρήνην,¹⁹ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²⁰
 Ῥωμαῖοι,²¹ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,²² Κρήτες²³ καὶ Ἀραβες,²⁴ 11
 ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις²⁵ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²⁶
 τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο² δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁷ ἄλλος πρὸς ἄλλον 12
 λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἅτεροι δὲ χλευάζοντες²⁸ ἔλεγον ὅτι 13
 Γλεύκους²⁹ μεμεστωμένοι³⁰ εἰσίν.

Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,³¹ ἐπῆρεν³² τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο³³ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες⁸
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες,³⁴ τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν³⁵ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε³⁶ τὰ
 ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὥς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,³⁷ οὗτοι μεθύουσιν:³⁸ 15
 ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ 16

¹ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁴ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁵ Πάρθος, ἡ, Parthian. ⁶ Μῆδος, ου, ὁ, Mede. ⁷ Ἑλαμίτης, ου, ὁ, Elamites, Elamite. ⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁹ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹¹ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia. ¹² πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁵ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁶ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁸ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ¹⁹ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ²⁰ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²² προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ²³ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ²⁴ Ἀραβ, βος, ὁ, Arab, Arabian. ²⁵ ἡμέτερος, ου, ὁ, our, our own. ²⁶ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁷ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁸ χλευάζω, mock, scoff. ²⁹ γλεύκος, ους, τό, sweet new wine, sweet wine. ³⁰ μεστός, fill. ³¹ ἑνδεκα, eleven, 11. ³² ἐπαίρω, lift up, raise. ³³ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ³⁴ ἅπας, each, every. ³⁵ γνωστός, known, acquaintance. ³⁶ ἐνωτίσθαι, give ear, hearken. ³⁷ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ³⁸ μεθύω, be drunken, am drunk.

τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, 17
 ἐκχεῶ¹ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προφητεύουσιν²
 οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες³ ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι⁴ ὑμῶν ὁράσεις⁵
 ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια⁶ ἐνυπνιασθήσονται·⁷ καὶ γε⁸ 18
 ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας⁹ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
 ἐκχεῶ¹ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύουσιν.² Καὶ δώσω 19
 τέρατα¹⁰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,¹¹ καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,¹² αἶμα καὶ
 πῦρ καὶ ἀτμίδα¹³ καπνοῦ·¹⁴ ὁ ἥλιος¹⁵ μεταστραφήσεται¹⁶ εἰς σκότος,¹⁷ 20
 καὶ ἡ σελήνη¹⁸ εἰς αἶμα, πρὶν¹⁹ ἢ ἔλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην
 καὶ ἐπιφανῆ·²⁰ καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσεται²¹ τὸ ὄνομα κυρίου 21
 σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,²² ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους: 22
 Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,²³ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον²⁴ εἰς
 ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν¹⁰ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ
 θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ²⁵ 23
 βουλῇ²⁶ καὶ προγνώσει²⁷ τοῦ θεοῦ ἔκδοτον²⁸ λαβόντες, διὰ χειρῶν
 ἀνόμων²⁹ προσπῆξαντες³⁰ ἀνείλετε·³¹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας³² τὰς 24
 ὠδῖνας³³ τοῦ θανάτου, καθότι³⁴ οὐκ ἦν δυνατόν³⁵ κρατεῖσθαι³⁶ αὐτὸν ὑπ'

¹ ἐκχέω, pour out, shed. ² προφητεύω, prophesy, foretell. ³ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ⁴ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ⁵ ὁρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ⁶ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ⁷ ἐνυπνιάζομαι, dream. ⁸ γέ, indeed, at least. ⁹ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ ἄνω, up, above. ¹² κάτω, down, below. ¹³ ἀτμίς, ἶδος, ἡ, vapor, breath. ¹⁴ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ¹⁵ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁶ μεταστρέφω, change, turn (about). ¹⁷ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁸ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁹ πρὶν, before, formerly. ²⁰ ἐπιφανής, splendid, glorious. ²¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²² Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁴ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²⁵ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²⁶ βουλή, ης, ἡ, counsel, purpose. ²⁷ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ²⁸ ἔκδοτος, given up, delivered up. ²⁹ ἄνομος, lawless, without law. ³⁰ προσπῆγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ³¹ ἀναιρέω, take up, kill. ³² λύω, untie, loose. ³³ ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ³⁴ καθότι, according as, because. ³⁵ δυνατός, powerful, possible. ³⁶ κρατέω, grasp, lay hold of.

αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, Προωρώμην¹ τὸν κύριον ἐνώπιόν 25
μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ·² διὰ τοῦτο 26
εὐφράνθη³ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο⁴ ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ
σὰρξ μου κατασκηνώσει⁵ ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις⁶ τὴν ψυχὴν 27
μου εἰς Ἄδου,⁷ οὐδὲ δώσεις τὸν ὁσίόν⁸ σου ἰδεῖν διαφθοράν.⁹ Ἐγνώρισάς 28
μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης¹¹ μετὰ τοῦ προσώπου σου. 29
Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν¹² εἰπεῖν μετὰ παρρησίας¹³ πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ
πατριάρχου¹⁴ Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν¹⁵ καὶ ἐτάφη,¹⁶ καὶ τὸ μνήμα¹⁷
αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι¹⁸ τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφῆτης οὖν ὑπάρχων, 30
καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ¹⁹ ὤμοσεν²⁰ αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος²¹
αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσει²² ἐπὶ τοῦ θρόνου
αὐτοῦ, προῖδὼν¹ ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως²³ τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ 31
κατελείφθη²⁴ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἄδου,⁷ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν
διαφθοράν.⁹ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οἱ πάντες ἡμεῖς 32
ἐσμεν μάρτυρες.²⁵ Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,²⁶ τὴν τε ἐπαγγελίαν 33
τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν²⁷ τοῦτο ὃ νῦν
ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, 34
λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως 35

¹ προοράω, see before, foresee. ² σαλεύω, shake, excite. ³ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁴ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ⁵ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ⁶ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ⁷ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ⁸ ὁσιος, righteous, pious. ⁹ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ γνωρίζω, make known, declare. ¹¹ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ¹² ἐξεστίν, it is lawful, it is permitted. ¹³ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁴ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹⁵ τελευτάω, die, end. ¹⁶ θάπτω, bury. ¹⁷ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁹ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ²⁰ ὀμνύω, swear, take an oath. ²¹ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ²² καθίζω, seat, sit. ²³ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁵ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²⁶ ὑψόω, lift up, exalt. ²⁷ ἐκχέω, pour out, shed.

ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς¹ σου ὑποπόδιον² τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς³ οὖν 36

γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς

ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.⁴

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν⁵ τῇ καρδίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ 37

τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ 38

ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε,⁶ καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ

τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν⁷ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν

δωρεάν⁸ τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὅτι γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς 39

τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁹ ὅσους ἂν προσκαλέσῃται¹⁰

κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο¹¹ καὶ 40

παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς¹² τῆς σκολιᾶς¹³ ταύτης. Οἱ 41

μὲν οὖν ἀσμένως¹⁴ ἀποδεξάμενοι¹⁵ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ

προσετέθησαν¹⁶ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ¹⁷ τρισχίλια.¹⁸ Ἦσαν δὲ 42

προσκαρτεροῦντες¹⁹ τῇ διδαχῇ²⁰ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,²¹ καὶ

τῇ κλάσει²² τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.²³

¹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ³ ἀσφαλῶς, safely, securely. ⁴ σταυρώω, crucify. ⁵ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ⁶ μετανοέω, repent, change my mind. ⁷ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁸ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁹ μακρός, long, far distant. ¹⁰ προσκαλέω, summon. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² γενεά, ἄς, ἡ, generation. ¹³ σκολιός, crooked, unscrupulous. ¹⁴ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹⁵ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁶ προστίθημι, add, add to. ¹⁷ ὡσεὶ, like, about. ¹⁸ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁰ διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ²¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²² κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ²³ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος,¹ πολλά τε τέρατα² καὶ σημεῖα διὰ τῶν 43
 ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 44
 εἶχον ἅπαντα³ κοινά,⁴ καὶ τὰ κτήματα⁵ καὶ τὰς ὑπάρξεις⁶ ἐπίπρασκον,⁷ 45
 καὶ διεμέριζον⁸ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι⁹ ἂν τις χρεῖαν¹⁰ εἶχεν. Καθ' ἡμέραν 46
 τε προσκαρτεροῦντες¹¹ ὁμοθυμαδὸν¹² ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντές¹³ τε κατ'
 οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον¹⁴ τροφῆς¹⁵ ἐν ἀγαλλιάσει¹⁶ καὶ ἀφελότητι¹⁷
 καρδίας, αἰνοῦντες¹⁸ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ 47
 δὲ κύριος προσετίθει¹⁹ τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν 3
 τῆς προσευχῆς²⁰ τὴν ἐνάτην.²¹ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς²² ἐκ κοιλίας²³ μητρὸς 2
 αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο:²⁴ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν²⁵
 τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,²⁶ τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην²⁷ παρὰ τῶν
 εἰσπορευομένων²⁸ εἰς τὸ ἱερὸν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην 3
 μέλλοντας εἰσιέναι²⁹ εἰς τὸ ἱερὸν, ἡρώτα ἐλεημοσύνην.²⁷ Ἀτενίσας³⁰ δὲ 4
 Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν 5
 αὐτοῖς, προσδοκῶν³² τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον 6
 καὶ χρυσίον³⁴ οὐχ ὑπάρχει μοι: ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ

¹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ³ ἅπας, each, every. ⁴ κοινός, common, unclean. ⁵ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁶ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ⁷ πιπράσκω, sell. ⁸ διαμερίζω, divide, distribute. ⁹ καθότι, according as, because. ¹⁰ χρεῖα, ας, ἡ, need, necessity. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹³ κλάω, break. ¹⁴ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁵ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁶ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ¹⁷ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ¹⁸ αἰνέω, praise. ¹⁹ προστίθμι, add, add to. ²⁰ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²¹ ἕνατος, ninth. ²² χωλός, lame, deprived of a foot. ²³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²⁴ βαστάζω, bear, carry. ²⁵ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁶ ὡραίος, beautiful, fair. ²⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁸ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²⁹ εἰσεμι, enter, go in. ³⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ³¹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ³² προσδοκάω, wait for, look for. ³³ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ³⁴ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament.

ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹ ἔγεραι καὶ περιπάτει. Καὶ 7
 πιάσας² αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν: παραχρῆμα³ δὲ ἐστερεώθησαν⁴
 αὐτοῦ αἱ βάσεις⁵ καὶ τὰ σφυρά.⁶ Καὶ ἐξαλλόμενος⁷ ἔστη καὶ περιεπάτει, 8
 καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος⁸ καὶ
 αἰνῶν⁹ τὸν θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ 9
 αἰνοῦντα⁹ τὸν θεόν: ἐπεγίνωσκόν¹⁰ τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν 10
 ἐλεημοσύνην¹¹ καθημένος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ¹² πύλῃ¹³ τοῦ ἱεροῦ: καὶ
 ἐπλήσθησαν¹⁴ θάμβους¹⁵ καὶ ἐκστάσεως¹⁶ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι¹⁷ αὐτῷ.

Κρατοῦντος¹⁸ δὲ τοῦ ἰαθέντος¹⁹ χωλοῦ²⁰ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11
 συνέδραμεν²¹ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ²² τῇ καλουμένῃ
 Σολομώντος,²³ ἑκθαμβοί.²⁴ Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, 12
 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,²⁵ τί θαυμάζετε²⁶ ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,²⁷ ὥς
 ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ²⁸ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς 13
 Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν
 τὸν παῖδα²⁹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε³⁰
 αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ 14
 τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε,³⁰ καὶ ᾗτήσασθε ἄνδρα φονέα³¹

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² πιάζω, take, lay hold of. ³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁴ στερεόω, make firm, strengthen. ⁵ βάσις, εως, ἡ, foot. ⁶ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ⁷ ἐξάλλομαι, leap up. ⁸ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁹ αἰνέω, praise. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹² ὡραῖος, beautiful, fair. ¹³ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ¹⁴ πλήθω, fill. ¹⁵ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ¹⁶ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁹ ἰάομαι, heal. ²⁰ χολός, lame, deprived of a foot. ²¹ συντρέχω, run together, go with. ²² στοά, ᾗς, ἡ, portico, colonnade. ²³ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ²⁴ ἑκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ²⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²⁶ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁸ εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ²⁹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ³⁰ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ³¹ φονεύς, εως, ὁ, murderer.

χαρισθῆναι¹ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν² τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· ὃν ὁ θεὸς 15

ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές³ ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 16

ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν⁴ τὸ ὄνομα

αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν⁵ ταύτην

ἀπέναντι⁶ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν⁷ 17

ἐπράξατε,⁸ ὥσπερ⁹ καὶ οἱ ἄρχοντες¹⁰ ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἂν προκατήγγειλεν 18

διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν¹² τὸν χριστόν,

ἐπλήρωσεν οὕτως. Μετανοήσατε¹³ οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,¹⁴ εἰς τὸ 19

ἐξαλειφθῆναι¹⁵ ὑμῶν τὰς ἀμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως

ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον¹⁷ ὑμῖν 20

χριστόν Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21

ἀποκαταστάσεως¹⁸ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων

τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς 22

πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ

τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν

λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ 23

προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται¹⁹ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24

προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,²⁰ ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ³ μάρτυς, υὸς, ὁ, witness. ⁴ στερεόω, make firm, strengthen. ⁵ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁶ ἀπέναντι, over against, before. ⁷ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁸ πρᾶσσω, do, perform. ⁹ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁰ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹² πάσχω, suffer, am acted upon. ¹³ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁵ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ¹⁶ ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ¹⁷ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁸ ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution. ¹⁹ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ²⁰ καθεξῆς, successively, in order.

κατήγγειλαν¹ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ 25
 τῆς διαθήκης² ἧς διέθετο³ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
 Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί⁴ σου ἐνευλογηθήσονται⁵ πᾶσαι αἱ
 πατριάι⁶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παιῖδα⁷ αὐτοῦ 26
 Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα⁸ ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁹
 ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν¹⁰ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹¹ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς¹² καὶ ὁ 4
 στρατηγός¹³ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,¹⁴ διαπονούμενοι¹⁵ διὰ τὸ 2
 διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν¹ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
 ἀνάστασιν¹⁶ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹⁷ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο 3
 εἰς τήρησιν¹⁸ εἰς τὴν αὔριον·¹⁹ ἦν γὰρ ἐσπέρα²⁰ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν 4
 ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς²¹ τῶν
 ἀνδρῶν ὥσει²² χιλιάδες²³ πέντε.²⁴

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον¹⁹ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας²⁵ καὶ 5
 πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν²⁶ τὸν 6
 ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,²⁷ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,²⁸ καὶ ὅσοι ἦσαν
 ἐκ γένους²⁹ ἀρχιερατικοῦ.³⁰ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ³ διατίθεμαι, appoint, make. ⁴ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁵ ἐνευλογέω, bless. ⁶ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ εὐλογέω, bless. ⁹ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹⁰ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness. ¹¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹² ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹³ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁴ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁸ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁹ αὔριον, tomorrow. ²⁰ ἐσπέρα, ἄς, ἡ, evening. ²¹ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ²² ὥσει, like, about. ²³ χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ²⁴ πέντε, five, 5. ²⁵ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁶ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ²⁷ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ²⁸ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ³⁰ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly.

ἐπυνθάνοντο,¹ Ἐν ποίᾳ² δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ² ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
 ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς³ πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, 8
 Ἄρχοντες⁴ τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον⁵ 9
 ἀνακρινόμεθα⁶ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ⁷ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,⁸ ἐν τίνι οὗτος
 σέσωσται: γνωστὸν⁹ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν 10
 τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁰ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε,¹¹
 ὃν ὁ θεὸς ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν¹² ἐνώπιον
 ὑμῶν ὑγιής.¹³ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς¹⁴ ὑφ' ὑμῶν τῶν 11
 οἰκοδομούντων,¹⁵ ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.¹⁶ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
 ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία:¹⁷ οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν
 ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν¹⁸ καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
 καταλαβόμενοι¹⁹ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί²⁰ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,²¹
 ἐθαύμαζον,²² ἐπεγίνωσκόν²³ τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ 14
 ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν τεθεραπευμένον,²⁴ οὐδὲν
 εἶχον ἀντειπεῖν.²⁵ Κελεύσαντες²⁶ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου²⁷ 15
 ἀπελθεῖν, συνέβαλλον²⁸ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς 16

¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ³ πλήθω, fill. ⁴ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁷ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ σταυρόω, crucify. ¹² παρίστημι, be present, stand by. ¹³ ὑγιής, whole, healthy. ¹⁴ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁵ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁶ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁸ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²⁰ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ²¹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁴ θεραπεύω, heal, care for. ²⁵ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ²⁶ κελεύω, order, command. ²⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁸ συμβάλλω, discuss, consider.

ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν¹ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν,
 πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν² Ἱερουσαλὴμ φανερόν,³ καὶ οὐ δυνάμεθα
 ἀρνήσασθαι.⁴ Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλείον διανεμηθῇ⁵ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ⁶ 17
 ἀπειλησόμεθα⁷ αὐτοῖς μηκέτι⁸ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
 ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν⁹ αὐτοῖς τὸ καθόλου¹⁰ 18
 μὴ φθέγγεσθαι¹¹ μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ 19
 Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν
 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ 20
 δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ 21
 προσαπειλησάμενοι¹² ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς
 κολάσονται¹³ αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ
 γεγονότι. Ἐτῶν¹⁴ γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα¹⁵ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν 22
 ἐγγένοι το σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.¹⁶

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν¹⁷ ὅσα πρὸς 23
 αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες 24
 ὁμοθυμαδὸν¹⁸ ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,¹⁹ σὺ ὁ
 θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα
 τὰ ἐν αὐτοῖς: ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός²⁰ σου εἰπών, Ἵνα τί 25

¹ γνωστός, known, acquaintance. ² κατοικέω, inhabit, dwell. ³ φανερός, manifest, apparent. ⁴ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ⁵ διανέμω, distribute, spread.

⁶ ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ⁷ ἀπειλέω, threaten, warn. ⁸ μηκέτι, no longer. ⁹ παραγγέλλω, order, command. ¹⁰ καθόλου, entirely, completely.

¹¹ φθέγγομαι, utter, speak. ¹² προσαπειλέω, utter additional threats. ¹³ κολάζω, penalize, punish. ¹⁴ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁶

ἰασις, εὖς, ἡ, healing, cure. ¹⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ δεσπότης, οὐ, ὁ, master, lord. ²⁰ παῖς, ὁ, male or female child, servant.

ἐφρούραξαν¹ ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν² κενά·³ Παρέστησαν⁴ οἱ βασιλεῖς 26
 τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες⁵ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ
 κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ: συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον 27
 παῖδά⁶ σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,⁷ Ἡρώδης⁸ τε καὶ Πόντιος⁹ Πιλάτος,
 σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή¹⁰ 28
 σου προώρισεν¹¹ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἐπιδε¹² ἐπὶ τὰς ἀπειλάς¹³ 29
 αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας¹⁴ πάσης λαλεῖν τὸν
 λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹⁵ σε εἰς ἴασιν,¹⁶ καὶ σημεῖα καὶ 30
 τέρατα¹⁷ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός⁶ σου Ἰησοῦ. Καὶ 31
 δεηθέντων¹⁸ αὐτῶν ἐσαλεύθη¹⁹ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ
 ἐπλήσθησαν²⁰ ἅπαντες²¹ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ
 θεοῦ μετὰ παρρησίας.¹⁴

Τοῦ δὲ πλήθους²² τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία: καὶ οὐδὲ 32
 εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
 κοινά.²³ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν²⁴ τὸ μαρτύριον²⁵ οἱ ἀπόστολοι 33
 τῆς ἀναστάσεως²⁶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας
 αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής²⁷ τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες²⁸ 34

¹ φρουράσσω, be arrogant, haughty. ² μελετάω, take care, take pains with. ³ κενός, empty, vain. ⁴ παρίστημι, be present, stand by. ⁵ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁶ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁷ χρίω, anoint. ⁸ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ⁹ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹⁰ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹¹ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹² ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹³ ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹⁴ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁶ ἴασις, εως, ἡ, healing, cure. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ σαλεύω, shake, excite. ²⁰ πλήθω, fill. ²¹ ἅπας, each, every. ²² πλήθος, ους, τό, multitude. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ ἀποδίδωμι, give back, pay. ²⁵ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²⁷ ἐνδεής, poor, needy. ²⁸ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor.

χωρίων¹ ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες² ἔφερον τὰς τιμὰς³ τῶν
πιπρασκομένων,⁴ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων: 35
διεδίδοτο⁵ δὲ ἐκάστῳ καθότι⁶ ἂν τις χρεῖαν⁷ εἶχεν.

Ἰωσῆς⁸ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς⁹ Βαρνάβας¹⁰ ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, 36
μεθερμηνεούμενον,¹¹ υἱὸς παρακλήσεως¹² – Λευΐτης,¹³ Κύπριος¹⁴ τῷ
γένει,¹⁵ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ,¹⁶ πωλήσας² ἤνεγκεν τὸ χρήμα,¹⁷ καὶ 37
ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹⁸ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹⁹ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, 5
ἐπώλησεν² κτῆμα,²⁰ καὶ ἐνοσφίσατο²¹ ἀπὸ τῆς τιμῆς,³ συνειδυίας²² καὶ 2
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος²³ τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹⁸ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ 3
Σατανᾶς²⁴ τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί²⁵ σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ
νοσφίσασθαί²¹ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς³ τοῦ χωρίου;¹ Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, 4
καὶ πραθὲν⁴ ἐν τῇ σῇ²⁶ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ
πρᾶγμα²⁷ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω²⁵ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ 5
Ἀνανίας¹⁸ τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:²⁸ καὶ ἐγένετο φόβος²⁹
μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι³⁰ 6

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² πωλέω, sell. ³ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ⁴ πιπράσκω, sell. ⁵ διὰδίδωμι, distribute, give. ⁶ καθότι, according as, because. ⁷ χρεῖα, ας, ἡ, need, necessity. ⁸ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Josēs. ⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹³ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹⁴ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁶ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹⁷ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁹ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ²⁰ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ²¹ νοσφίζω, rob, set apart. ²² σύννοια, know, be conscious of. ²³ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁴ Σατανᾶς, ᾧ, ὁ, Satan, adversary. ²⁵ ψεύδομαι, lie. ²⁶ σός, your, yours. ²⁷ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ³⁰ νέος, new, young.

συνέστειλαν¹ αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες² ἔθαψαν.³

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,⁴ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ 7
γεγονὸς εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου⁵ 8
τὸ χωρίον⁶ ἀπέδοσθε;⁷ Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί,⁸ τοσούτου.⁵ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν 9
πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη⁹ ὑμῖν πειράσαι¹⁰ τὸ πνεῦμα κυρίου;
Ἰδού, οἱ πόδες τῶν θαψάντων³ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ,¹¹ καὶ
ἐξοίσουσίν² σε. Ἐπεσεν δὲ παραχρῆμα¹² παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ 10
ἐξέψυξεν:¹³ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι¹⁴ εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
ἐξενέγκαντες² ἔθαψαν³ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος¹⁵ 11
μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹⁶ ἐν τῷ λαῷ 12
πολλά: καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν¹⁷ ἅπαντες¹⁸ ἐν τῇ στοᾷ¹⁹ Σολομώντος.²⁰ 13
Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα²¹ κολλᾶσθαι²² αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν²³
αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ προσετίθεντο²⁴ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη 14
ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε κατὰ τὰς πλατείας²⁶ ἐκφέρειν² τοὺς 15
ἀσθενεῖς,²⁷ καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν²⁸ καὶ κραββάτων,²⁹ ἵνα ἐρχομένου
Πέτρου κἂν³⁰ ἡ σκιὰ³¹ ἐπισκιάσῃ³² τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο³³ δὲ καὶ τὸ 16

¹ συστέλλω, limit, shorten. ² ἐκφέρω, carry out, bring forth. ³ θάπτω, bury. ⁴ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ⁵ τοσούτος, so great, so much. ⁶ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁷ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁸ ναί, yes, truly. ⁹ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁰ πειράζω, test, tempt. ¹¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹² παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹³ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹⁴ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ¹⁵ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ ἅπας, each, every. ¹⁹ στοά, ᾤς, ἡ, portico, colonnade. ²⁰ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ²¹ τολμάω, dare, endure. ²² κολλᾶω, glue, cleave. ²³ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²⁴ προστίθμι, add, add to. ²⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²⁶ πλατεία, ας, ἡ, street. ²⁷ ἀσθενής, weak, infirm. ²⁸ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²⁹ κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ³⁰ κἂν, and if, even if. ³¹ σκιά, ᾤς, ἡ, shadow, thick darkness. ³² ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ³³ συνήρχομαι, come together, come or go with.

πλήθος¹ τῶν περίξ² πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς³ καὶ
ὀχλουμένους⁴ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,⁵ οἵτινες ἐθεραπεύοντο⁶
ἅπαντες.⁷

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις⁸ τῶν 17
Σαδδουκαίων⁹ – ἐπλήσθησαν¹⁰ ζήλου,¹¹ καὶ ἐπέβαλον¹² τὰς χεῖρας 18
αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει¹³ δημοσίᾳ.¹⁴ 19
Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας¹⁵ τῆς φυλακῆς,¹⁶
ἐξαγαγών¹⁷ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ 20
ιερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹⁸ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος
δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν²⁰ τὸ συνέδριον²¹ καὶ πᾶσαν
τὴν γερουσίαν²² τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,²³
ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται²⁴ παραγενόμενοι¹⁹ οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν 22
τῇ φυλακῇ¹⁶: ἀναστρέψαντες²⁵ δὲ ἀπήγγειλαν,²⁶ λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
δεσμωτήριον²³ εὔρομεν κεκλεισμένον²⁷ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,²⁸ καὶ τοὺς
φύλακας²⁹ ἐστῶτας πρὸ³⁰ τῶν θυρῶν: ἀνοιξαντες δέ, ἔσω³¹ οὐδένᾳ
εὔρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς³² καὶ ὁ 24

¹ πλήθος, ους, τό, multitude. ² περίξ, all around, in the vicinity. ³ ἀσθενής, weak, infirm. ⁴ ὀχλέω, trouble, torment. ⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁶ θεραπεύω, heal, care for. ⁷ ἅπας, each, every. ⁸ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction. ⁹ Σαδδουκαῖος, ου, ό, Sadducee. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. ¹² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹³ τήρησις, εως, ή, imprisonment, keeping. ¹⁴ δημόσιος, public, publicly. ¹⁵ θύρα, ας, ή, door, gate. ¹⁶ φυλακή, ης, ή, guard, prison. ¹⁷ ἐξάγω, lead out. ¹⁸ ὄρθρος, ου, ό, daybreak, dawn. ¹⁹ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁰ συγκαλέω, call together. ²¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²² γερουσία, ας, ή, council of elders, body of elders. ²³ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ²⁴ ὑπηρέτης, ου, ό, servant, assistant. ²⁵ ἀναστρέφω, return, live. ²⁶ ἀπαγγέλλω, announce, report. ²⁷ κλείω, shut, shut up. ²⁸ ἀσφάλεια, ας, ή, certainty, security. ²⁹ φύλαξ, ακος, ό, guard, sentinel. ³⁰ πρό, before (gen), before. ³¹ ἔσω, within, inside. ³² ἱερεύς, έως, ό, priest.

στρατηγός¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν² περὶ αὐτῶν, τί ἂν
 γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος³ δέ τις ἀπήγγειλεν⁴ αὐτοῖς ὅτι Ἰδού, οἱ 25
 ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ⁵ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ
 διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγός¹ σὺν τοῖς ὑπηρέταις⁶ 26
 ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,⁷ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ
 λιθασθῶσιν.⁸ Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.⁹ Καὶ 27
 ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελία¹⁰ 28
 παρηγγείλαμεν¹¹ ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ
 πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς¹² ὑμῶν, καὶ βούλεσθε¹³
 ἐπαγαγεῖν¹⁴ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ 29
 Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν¹⁵ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ
 ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγείρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς 30
 διεχειρίσασθε,¹⁶ κρεμάσαντες¹⁷ ἐπὶ ξύλου.¹⁸ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν¹⁹ καὶ 31
 σωτῆρα²⁰ ὑψώσεν²¹ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν²² τῷ Ἰσραὴλ καὶ
 ἄφεσιν²³ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες²⁴ τῶν ῥημάτων 32
 τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν¹⁵
 αὐτῷ.

¹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ² διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ³ παραγίνομαι, come, arrive. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ⁶ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁷ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁸ λιθάζω, throw stones, stone. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ¹¹ παραγγέλλω, order, command. ¹² διδαχή, ἥς, ἡ, teaching, instruction. ¹³ βούλομαι, wish, will. ¹⁴ ἐπάγω, bring upon. ¹⁵ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹⁶ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁷ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁸ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁹ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ²⁰ σωτήρ, ἡρος, ὁ, savior, deliverer. ²¹ ὑψόω, lift up, exalt. ²² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²³ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹ καὶ ἐβουλεύοντο² ἀνελεῖν³ αὐτούς. Ἀναστὰς 33

δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ⁴ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,⁵ νομοδιδάσκαλος,

τίμιος⁷ παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν⁸ ἕξω βραχύ⁹ τι τοὺς ἀποστόλους

ποιῆσαι. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁰ προσέχετε¹¹ 35

ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν.¹² Πρὸ¹³ γὰρ 36

τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς,¹⁴ λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ὃ

προσεκλήθη¹⁵ ἀριθμὸς¹⁶ ἀνδρῶν ὡσεὶ¹⁷ τετρακοσίων·¹⁸ ὃς ἀνηρέθη,³ καὶ

πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν¹⁹ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ 37

τούτου ἀνέστη Ἰούδας²⁰ ὁ Γαλιλαῖος²¹ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς,²²

καὶ ἀπέστησεν²³ λαὸν ἱκανὸν²⁴ ὀπίσω²⁵ αὐτοῦ· καὶ κεῖνος²⁶ ἀπώλετο, καὶ

πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.²⁷ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38

ἀπόστητε²³ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἑάσατε²⁸ αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ

ἕξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ²⁹ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·³⁰ εἰ δὲ ἐκ 39

θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι³⁰ αὐτό, μήποτε³¹ καὶ θεομάχοι³²

εὗρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι¹⁵ τοὺς 40

ἀποστόλους, δείραντες³³ παρήγγειλαν³⁴ μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ

Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ 41

προσώπου τοῦ συνεδρίου,⁴ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βουλεύω, deliberate, take counsel. ³ ἀναίρω, take up, kill. ⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁶ νομοδιδάσκαλος, ου, ὁ, teacher of the law. ⁷ τίμιος, precious, honorable. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ βραχύς, short, little. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹¹ προσέχω, take head of, attend to. ¹² πράσσω, do, perform. ¹³ πρό, before (gen), before. ¹⁴ Θεοδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ¹⁵ προσκαλέω, summon. ¹⁶ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹⁷ ὡσεὶ, like, about. ¹⁸ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁹ διαλύω, break up, disperse. ²⁰ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²² ἀπογραφή, ῆς, ἡ, census, registration. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ ἱκανός, sufficient, able. ²⁵ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁶ κακεῖνος, and he, and she. ²⁷ διασκορπίζω, scatter, separate. ²⁸ ἑάω, permit, allow. ²⁹ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ³⁰ καταλύω, destroy, lodge. ³¹ μήποτε, never, lest perchance. ³² θεομάχος, fighting against God. ³³ δέρω, beat, flay. ³⁴ παραγγέλλω, order, command.

κατηξιώθησαν¹ ἀτιμασθῆναι.² Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' 42
οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο³ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν
χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων⁴ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο 6
γογγυσμός⁵ τῶν Ἑλληνιστῶν⁶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,⁷ ὅτι
παρεθεωροῦντο⁸ ἐν τῇ διακονίᾳ⁹ τῇ καθημερινῇ¹⁰ αἱ χῆραι¹¹ αὐτῶν. 2
Προσκαλεσάμενοι¹² δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος¹³ τῶν μαθητῶν, εἶπον,
Οὐκ ἄρεστόν¹⁴ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹⁵ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
διακονεῖν¹⁶ τραπέζαις.¹⁷ Ἐπισκέψασθε¹⁸ οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν 3
μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹⁹ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς
καταστήσωμεν²⁰ ἐπὶ τῆς χρείας²¹ ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ²² καὶ 4
τῇ διακονίᾳ⁹ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.²³ Καὶ ἤρεσεν²⁴ ὁ λόγος 5
ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους¹³ καὶ ἐξελέξαντο²⁵ Στέφανον,²⁶ ἄνδρα
πλήρης¹⁹ πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον,²⁷ καὶ Πρόχορον,
καὶ Νικάνορα,²⁹ καὶ Τίμωνα,³⁰ καὶ Παρμενᾶν,³¹ καὶ Νικόλαον³²
προσήλυτον³³ Ἀντιοχέα,³⁴ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων: καὶ 6
προσευξάμενοι ἐπέθηκαν³⁵ αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ² ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ³ παύω, cause to cease. ⁴ πληθύνω, multiply, increase. ⁵ γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ⁶ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁷ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁸ παραθεωρέω, overlook, neglect. ⁹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁰ καθημερινός, daily. ¹¹ χῆρα, ας, ἡ, widow. ¹² προσκαλέω, summon. ¹³ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁴ ἄρεστός, pleasing, desirable. ¹⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁶ διακονέω, serve, minister. ¹⁷ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁹ πλήρης, full. ²⁰ καθίστημι, set, constitute. ²¹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²² προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²⁴ ἄρεσκω, please, serve. ²⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁶ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²⁷ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁸ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ²⁹ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ³⁰ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ³¹ Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, Parmenas. ³² Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ³³ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ³⁴ Ἀντιοχεύς, ἑως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ³⁵ ἐπιτίθημι, lay upon, put.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἤϋξανεν,¹ καὶ ἐπληθύνετο² ὁ ἀριθμὸς³ τῶν μαθητῶν 7
 ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,⁴ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων⁵ ὑπήκουον⁶ τῇ
 πίστει.

Στέφανος⁷ δὲ πλήρης⁸ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα⁹ καὶ σημεῖα 8
 μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς 9
 λεγομένης Λιβερτίνων,¹⁰ καὶ Κυρηναίων,¹¹ καὶ Ἀλεξανδρέων,¹² καὶ τῶν
 ἀπὸ Κιλικίας¹³ καὶ Ἀσίας,¹⁴ συζητοῦντες¹⁵ τῷ Στεφάνῳ.⁷ Καὶ οὐκ ἴσχυον 10
 ἀντιστῆναι¹⁷ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹⁸ 11
 ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα¹⁹
 εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²⁰ τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς 12
 πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες²¹ συνήρπασαν²²
 αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,²³ ἔστησάν τε μάρτυρας²⁴ ψευδεῖς²⁵ 13
 λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται²⁶ ῥήματα βλάσφημα¹⁹ λαλῶν
 κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ 14
 λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος²⁷ οὗτος καταλύσει²⁸ τὸν τόπον τοῦτον,
 καὶ ἀλλάξει²⁹ τὰ ἔθνη³⁰ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες³¹ εἰς 15
 αὐτὸν ἅπαντες³² οἱ καθεζόμενοι³³ ἐν τῷ συνεδρίῳ,²³ εἶδον τὸ πρόσωπον

¹ αὐξάνω, cause to grow, increase. ² πληθύνω, multiply, increase. ³ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁴ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁵ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ⁶ ὑπακούω, obey, listen. ⁷ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁸ πλήρης, full. ⁹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁰ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹¹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹² Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹³ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ ἀντίστημι, resist, oppose. ¹⁸ ὑποβάλλω, instruct privately. ¹⁹ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²⁰ συγκινέω, stir up, move. ²¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²⁵ ψευδής, false, lying. ²⁶ παύω, cause to cease. ²⁷ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ²⁸ καταλύω, destroy, lodge. ²⁹ ἀλλάσσω, change, alter. ³⁰ ἔθος, ους, τό, custom. ³¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ³² ἅπας, each, every. ³³ καθεζομαι, sit down, am sitting.

αὐτοῦ ὡσεὶ¹ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ ἄρα² ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη,

7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ

ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,³ πρὶν⁴ ἢ κατοικῆσαι⁵ αὐτὸν ἐν

Χαρράν,⁶ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς 3

συγγενείας⁷ σου, καὶ δεῦρο⁸ εἰς γῆν ἣν ἂν σοι δείξω.⁹ Τότε ἐξελθὼν ἐκ 4

γῆς Χαλδαίων¹⁰ κατώκησεν⁵ ἐν Χαρράν: καὶ κεῖθεν,¹¹ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν

τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετόκισεν¹² αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς

νῦν κατοικεῖτε:⁵ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν¹³ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ 5

βῆμα¹⁴ ποδός: καὶ ἐπηγγείλατο¹⁵ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν¹⁶ αὐτήν,

καὶ τῷ σπέρματι¹⁷ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. 6

Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα¹⁷ αὐτοῦ πάροικον¹⁸ ἐν

γῇ ἀλλοτρίᾳ,¹⁹ καὶ δουλώσουσιν²⁰ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,²¹ ἔτη²²

τετρακόσια.²³ Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἂν δουλεύσωσιν,²⁴ κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ 7

θεός: καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν²⁵ μοι ἐν τῷ τόπῳ

τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην²⁶ περιτομῆς:²⁷ καὶ οὕτως ἐγέννησεν 8

τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν²⁸ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ:²⁹ καὶ ὁ Ἰσαὰκ

¹ ὡσεὶ, like, about. ² ἄρα, so? (introduces a question). ³ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ⁴ πρὶν, before, formerly. ⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁶ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁷ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ⁸ δεῦρο, until now, come here! ⁹ δείκνυμι, show, point out. ¹⁰ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹¹ καὶ κεῖθεν, and thence, and from there. ¹² μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁶ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁷ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁸ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁹ ἀλλότριος, strange, foreign. ²⁰ δουλόω, enslave, bring under subjection. ²¹ κακώω, mistreat, harm. ²² ἔτος, ους, τό, year. ²³ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ²⁴ δουλεύω, serve, am a slave. ²⁵ λατρεύω, serve, worship. ²⁶ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²⁷ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ²⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²⁹ ὀγδοος, eighth.

τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.¹ Καὶ οἱ πατριάρχαι¹ 9
 ζηλώσαντες² τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο³ εἰς Αἴγυπτον·⁴ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ'
 αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο⁵ αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων⁶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν 10
 αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον⁷ Φαραῶ⁸ βασιλέως Αἰγύπτου,⁴ καὶ
 κατέστησεν⁹ αὐτὸν ἡγούμενον¹⁰ ἐπ' Αἴγυπτον⁴ καὶ ὅλον τὸν οἶκον
 αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹¹ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου⁴ καὶ Χαναάν,¹² καὶ 11
 θλίψις⁶ μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκόν χορτάσματα¹³ οἱ πατέρες ἡμῶν. 12
 Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σίτα¹⁴ ἐν Αἰγύπτῳ,⁴ ἐξαπέστειλεν¹⁵ τοὺς
 πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ¹⁶ ἀνεγνωρίσθη¹⁷ Ἰωσήφ τοῖς 13
 ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν¹⁸ ἐγένετο τῷ Φαραῶ⁸ τὸ γένος¹⁹ τοῦ
 Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο²⁰ τὸν πατέρα αὐτοῦ 14
 Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,²¹ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα²² πέντε.²³ 15
 Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,⁴ καὶ ἐτελεύτησεν²⁴ αὐτὸς καὶ οἱ
 πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν²⁵ εἰς Συχέμ,²⁶ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ 16
 μνήματι²⁷ ὃ ὠνήσατο²⁸ Ἀβραὰμ τιμῆς²⁹ ἀργυρίου³⁰ παρὰ τῶν υἱῶν
 Ἑμμόρ³¹ τοῦ Συχέμ.²⁶ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν³² ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἥς 17
 ὤμοσεν³³ ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἡὔξησεν³⁴ ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη³⁵ ἐν
 Αἰγύπτῳ,⁴ ἄχρι³⁶ οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 18

¹ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ² ζηλώω, be zealous, am jealous. ³ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁵ ἐξαίρῶ, take out, deliver. ⁶ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁷ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁸ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ⁹ καθίστημι, set, constitute. ¹⁰ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹¹ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹² Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹³ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ¹⁴ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁶ δεύτερος, second. ¹⁷ ἀναγνωρίζω, make known to again. ¹⁸ φανερός, manifest, apparent. ¹⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁰ μετακαλέω, send for. ²¹ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ²² ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ²³ πέντε, five, 5. ²⁴ τελευτάω, die, end. ²⁵ μετατίθημι, transfer, change. ²⁶ Συχέμ, ὁ, Shechem. ²⁷ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ²⁸ ὠνέομαι, buy, purchase. ²⁹ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ³⁰ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ³¹ Ἑμμόρ, ὁ, Hamor. ³² ἐγγίζω, come near, approach. ³³ ὀμνύω, swear, take an oath. ³⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³⁵ πληθύνω, multiply, increase. ³⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen).

Οὗτος κατασοφισάμενος¹ τὸ γένος² ἡμῶν, ἐκάκωσεν³ τοὺς πατέρας
 ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα⁴ τὰ βρέφη⁵ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.⁶ Ἐν 20
 ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος⁷ τῷ θεῷ· ὃς ἀνετρέφη⁸ μῆνας
 τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα¹⁰ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο¹¹ ἡ 21
 θυγάτηρ¹² Φαραώ,¹³ καὶ ἀνεθρέψατο⁸ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ 22
 ἐπαιδεύθη¹⁴ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων·¹⁵ ἦν δὲ δυνατὸς¹⁶ ἐν λόγοις
 καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς¹⁷ χρόνος, ἀνέβη 23
 ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹⁸ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς
 Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον,¹⁹ ἠμύνατο²⁰ καὶ ἐποίησεν 24
 ἐκδίκησιν²¹ τῷ καταποννυμένῳ,²² πατάξας²³ τὸν Αἰγύπτιον·¹⁵ ἐνόμιζεν²⁴ 25
 δὲ συνιέναι²⁵ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν
 αὐτοῖς σωτηρίαν·²⁶ οἱ δὲ οὐ συνήκαν.²⁵ Τῇ τε ἐπιούσῃ²⁷ ἡμέρᾳ ὦφθη 26
 αὐτοῖς μαχομένοις,²⁸ καὶ συνήλασεν²⁹ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν, Ἄνδρες,
 ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε¹⁹ ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν¹⁹ τὸν 27
 πλησίον³⁰ ἀπώσατο³¹ αὐτόν, εἰπὼν, Τίς σε κατέστησεν³² ἄρχοντα³³ καὶ
 δικαστὴν³⁴ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν¹¹ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον³⁵ ἀνείλες¹¹ 28
 χθὲς³⁶ τὸν Αἰγύπτιον;¹⁵ Ἐφυγεν³⁷ δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ 29

¹ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ² γένος, οὗς, τό, race, kind. ³ κακῶς, mistreat, harm. ⁴ ἐκθετος, exposed, abandoned. ⁵ βρέφος, οὗς, τό, unborn or a newborn child, baby. ⁶ ζωογονέω, preserve alive. ⁷ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ⁸ ἀνατρέφω, nurture, care for. ⁹ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁰ ἐκτίθηναι, declare, explain. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² θυγάτηρ, τὸς, ἡ, daughter. ¹³ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ¹⁴ παιδεύω, teach, educate. ¹⁵ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁶ δυνατός, powerful, possible. ¹⁷ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁹ ἀδικέω, do wrong, harm. ²⁰ ἀμύνομαι, help, defend. ²¹ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ²² καταπονέω, wear down, oppress. ²³ πατάσσω, strike, smite. ²⁴ νομίζω, suppose, think. ²⁵ συνιέναι, understand, consider. ²⁶ σωτηρία, αὖς, ἡ, salvation, deliverance. ²⁷ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ²⁸ μάχομαι, fight, quarrel. ²⁹ συνελάνω, compel, urge. ³⁰ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ³¹ ἀπώθειναι, push or thrust away, reject. ³² καθίστημι, set, constitute. ³³ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ³⁴ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ³⁵ τρόπος, οὗ, ὁ, manner, way. ³⁶ χθὲς, yesterday. ³⁷ φεύγω, flee, escape.

ἐγένετο πάροικος¹ ἐν γῇ Μαδιάμ,² οὗ³ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ 30
 πληρωθέντων ἐτῶν⁴ τεσσαράκοντα,⁵ ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ⁶ τοῦ
 ὄρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογί⁷ πυρὸς βάτου.⁸ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν 31
 ἐθαύμαζεν⁹ τὸ ὄραμα:¹⁰ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,¹¹ ἐγένετο
 φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ 32
 καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος¹² δὲ γενόμενος Μωσῆς
 οὐκ ἐτόλμα¹³ κατανοῆσαι.¹¹ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον¹⁴ τὸ 33
 ὑπόδημα¹⁵ τῶν ποδῶν σου: ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34
 Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν¹⁶ τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,¹⁷ καὶ τοῦ
 στεναγμοῦ¹⁸ αὐτῶν ἤκουσα: καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι¹⁹ αὐτούς: καὶ νῦν
 δεῦρο,²⁰ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.¹⁷ Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν 35
 ἠρνήσαντο²¹ εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν²² ἄρχοντα²³ καὶ δικαστήν;²⁴
 τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα²³ καὶ λυτρωτὴν²⁵ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου
 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.⁸ Οὗτος ἐξήγαγεν²⁶ αὐτούς, ποιήσας 36
 τέρατα²⁷ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ¹⁷ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ²⁸ θαλάσῃ, καὶ ἐν
 τῇ ἐρήμῳ ἔτη⁴ τεσσαράκοντα.⁵ Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς 37
 Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν
 ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ 38

¹ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ² Μαδιάμ, ὁ, Midian. ³ οὗ, where, when. ⁴ ἔτος, ους, τό, year. ⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁶ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁷ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ⁸ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ⁹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ κατανοέω, observe, understand. ¹² ἐντρομος, terrified, trembling. ¹³ τολμάω, dare, endure. ¹⁴ λύω, untie, loose. ¹⁵ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹⁶ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ¹⁷ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁸ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ¹⁹ ἐξαίρέω, take out, deliver. ²⁰ δεῦρο, until now, come here! ²¹ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²² καθίστημι, set, constitute. ²³ ἀρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁴ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ²⁵ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ²⁶ ἐξάγω, lead out. ²⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁸ ἐρυθρός, red.

ἐρήμῳ¹ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
 πατέρων ἡμῶν· ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· ὃ οὐκ ἠθέλησαν 39
 ὑπήκοοι² γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,³ καὶ ἐστράφησαν⁴
 τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,⁵ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν 40
 θεοὺς οἱ προπορεύονται⁶ ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν⁷
 ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,⁵ οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ 41
 ἐμοσχοποίησαν⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον⁹ θυσίαν¹⁰ τῷ
 εἰδώλῳ,¹¹ καὶ εὐφραίνοντο¹² ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν 42
 δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν¹³ τῇ στρατιᾷ¹⁴ τοῦ οὐρανοῦ·
 καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ¹⁵ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια¹⁶ καὶ θυσίας¹⁰
 προσηνέγκατέ¹⁷ μοι ἔτη¹⁸ τεσσαράκοντα¹⁹ ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹ οἶκος Ἰσραὴλ· 43
 Καὶ ἀνελάβετε²⁰ τὴν σκηνὴν²¹ τοῦ Μολόχ,²² καὶ τὸ ἄστρον²³ τοῦ θεοῦ
 ὑμῶν Ῥεμφάν,²⁴ τοὺς τύπους²⁵ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ
 μετοικιῶ²⁶ ὑμᾶς ἐπέκεινα²⁷ Βαβυλῶνος.²⁸ Ἡ σκηνὴ²¹ τοῦ μαρτυρίου²⁹ ἦν 44
 τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹ καθὼς διετάξατο³⁰ ὁ λαλῶν τῷ
 Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον²⁵ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσήγαγον 45
 διαδεξάμενοι³² οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει³³ τῶν

¹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ² ὑπήκοος, obedient, listening to. ³ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁴ στρέφω, turn, am converted. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ προπορεύομαι, go on before, precede. ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹¹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹² εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹³ λατρεύω, serve, worship. ¹⁴ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ¹⁵ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹⁶ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ¹⁷ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁸ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²¹ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ²² Μολόχ, ὁ, Moloch. ²³ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁴ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ²⁵ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ²⁶ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ²⁷ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ²⁸ Βαβυλών, Babylon. ²⁹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³⁰ διατάσσω, command, give orders to. ³¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ³² διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ³³ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast.

ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν¹ ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυίδ· ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὐρεῖν 46
 σκῆνωμα² τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν³ δὲ ὠκοδόμησεν⁴ αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' 47
 οὐχ ὁ ὑψιστος⁵ ἐν χειροποιήτοις⁶ ναοῖς⁷ κατοικεῖ,⁸ καθὼς ὁ προφήτης
 λέγει, Ὁ οὐρανὸς μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον⁹ τῶν ποδῶν μου· ποῖον 49
 οἶκον οἰκοδομήσετέ⁴ μοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς¹¹
 μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50

Σκληροτράχηλοι¹² καὶ ἀπερίτμητοι¹³ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν,¹⁴ ὑμεῖς ἀεὶ¹⁵ 51
 τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε·¹⁶ ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. 52
 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν¹⁷ οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν
 τοὺς προκαταγγέιλαντας¹⁸ περὶ τῆς ἐλεύσεως¹⁹ τοῦ δικαίου, οἳ νῦν
 ὑμεῖς προδόται²⁰ καὶ φονεῖς²¹ γεγέννησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς 53
 διαταγὰς²² ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.²³

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο²⁴ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον²⁵ τοὺς 54
 ὀδόντας²⁶ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης²⁷ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας²⁸ 55
 εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ

¹ ἐξῶθέω, drive out, run aground. ² σκῆνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ³ Σολομῶν, ὠνος, ὁ, Solomon. ⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁵ ὑψιστος, highest, most high. ⁶ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁷ ναός, οὐ, ὁ, temple, shrine. ⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁹ ὑποπόδιον, οὐ, τό, footstool. ¹⁰ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹¹ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ¹² σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ¹³ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ¹⁴ οὖς, οὐς, τό, ear. ¹⁵ ἀεὶ, always, ever. ¹⁶ ἀντιπίπτω, resist, oppose. ¹⁷ διώκω, pursue, persecute. ¹⁸ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁹ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ²⁰ προδότης, οὐ, ὁ, betrayer, traitor. ²¹ φονεύς, εως, ὁ, murderer. ²² διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ²³ φυλάσσω, guard, keep. ²⁴ διαπρίω, cut to the quick. ²⁵ βρύχω, gnash, grind or gnash. ²⁶ ὀδούς, ὁ, tooth. ²⁷ πλήρης, full. ²⁸ ἀτενίζω, gaze, stare.

θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν 56
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
 συνέσχον¹ τὰ ὦτα² αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν³ ὁμοθυμαδὸν⁴ ἐπ' αὐτόν: καὶ 58
 ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν:⁵ καὶ οἱ μάρτυρες⁶ ἀπέθεντο⁷
 τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου⁸ καλουμένου Σαύλου.⁹ Καὶ 59
 ἐλιθοβόλουν⁵ τὸν Στέφανον,¹⁰ ἐπικαλούμενον¹¹ καὶ λέγοντα, Κύριε
 Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα,¹² ἔκραξεν φωνῇ 60
 μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο
 εἰπὼν ἐκοιμήθη.¹³

Σαῦλος⁹ δὲ ἦν συνευδοκῶν¹⁴ τῇ ἀναιρέσει¹⁵ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ 8
 ἡμέρᾳ διωγμὸς¹⁶ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις: πάντες
 δὲ διεσπάρησαν¹⁷ κατὰ τὰς χώρας¹⁸ τῆς Ἰουδαίας¹⁹ καὶ Σαμαρείας,²⁰
 πλὴν²¹ τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν²² δὲ τὸν Στέφανον¹⁰ ἄνδρες 2
 εὐλαβεῖς,²³ καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν²⁴ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος⁹ δὲ 3
 ἐλυμαίνεται²⁵ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,²⁶ σύρων
 τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.²⁸

¹ συνέχω, hold fast, oppress. ² οὔς, ους, τό, ear. ³ ὀρμάω, hasten on, rush. ⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁷ ἀποτίθηναι, put off, lay aside. ⁸ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹² γόνυ, ατος, τό, knee. ¹³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁴ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁵ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹⁶ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹⁷ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²⁰ Σαμαρεία, ας, ἡ, Samaria. ²¹ πλὴν, however, but. ²² συγκομίζω, bring in, bury. ²³ εὐλαβής, devout, God-fearing. ²⁴ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ²⁵ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ²⁶ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²⁷ σύρω, draw, drag. ²⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹ διήλθον,² εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος 4

δὲ κατελθὼν⁴ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁵ ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν.

Προσεῖχόν⁶ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου³ 6

ὁμοθυμαδόν,⁷ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 7

Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,⁸ βοῶντα⁹ φωνῇ

μεγάλῃ ἐξήρχετο: πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι¹⁰ καὶ χωλοὶ¹¹

ἐθεραπεύθησαν.¹² Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. 8

Ἄνῃρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν¹³ ἐν τῇ πόλει μαγεύων¹⁴ καὶ 9

ἐξιστῶν¹⁵ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁵ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν: ὃ 10

προσεῖχόν⁶ ἀπὸ μικροῦ¹⁶ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις

τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁶ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ¹⁷ χρόνῳ ταῖς 11

μαγείαις¹⁸ ἐξεστακέναι¹⁵ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ³ 12

εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος

Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ 13

αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν¹⁹ τῷ Φιλίππῳ:³

θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.¹⁵

¹ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ² διέρχομαι, cross over, pass through. ³ Φίλιππος, ου, δ, Philip. ⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ⁵ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁶ προσέχω, take head of, attend to. ⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁸ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁹ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁰ παραλύω, relax, enfeeble. ¹¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹² θεραπεύω, heal, care for. ¹³ προϋπάρχω, exist before, have been already. ¹⁴ μαγεύω, practice magic. ¹⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁶ μικρός, small, little. ¹⁷ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁸ μαγεία, ας, ἡ, magic. ¹⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια¹ 14
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην: 15
 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα
 ἅγιον: οὐπω² γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,³ μόνον δὲ 16
 βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε 17
 ἐπετίθουν⁴ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18
 Θεασάμενος⁵ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁶ τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν⁷ αὐτοῖς χρήματα,⁸
 λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ⁴ τὰς χεῖρας, 19
 λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν⁹ σου 20
 σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,¹⁰ ὅτι τὴν δωρεάν¹¹ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας¹² διὰ
 χρημάτων⁸ κτᾶσθαι.¹³ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹⁴ οὐδὲ κλῆρος¹⁵ ἐν τῷ λόγῳ 21
 τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹⁶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 22
 Μετανόησον¹⁷ οὖν ἀπὸ τῆς κακίας¹⁸ σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹⁹ τοῦ θεοῦ,
 εἰ ἄρα²⁰ ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια²¹ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν²² 23
 πικρίας²³ καὶ σύνδεσμον²⁴ ἀδικίας²⁵ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων 24
 εἶπεν, Δεήθητε¹⁹ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ
 ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² οὐπω, not yet. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ ἐπιτίθμι, lay upon, put. ⁵ θεάομαι, look at, behold. ⁶ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁷ προσφέρω, bring to, offer. ⁸ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹¹ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ κτάομαι, acquire, win. ¹⁴ μερίς, ίδος, ἡ, part, portion. ¹⁵ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁶ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁷ μετανόεω, repent, change my mind. ¹⁸ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁹ δέομαι, ask, request. ²⁰ ἄρα, so? (introduces a question). ²¹ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ²² χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ²³ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁴ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ²⁵ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁶ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25
 ὑπέστρεψαν² εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κώμας³ τῶν Σαμαρειτῶν⁴
 εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον,⁵ λέγων, Ἀνάστηθι καὶ 26
 πορεύου κατὰ μεσημβρίαν⁶ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ
 Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν·⁷ αὕτη ἐστὶν ἔρημος.⁸ Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη: 27
 καὶ ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ⁹ εὐνοῦχος¹⁰ δυνάστης¹¹ Κανδάκης¹² τῆς
 βασιλίσσης¹³ Αἰθιόπων,⁹ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης⁷ αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει
 προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἣν τε ὑποστρέφων² καὶ καθήμενος ἐπὶ 28
 τοῦ ἄρματος¹⁴ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν¹⁵ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.¹⁶ Εἶπεν 29
 δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ,⁵ Πρόσελθε καὶ κολλήθητι¹⁷ τῷ ἄρματι¹⁴
 τούτῳ. Προσδραμὼν¹⁸ δὲ ὁ Φίλιππος⁵ ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος 30
 τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,¹⁶ καὶ εἶπεν, Ἄρα¹⁹ γε²⁰ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις
 ; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ²² με; 31
 Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον⁵ ἀναβάντα καθίσαι²³ σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ 32
 περιοχὴ²⁴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν¹⁵ ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον²⁵ ἐπὶ
 σφαγὴν²⁶ ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνός²⁷ ἐναντίον²⁸ τοῦ κείροντος²⁹ αὐτὸν ἄφωνος,

¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ κώμη, ης, ἡ, village. ⁴ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ⁵ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁶ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁷ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁸ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁹ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ¹⁰ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹¹ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ¹² Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ¹³ βασίλισσα, ης, ἡ, queen. ¹⁴ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹⁵ ἀναγινώσκω, read. ¹⁶ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁷ κολλάω, glue, cleave. ¹⁸ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁹ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁰ γέ, indeed, at least. ²¹ ἀναγινώσκω, you read. ²² ὁδηγέω, lead, guide. ²³ καθίζω, seat, sit. ²⁴ περιοχή, ἡς, ἡ, passage (of written text). ²⁵ πρόβατον, ου, τό, sheep. ²⁶ σφαγή, ἡς, ἡ, slaughter, sacrifice. ²⁷ ἄμνός, οὔ, ὁ, lamb. ²⁸ ἐναντίον, in the sight of, before. ²⁹ κείρω, shear, cut off. ³⁰ ἄφωνος, speechless, mute.

οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹ αὐτοῦ ἡ κρίσις² 33
αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεάν³ αὐτοῦ τίς διηγήσεται;⁴ Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς
γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος⁵ τῷ Φιλίππῳ⁶ εἶπεν, 34
Δέομαι⁷ σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
ἐτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος⁶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος 35
ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ 36
ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ: καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,⁵
Ἴδού, ὕδωρ: τί κωλύει⁸ με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν⁹ στήναι τὸ 37
ἄρμα:¹⁰ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι¹¹ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος⁶ καὶ ὁ
εὐνοῦχος:⁵ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, 39
πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν¹² τὸν Φίλιππον:⁶ καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι¹³ ὁ
εὐνοῦχος,⁵ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος⁶ δὲ εὐρέθη 40
εἰς Ἀζωτον:¹⁴ καὶ διερχόμενος¹⁵ εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ
ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.¹⁶

Ὁ δὲ Σαῦλος¹⁷ ἔτι ἐμπνέων¹⁸ ἀπειλῆς¹⁹ καὶ φόνου²⁰ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ 9
κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς²¹ εἰς 2
Δαμασκὸν²² πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινες εὔρη τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους²³ ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ 3

¹ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ² κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ³ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁵ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁶ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁷ δέομαι, ask, request. ⁸ κωλύω, forbid, hinder. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹¹ ἀμφότεροι, both, both of two. ¹² ἀρπάζω, seize, snatch. ¹³ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁴ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ¹⁵ διερχομαι, cross over, pass through. ¹⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁸ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹⁹ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ²⁰ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ²¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²² Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ²³ δέω, bind, tie.

πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξιν¹ τῇ Δαμασκῷ² καὶ ἐξαίφνης³
 περιήστραψεν⁴ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ⁴
 ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;⁵ Εἶπεν δέ, ⁵
 Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις;⁵ ἀλλὰ ⁶
 ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταιί σοι τί σε δεῖ
 ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες⁶ αὐτῷ εἰστήκεισαν ἔνεοί,⁷ ⁷
 ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος⁸ ⁸
 ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπεν,
 χειραγωγοῦντες⁹ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον¹⁰ εἰς Δαμασκόν.² Καὶ ἦν ἡμέρας ⁹
 τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ² ὀνόματι Ἀνανίας,¹¹ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ¹⁰
 ὁ κύριος ἐν ὁράματι,¹² Ἀνανία.¹¹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ ¹¹
 κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹³ τὴν
 καλουμένην Εὐθεΐαν,¹⁴ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα¹⁵ Σαῦλον⁸ ὀνόματι,
 Ταρσέα:¹⁶ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι¹² ἄνδρα ὀνόματι ¹²
 Ἀνανίαν¹¹ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα¹⁷ αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.¹⁸ ¹³
 Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,¹¹ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς
 τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἀγίοις σου ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὧδε ἔχει ¹⁴

¹ ἐγγίζω, come near, approach. ² Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ³ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁴ περιεστράπτω, shine around, flash around. ⁵ διώκω, pursue, persecute. ⁶ συνοδεύω, travel together with, journey with. ⁷ ἐνεός, speechless, dumb. ⁸ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁹ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁰ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹³ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹⁴ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁵ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁶ Ταρσεύς, έως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹⁷ ἐπιτίθῃμι, lay upon, put. ¹⁸ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι¹ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους² τὸ
 ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦός³ 15
 ἐκλογῆς⁴ μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι⁵ τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν
 καὶ βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁶ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν 16
 ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.⁷ Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁸ καὶ εἰσῆλθεν εἰς 17
 τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς⁹ ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ
 κύριος ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἡρχου, ὅπως
 ἀναβλέψῃς¹⁰ καὶ πλησθῇς¹¹ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον¹² 18
 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει¹³ λεπίδες,¹⁴ ἀνέβλεψέν¹⁰ τε καὶ ἀναστὰς
 ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹⁵ ἐνίσχυσεν.¹⁶ 19

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹⁷ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ¹⁸ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. 20
 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν
 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹⁹ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ 21
 οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας²⁰ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους² τὸ
 ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους¹ αὐτοὺς ἀγάγῃ
 ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹⁷ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,²¹ καὶ συνέχυνεν 22
 τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας²³ ἐν Δαμασκῷ,¹⁸ συμβιβάζων²⁴ ὅτι
 οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

¹ δέω, bind, tie. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁴ ἐκλογή, ἤς, ἡ, (divine) selection, choice. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁰ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ἀποπίπτω, fall, fall off. ¹³ ὥσει, like, about. ¹⁴ λεπίς, ἴδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹⁵ τροφή, ἤς, ἡ, food, nourishment. ¹⁶ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁸ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ πορθέω, destroy, lay waste. ²¹ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ²² συγχέω, confuse, confound. ²³ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁴ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,¹ συνεβουλευσάντο² οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν³ 23

αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ⁴ ἡ ἐπιβουλὴ⁵ αὐτῶν. Παρατήρουν⁶ τε τὰς 24

πύλας⁷ ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:³ λαβόντες δὲ 25

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν⁸ διὰ τοῦ τείχους,⁹ χαλάσαντες¹⁰ ἐν

σπυρίδι.¹¹

Παραγενόμενος¹² δὲ ὁ Σαῦλος⁴ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο¹³ κολλᾶσθαι¹⁴ 26

τοῖς μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν

μαθητῆς. Βαρνάβας¹⁵ δὲ ἐπιλαβόμενος¹⁶ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς 27

ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο¹⁷ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον,

καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ¹⁸ ἐπαρρησιάσατο¹⁹ ἐν τῷ

ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος²⁰ εἰς 28

Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹⁹ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 29

ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει²¹ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς:²² οἱ δὲ ἐπεχείρουν²³

αὐτὸν ἀνελεῖν.³ Ἐπιγινόντες²⁴ δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον²⁵ αὐτὸν εἰς 30

Καيسάρειαν,²⁶ καὶ ἐξαπέστειλαν²⁷ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.²⁸ Αἱ μὲν οὖν 31

ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας²⁹ καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας³⁰

εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι,³¹ καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ³² τοῦ κυρίου

¹ ἱκανός, sufficient, able. ² συμβουλευέω, plot, advise. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ⁶ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁷ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁸ καθίημι, let down, lower. ⁹ τεῖχος, ους, τό, wall. ¹⁰ χαλάω, slacken, let down. ¹¹ σπυρίς, ἶδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹² παραγίνομαι, come, arrive. ¹³ πειράω, try, attempt. ¹⁴ κολλάω, glue, cleave. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁸ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²¹ συζητέω, discuss, dispute. ²² Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ²³ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁶ Καيسάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁷ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁸ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ²⁹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ³⁰ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³¹ οἰκοδομέω, build up, construct. ³² φόβος, ου, ὁ, fear, terror.

καὶ τῇ παρακλήσει¹ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.²

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον³ διὰ πάντων κατελθεῖν⁴ καὶ πρὸς τοὺς 32

ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας⁵ Λύδδαν.⁶ Εὔρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπὸν τινα 33

Αἰνέαν⁷ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν⁸ ὀκτώ⁹ κατακείμενον¹⁰ ἐπὶ κραββάτῳ,¹¹ ὃς ἦν

παραλελυμένος.¹² Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,⁷ ἰᾶται¹³ σε Ἰησοῦς ὁ 34

χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον¹⁴ σεαυτῷ.¹⁵ Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ 35

εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες⁵ Λύδδαν⁶ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,¹⁶

οἵτινες ἐπέστρεψαν¹⁷ ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹⁸ δέ τις ἦν μαθήτρια¹⁹ ὀνόματι Ταβηθά,²⁰ ἣ διερμηνευομένη²¹ 36

λέγεται Δορκάς.²² αὕτη ἦν πλήρης²³ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν²⁴

ᾧ ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν²⁵ αὐτὴν 37

ἀποθανεῖν· λούσαντες²⁶ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.²⁷ Ἐγγὺς²⁸ δὲ οὔσης 38

Λύδδης⁶ τῇ Ἰόππῃ,¹⁸ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ,

ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι²⁹ διελθεῖν³ ἕως

αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν³⁰ αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον³¹ 39

ἀνήγαγον³² εἰς τὸ ὑπερῶν,²⁷ καὶ παρέστησαν³³ αὐτῷ πᾶσαι αἱ χήραι³⁴

¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ² πληθύνω, multiply, increase. ³ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁶ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁷ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁸ ἔτος, ους, τό, year. ⁹ ὀκτώ, eight, 8. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ κράββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹² παραλύω, relax, enfeeble. ¹³ ἰάομαι, heal. ¹⁴ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁵ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁶ Ἀσσαρών, ου, ὁ, Sharon, Saron. ¹⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁹ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ²⁰ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ²¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ²² Δορκάς, ἀδος, ἡ, Dorcas. ²³ πλήρης, full. ²⁴ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁵ ἀσθενέω, be weak, sick. ²⁶ λούω, bathe, wash. ²⁷ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ²⁸ ἐγγύς, near. ²⁹ ὀκνέω, hesitate, delay. ³⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ³¹ παραγίνομαι, come, arrive. ³² ἀνάγω, lead up, restore. ³³ παρίστημι, be present, stand by. ³⁴ χήρα, ας, ἡ, widow.

κλαίουσαι¹ καὶ ἐπιδεικνύμεναι² χιτῶνας³ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
 αὐτῶν οὕσα ἢ Δορκάς.⁴ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεῖς τὰ 40
 γόνατα⁵ προσηύξατο: καὶ ἐπιστρέψας⁶ πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,⁷
 ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς: καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον,
 ἀνεκάθισεν.⁸ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν: φωνήσας⁹ δὲ τοὺς 41
 ἀγίους καὶ τὰς χήρας,¹⁰ παρέστησεν¹¹ αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν¹² δὲ 42
 ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,¹³ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. 43
 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς¹⁴ μέναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ¹³ παρά τινι Σίμωνι
 βυρσεῖ.¹⁵

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹⁶ ὀνόματι Κορνήλιος,¹⁷ ἑκατοντάρχης¹⁸ ἐκ 10
 σπείρης¹⁹ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,²⁰ εὐσεβὴς²¹ καὶ φοβούμενος τὸν 2
 θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας²² πολλὰς τῷ λαῷ,
 καὶ δεόμενος²³ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι²⁴ φανερώς,²⁵ ὥσεϊ 3
 ὦραν ἐνάτην²⁷ τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν,
 καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.¹⁷ Ὁ δὲ ἀτενίσας²⁸ αὐτῷ καὶ ἔμφοβος²⁹ 4
 γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί³⁰ σου
 καὶ αἱ ἐλεημοσύναι²² σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον³¹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5

¹ κλαίω, weep, weep for. ² ἐπιδείκνυμι, show, prove. ³ χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ⁴ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁵ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁷ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁸ ἀνακαθίζω, sit up. ⁹ φωνέω, call, crow. ¹⁰ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹¹ παρίστημι, be present, stand by. ¹² γνωστός, known, acquaintance. ¹³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ²⁰ Ἰταλικός, Italian. ²¹ εὐσεβής, pious, devout. ²² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²³ δεόμαι, ask, request. ²⁴ δρᾶμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁵ φανερώς, openly, publicly. ²⁶ ὥσεϊ, like, about. ²⁷ ἑνατος, ninth. ²⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁹ ἔμφοβος, terrified, frightened. ³⁰ προσευχή, ης, ἡ, prayer, place for prayer. ³¹ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial.

Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην¹ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι² Σίμωνα τὸν
ἐπικαλούμενον³ Πέτρον· οὗτος ξενίζεται⁴ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,⁵ ὃς⁶ 6
ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ⁷ 7
Κορνηλίῳ,⁶ φωνήσας⁷ δύο τῶν οἰκετῶν⁸ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην⁹ εὐσεβῆ
τῶν προσκαρτερούντων¹¹ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος¹² αὐτοῖς ἅπαντα,¹³ 8
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.¹

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹⁴ ὁδοιπορούντων¹⁵ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων,¹⁶ 9
ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα¹⁷ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην·¹⁸ ἐγένετο 10
δὲ πρόσπεινος,¹⁹ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·²⁰ παρασκευαζόντων²¹ δὲ ἐκείνων,
ἐπέπεσεν²² ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,²³ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, 11
καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός²⁴ τι ὡς ὀθόνην²⁵ μεγάλην, τέσσαρσιν²⁶
ἀρχαῖς δεδεμένον,²⁷ καὶ καθιέμενον²⁸ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα 12
τὰ τετράποδα²⁹ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία³⁰ καὶ τὰ ἑρπετὰ³¹ καὶ τὰ πετεινὰ³²
τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον³³ 13
καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,³⁴ κύριε· ὅτι οὐδέποτε³⁵ ἔφαγον 14
πᾶν κοινὸν³⁶ ἢ ἀκάθαρτον.³⁷ Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου³⁸ πρὸς αὐτόν, 15

¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁵ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁶ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁷ φωνέω, call, crow. ⁸ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ εὐσεβής, pious, devout. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ ἅπας, each, every. ¹⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁵ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ¹⁶ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁷ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ¹⁸ ἕκτος, sixth. ¹⁹ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ²⁰ γεύομαι, taste, experience. ²¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²³ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ²⁴ σκεῦός, ους, τό, vessel, goods (plural). ²⁵ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ²⁶ τέσσαρες, four, 4. ²⁷ δέω, bind, tie. ²⁸ καθίημι, let down, lower. ²⁹ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ³⁰ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ³¹ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ³² πετεινόν, ου, τό, bird. ³³ θύω, sacrifice, kill. ³⁴ μηδαμῶς, by no means, no. ³⁵ οὐδέποτε, never. ³⁶ κοινός, common, unclean. ³⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ³⁸ δεύτερος, second.

Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,¹ σὺ μὴ κοίνου.² Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·³ καὶ 16
 πάλιν ἀνελήφθη⁴ τὸ σκεῦος⁵ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει⁶ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα⁷ ὃ εἶδεν, καὶ ἰδού, οἱ 17
 ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,⁸ διερωτήσαντες⁹ τὴν
 οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν¹⁰ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,¹¹ καὶ φωνήσαντες¹² 18
 ἐπυνθάνοντο¹³ εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος¹⁴ Πέτρος, ἐνθάδε¹⁵ ξενίζεται.¹⁶
 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμούμενου περὶ τοῦ ὀράματος,⁷ εἶπεν αὐτῷ τὸ 19
 πνεῦμα, Ἰδού, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20
 πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος·¹⁷ διότι¹⁸ ἐγὼ ἀπέσταλκα
 αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἰδού, ἐγὼ εἰμι ὃν 21
 ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία¹⁹ δι' ἣν πάρεστε;²⁰ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος⁸ 22
 ἑκατοντάρχης,²¹ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός
 τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη²² ὑπὸ ἀγγέλου
 ἁγίου μεταπέμψασθαι²³ σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα
 παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος²⁴ οὖν αὐτούς ἐξένισεν.¹⁶ 23

¹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ² κοινώω, make common, defile. ³ τρίς, thrice, three times. ⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁵ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁶ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ Κορνήλιος, ου, ό, Cornelius. ⁹ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ πυλῶν, ὠνος, ό, vestibule, gateway. ¹² φωνέω, call, crow. ¹³ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁴ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁵ ἐνθάδε, within, here. ¹⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ διότι, because, on this account. ¹⁹ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ²⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ²¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²² χρηματίζω, instruct, reveal. ²³ μεταπέμπω, send for, summon. ²⁴ εἰσκαλέομαι, invite in, call in.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν
ἀπὸ Ἰόππης² συνῆλθον³ αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹ εἰσῆλθον εἰς τὴν 24
Καισάρειαν.⁴ Ὁ δὲ Κορνήλιος⁵ ἦν προσδοκῶν⁶ αὐτούς,
συγκαλεσάμενος⁷ τοὺς συγγενεῖς⁸ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους⁹ φίλους.¹⁰ 25
Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας¹¹ αὐτῷ ὁ
Κορνήλιος,⁵ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν 26
ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν¹² 27
αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὕρισκει συνεληλυθότας³ πολλούς, ἔφη τε πρὸς 28
αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε¹³ ὡς ἀθέμιτόν¹⁴ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
κολλᾶσθαι¹⁵ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ·¹⁶ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν¹⁷
μηδένα κοινὸν¹⁸ ἢ ἀκάθαρτον¹⁹ λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως 29
ἦλθον μεταπεμφθεῖς.²¹ Πυνθάνομαι²² οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ²¹
με. Καὶ ὁ Κορνήλιος⁵ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης²³ ἡμέρας μέχρι²⁴ ταύτης τῆς 30
ὥρας ἡμην νηστεύων,²⁵ καὶ τὴν ἐνάτην²⁶ ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ
οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι²⁷ λαμπρᾷ,²⁸ καὶ 31
φησιν, Κορνήλιε,⁵ εἰσηκούσθη²⁹ σου ἡ προσευχή,³⁰ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι³¹
σου ἐμνήσθησαν³² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,² καὶ 32
μετακάλεσαι³³ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται³⁴ Πέτρος· οὗτος ξενίζεται³⁵ ἐν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁶ προσδοκάω, wait for, look for. ⁷ συγκαλέω, call together. ⁸ συγγενής, kindred, relative. ⁹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁰ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹² συνομιλέω, talk, converse with. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹⁵ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁶ ἄλλοφύλος, alien, foreign. ¹⁷ δείκνυμι, show, point out. ¹⁸ κοινός, common, unclean. ¹⁹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁰ ἀναντιρρήτως, without objection. ²¹ μεταπέμπω, send for, summon. ²² πυνθάνομαι, inquire, ask. ²³ τέταρτος, fourth. ²⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁵ νηστεύω, fast. ²⁶ ἕνατος, ninth. ²⁷ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ²⁸ λαμπρός, bright, shining. ²⁹ εἰσακούω, listen, hear. ³⁰ προσευχή, ης, ἡ, prayer, place for prayer. ³¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ³² μιμνήσκομαι, remember, recall. ³³ μετακαλέω, send for. ³⁴ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle.

οἰκία Σίμωνος βυρσέως¹ παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος² λαλήσει
 σοι. Ἐξαυτῆς³ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς⁴ ἐποίησας 33
 παραγενόμενος.² Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν⁵
 ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα⁶ σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ 34
 Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν,
 Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι⁷ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης⁸ ὁ θεός· 35
 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος⁹ δικαιοσύνην,
 δεκτός¹⁰ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, 36
 εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων
 κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γινόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,¹¹ 37
 ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα¹² ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης·
 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,¹³ ὡς ἔχρισεν¹⁴ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ 38
 καὶ δυνάμει, ὃς διήλθεν¹⁵ εὐεργετῶν¹⁶ καὶ ἰώμενος¹⁷ πάντας τοὺς
 καταδυναστευομένους¹⁸ ὑπὸ τοῦ διαβόλου,¹⁹ ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. 39
 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες²⁰ πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ²¹ τῶν
 Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον²² κρεμάσαντες²³ ἐπὶ ξύλου.
 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ²⁵ 40

¹ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ² παραγίνομαι, come, arrive. ³ ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ⁴ καλῶς, rightly, well. ⁵ πάρεμι, be present, have arrived. ⁶ προστάσω, command, order. ⁷ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁸ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ⁹ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁰ δεκτός, acceptable, welcome. ¹¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹³ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹⁴ χρίω, anoint. ¹⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁶ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ¹⁷ ἰάομαι, heal. ¹⁸ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ¹⁹ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ²⁰ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²² ἀναιρέω, take up, kill. ²³ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ²⁵ ἐμφανής, visible, manifest.

γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν¹ τοῖς προκεχειροτονημένοις 41

ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν³ καὶ συνεπίομεν⁴ αὐτῷ μετὰ

τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν⁵ ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, 42

καὶ διαμαρτύρασθαι⁶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος⁷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτῆς

ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεσιν⁹ 43

ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹⁰ τὸ πνεῦμα τὸ 44

ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν¹¹ οἱ ἐκ 45

περιτομῆς¹² πιστοί, ὅσοι συνῆλθον¹³ τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ

δωρεὰ¹⁴ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.¹⁵ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46

λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων¹⁶ τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ

Πέτρος, Μήτι¹⁷ τὸ ὕδωρ κωλύσαι¹⁸ δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι 47

τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν¹⁹ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε

ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι²⁰ ἡμέρας τινάς.

¹ μάρτυς, υρὸς, ὁ, witness. ² προχειροτονέω, choose beforehand. ³ συνεσθίω, eat with. ⁴ συμπίνω, drink with, drink together with. ⁵ παραγγέλλω, order, command. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁸ κριτῆς, οὐ, ὁ, judge. ⁹ ἅφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹² περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁴ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁶ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁹ προστάσσω, command, order. ²⁰ ἐπιμένω, continue, remain.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν¹ ὅτι **11**
καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς **2**
Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο² πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,³ λέγοντες ὅτι **3**
Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁴ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες⁵ αὐτοῖς. **4**
Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁶ αὐτοῖς καθεξῆς⁷ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν **5**
πόλει Ἰόππῃ⁸ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἑκστάσει⁹ ὄραμα,¹⁰
καταβαῖνον σκευῶς¹¹ τι, ὡς ὀθόνην¹² μεγάλην τέσσαρσιν¹³ ἀρχαῖς
καθιεμένην¹⁴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι¹⁵ ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁶ **6**
κατενόουν,¹⁷ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁸ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁹ καὶ τὰ
ἐρπετὰ²⁰ καὶ τὰ πετεινὰ²¹ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, **7**
Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²² καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,²³ κύριε· ὅτι **8**
πᾶν κοινὸν²⁴ ἢ ἀκάθαρτον²⁵ οὐδέποτε²⁶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. **9**
Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου²⁷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς
ἐκαθάρισεν,²⁸ σὺ μὴ κοίνου.²⁹ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,³⁰ καὶ πάλιν **10**
ἀνεσπάσθη³¹ ἅπαντα³² εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδού, ἐξαυτῆς³³ τρεῖς ἄνδρες **11**
ἐπέστησαν³⁴ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας³⁵
πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν³⁶ αὐτοῖς, μηδὲν **12**

¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵ συνεσθίω, eat with. ⁶ ἐκτίθωμι, declare, explain. ⁷ καθεξῆς, successively, in order. ⁸ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ⁹ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ἡς, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³ τέσσαρες, four, 4. ¹⁴ καθίημι, let down, lower. ¹⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷ κατανοέω, observe, understand. ¹⁸ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁹ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁰ ἐρπετόν, ου, τό, creeping thing, reptile. ²¹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ μηδαμῶς, by no means, no. ²⁴ κοινός, common, unclean. ²⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁶ οὐδέποτε, never. ²⁷ δευτέρος, second. ²⁸ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁹ κοινώω, make common, defile. ³⁰ τρίς, thrice, three times. ³¹ ἀνασπάω, draw up, pull up. ³² ἅπας, each, every. ³³ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ³⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with.

διακρινόμενον.¹ Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ² ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ
 εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν³ τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν 13
 ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον
 εἰς Ἰόππην⁴ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁵ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον⁶
 Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός 14
 σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν⁷ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’ 15
 αὐτούς, ὥσπερ⁸ καὶ ἐφ’ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην⁹ δὲ τοῦ ῥήματος 16
 κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹⁰ δωρεὰν¹¹ ἔδωκεν 17
 αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν,
 ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς¹² κωλύσαι¹³ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα 18
 ἡσύχασαν,¹⁴ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα¹⁵ γέ¹⁶ καὶ τοῖς ἔθνεσιν
 ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν¹⁷ ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹⁸ ἀπὸ τῆς θλίψεως¹⁹ τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ 19
 διῆλθον²¹ ἕως Φοινίκης²² καὶ Κύπρου²³ καὶ Ἀντιοχείας,²⁴ μηδενὶ
 λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν 20
 ἄνδρες Κύπριοι²⁵ καὶ Κυρηναῖοι,²⁶ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,²⁴

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἕξ, six, 6. ³ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁴ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁵ μεταπέμπω, send for, summon. ⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁸ ὥσπερ, just as, even as. ⁹ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁰ ἴσος, equal, identical. ¹¹ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹² δυνατός, powerful, possible. ¹³ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁴ ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹⁵ ἄρα, so, then. ¹⁶ γέ, indeed, at least. ¹⁷ μετάνοια, ἄς, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁸ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ²² Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁴ Ἀντιόχεια, ἄς, ἡ, Antioch. ²⁵ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ²⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene.

ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,¹ εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. 21
 Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς² πιστεύσας
 ἐπέστρεψεν³ ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα⁴ τῆς 22
 ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν⁵
 Βαρνάβαν⁶ διελθεῖν⁷ ἕως Ἀντιοχείας: ⁸ ὃς παραγενόμενος⁹ καὶ ἰδὼν τὴν 23
 χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹⁰ τῆς καρδίας
 προσμένειν¹¹ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹² πνεύματος 24
 ἀγίου καὶ πίστεως: καὶ προσετέθη¹³ ὄχλος ἱκανὸς¹⁴ τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν 25
 δὲ εἰς Ταρσὸν¹⁵ ὁ Βαρνάβας⁶ ἀναζητῆσαι¹⁶ Σαῦλον,¹⁷ καὶ εὐρῶν ἤγαγεν 26
 αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁸ Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹⁸ ὅλον συναχθῆναι
 τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,¹⁴ χρηματίσαι¹⁹ τε πρῶτον ἐν
 Ἀντιοχείᾳ⁸ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.²⁰

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον²¹ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφήται εἰς 27
 Ἀντιόχειαν.⁸ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβος,²² ἐσήμανεν²³ διὰ 28
 τοῦ πνεύματος λιμὸν²⁴ μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:
 ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου²⁶ Καίσαρος.²⁷ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς 29
 εὐπορεῖτό²⁸ τις, ὥρισαν²⁹ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν³⁰ πέμψαι τοῖς

¹ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ² ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁴ οὖς, οὐς, τό, ear. ⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁹ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁰ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹¹ προσμένω, wait longer, remain. ¹² πλήρης, full. ¹³ προστίθημι, add, add to. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁶ ἀναζητέω, look, search. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁸ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ¹⁹ χρηματίζω, instruct, reveal. ²⁰ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ²³ σημαίνω, indicate, signify. ²⁴ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ²⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁶ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁷ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²⁸ εὐπορέω, have means, am prosperous. ²⁹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ³⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service.

κατοικοῦσιν¹ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ² ἀδελφοῖς· ὁ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες 30
 πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα³ καὶ Σαύλου.⁴

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν⁵ Ἡρώδης⁶ ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας 12
 κακῶσαι⁷ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνείλεν⁸ δὲ Ἰάκωβον⁹ τὸν 2
 ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα.¹⁰ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν¹¹ ἐστὶν τοῖς 3
 Ἰουδαίοις, προσέθετο¹² συλλαβεῖν¹³ καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι
 τῶν ἄζυμων¹⁴ – ὃν καὶ πιάσας¹⁵ ἔθετο εἰς φυλακὴν,¹⁶ παραδοὺς 4
 τέσσαρσιν¹⁷ τετραδίοις¹⁸ στρατιωτῶν¹⁹ φυλάσσειν²⁰ αὐτόν, βουλόμενος²¹
 μετὰ τὸ Πάσχα²² ἀναγαγεῖν²³ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος 5
 ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ·¹⁶ προσευχὴ²⁴ δὲ ἦν ἐκτενὴς²⁵ γινομένη ὑπὸ τῆς
 ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν²⁶ 6
 ὁ Ἡρώδης,⁶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος²⁷ μεταξὺ²⁸ δύο
 στρατιωτῶν,¹⁹ δεδεμένος²⁹ ἀλύσεσιν³⁰ δυσὶν· φύλακές³¹ τε πρὸ³² τῆς
 θύρας³³ ἐτήρουν τὴν φυλακὴν.¹⁶ Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,³⁴ καὶ 7
 φῶς ἔλαμψεν³⁵ ἐν τῷ οἰκήματι·³⁶ πατάξας³⁷ δὲ τὴν πλευρὰν³⁸ τοῦ
 Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.³⁹ Καὶ ἐξέπεσον⁴⁰ αὐτοῦ
 αἱ ἀλύσεις³⁰ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιζῶσαι 8

¹ κατοικέω, inhabit, dwell. ² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ⁶ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ⁷ κακῶ, mistreat, harm. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁰ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹¹ ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹² προστίθηναι, add, add to. ¹³ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁴ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁵ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁶ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁷ τέσσαρες, four, 4. ¹⁸ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ¹⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁰ φυλάσσω, guard, keep. ²¹ βούλομαι, wish, will. ²² πᾶσχα, τό, passover, passover feast. ²³ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁴ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²⁵ ἐκτενής, zealous, earnest. ²⁶ προάγω, lead forth, go before. ²⁷ κοιμάμαι, sleep, fall asleep. ²⁸ μεταξύ, between, after. ²⁹ δέω, bind, tie. ³⁰ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ³¹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ³² πρό, before (gen), before. ³³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ³⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ³⁵ λάμπω, shine. ³⁶ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ³⁷ πατάσσω, strike, smite. ³⁸ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ³⁹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁴⁰ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁴¹ περιζώννυμι, gird, gird round.

καὶ ὑπόδησαι¹ τὰ σανδάλιά² σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως.³ Καὶ λέγει αὐτῷ,
 Περιβαλοῦ⁴ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει⁹
 αὐτῷ: καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές⁵ ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου,
 ἐδόκει δὲ ὄραμα⁶ βλέπειν. Διελθόντες⁷ δὲ πρώτην φυλακὴν⁸ καὶ¹⁰
 δευτέραν,⁹ ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλιν¹⁰ τὴν σιδηρᾶν,¹¹ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν
 πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ¹² ἠνοιχθή αὐτοῖς: καὶ ἐξελθόντες προῆλθον¹³
 ῥύμην¹⁴ μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη¹⁵ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος,¹¹
 γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς¹⁶ ὅτι ἐξαπέστειλεν¹⁷ κύριος
 τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό¹⁸ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου¹⁹ καὶ πάσης
 τῆς προσδοκίας²⁰ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδὼν²¹ τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν¹²
 οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου²² Μάρκου,²³ οὗ
 ἦσαν ἱκανοὶ²⁵ συνηθροισμένοι²⁶ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος²⁷ δὲ¹³
 τοῦ Πέτρου τὴν θύραν²⁸ τοῦ πυλῶνος,²⁹ προσῆλθεν παιδίσκη³⁰
 ὑπακοῦσαι,³¹ ὀνόματι Ῥόδη.³² Καὶ ἐπιγνοῦσα³³ τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου,¹⁴
 ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ᾔνοιξεν τὸν πυλῶνα,²⁹ εἰσδραμοῦσα³⁴ δὲ ἀπήγγειλεν
 ἐστάναι τὸν Πέτρον πρό³⁶ τοῦ πυλῶνος.²⁹ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον,¹⁵
 Μαίνῃ.³⁷ Ἡ δὲ διίσχυρίζετο³⁸ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος

¹ ὑποδέω, put on my feet. ² σανδάλιον, ου, τό, sandal. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ περιβάλλω, put around, clothe. ⁵ ἀληθής, true, unconcealed. ⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ δεύτερος, second. ¹⁰ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹¹ σιδηρεος, made of iron. ¹² αὐτόματος, by itself, of its own accord. ¹³ προέρχομαι, go in front, precede. ¹⁴ ῥύμη, ἡς, ἡ, narrow street, lane. ¹⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁶ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁷ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁸ ἐξαίρω, take out, deliver. ¹⁹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁰ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ²¹ σύνιδα, know, be conscious of. ²² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ²⁴ οὗ, where, when. ²⁵ ἱκανός, sufficient, able. ²⁶ συναθροίζω, gather, bring together. ²⁷ κρούω, knock, strike. ²⁸ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ³⁰ παιδίσκη, ἡς, ἡ, maid, female servant. ³¹ ὑπακούω, obey, listen. ³² Ῥόδη, ἡς, ἡ, Rhoda. ³³ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³⁴ εἰστρέχω, run in. ³⁵ ἀπαγγέλλω, announce, report. ³⁶ πρό, before (gen), before. ³⁷ μαίνομαι, rage, be furious. ³⁸ διίσχυρίζομαι, insist, maintain firmly.

αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν¹ κρούων·² ἀνοίξαντες δὲ εἶδον 16
αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.³ Κατασεύσας⁴ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,⁵ 17
διηγῆσατο⁶ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν⁷ ἐκ τῆς φυλακῆς.⁸
Εἶπεν δέ, Ἀπαγγεῖλατε⁹ Ἰακώβῳ¹⁰ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ
ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν τάραχος¹¹ 18
οὐκ ὀλίγος¹² ἐν τοῖς στρατιώταις,¹³ τί ἄρα¹⁴ ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης¹⁵ 19
δὲ ἐπιζητήσας¹⁶ αὐτὸν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας¹⁷ τοὺς φύλακας,¹⁸
ἐκέλευσεν¹⁹ ἀπαχθῆναι.²⁰ Καὶ κατελθὼν²¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας²² εἰς τὴν
Καισάρειαν²³ διέτριβεν.²⁴

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης¹⁵ θυμομαχῶν²⁵ Τυρίοις²⁶ καὶ Σιδωνίοις·²⁷ ὁμοθυμαδὸν²⁸ 20
δὲ παρῆσαν²⁹ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον³⁰ τὸν ἐπὶ τοῦ
κοιτῶνος³¹ τοῦ βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεισθαι³² αὐτῶν
τὴν χώραν³³ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.³⁴ Τακτῇ³⁵ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης¹⁵ 21
ἐνδυσάμενος³⁶ ἐσθῆτα³⁷ βασιλικήν,³⁴ καὶ καθίσας³⁸ ἐπὶ τοῦ βήματος,³⁹
ἐδημηγόρει⁴⁰ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος⁴¹ ἐπεφώνει,⁴² Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ 22
ἀνθρώπου. Παραχρῆμα⁴³ δὲ ἐπάταξεν⁴⁴ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν 23

¹ ἐπιμένω, continue, remain. ² κρούω, knock, strike. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ κατασεύω, shake, motion. ⁵ σιγάω, be silent, become silent. ⁶ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹² ὀλίγος, little, few. ¹³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁸ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹⁹ κελεύω, order, command. ²⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁴ διατρίβω, continue, tarry. ²⁵ θυμομαχέω, be very angry. ²⁶ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ²⁷ Σιδώνιος, Sidonian. ²⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁹ παρειμι, be present, have arrived. ³⁰ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ³¹ κοιτῶν, ὦνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ³² τρέφω, make to grow, nourish. ³³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ³⁴ βασιλικός, royal, connected with a king. ³⁵ τακτός, fixed, appointed. ³⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ³⁷ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ³⁸ καθίζω, seat, sit. ³⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁴⁰ δημηγορέω, make a public speech. ⁴¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁴² ἐπιφωνέω, cry out, shout. ⁴³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁴⁴ πατάσσω, strike, smite. ⁴⁵ ἀντί, instead of, in place of.

οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,¹ ἐξέψυξεν.²

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἤξανεν³ καὶ ἐπληθύνετο.⁴

24

Βαρνάβας⁵ δὲ καὶ Σαῦλος⁶ ὑπέστρεψαν⁷ εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες 25

τὴν διακονίαν,⁸ συμπαραλαβόντες⁹ καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα¹⁰

Μάρκον.¹¹

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹² κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13

διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας⁵ καὶ Συμεὼν¹³ ὁ καλούμενος Νίγερ,¹⁴ καὶ

Λούκιος¹⁵ ὁ Κυρηναῖος,¹⁶ Μαναὴν¹⁷ τε Ἡρώδου¹⁸ τοῦ τετράρχου¹⁹

σύντροφος,²⁰ καὶ Σαῦλος.⁶ Λειτουργούντων²¹ δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ 2

νηστευόντων,²² εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε²³ δὴ²⁴ μοι τὸν

Βαρνάβαν⁵ καὶ τὸν Σαῦλον⁶ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι²⁵ αὐτούς. 3

Τότε νηστεύσαντες²² καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες²⁶ τὰς χεῖρας

αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

¹ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ² ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁴ πληθύνω, multiply, increase. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁷ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁹ συμπαραλαμβάνω, take along with. ¹⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹¹ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹³ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁴ Νίγερ, ὁ, Niger. ¹⁵ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ¹⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁷ Μαναὴν, ὁ, Manaen. ¹⁸ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁹ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ²⁰ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ²¹ λειτουργέω, minister, serve. ²² νηστεύω, fast. ²³ ἀφορίζω, separate, set apart. ²⁴ δὴ, also, indeed. ²⁵ προσκαλέω, summon. ²⁶ ἐπιτίθημι, lay upon, put.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον² 4
 εἰς τὴν Σελεύκειαν·³ ἐκεῖθεν⁴ δὲ ἀπέπλευσαν⁵ εἰς τὴν Κύπρον.⁶ Καὶ 5
 γενόμενοι ἐν Σαλαμίनि,⁷ κατήγγελλον⁸ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.⁹ 6
 Διελθόντες¹⁰ δὲ τὴν νῆσον¹¹ ἄχρι¹² Πάφου,¹³ εὑρόν τινα μάγον¹⁴
 ψευδοπροφήτην¹⁵ Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριῆσοῦς,¹⁶ ὃς ἦν σὺν τῷ 7
 ἀνθυπάτῳ¹⁷ Σεργίῳ¹⁸ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.¹⁹ Οὗτος προσκαλεσάμενος
 Βαρνάβαν²¹ καὶ Σαῦλον²² ἐπέζητησεν²³ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 8
 Ἀνθίστατο²⁴ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,²⁵ ὁ μάγος¹⁴ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται
 τὸ ὄνομα αὐτοῦ – ζητῶν διαστρέψαι²⁷ τὸν ἀνθύπατον¹⁷ ἀπὸ τῆς
 πίστεως. Σαῦλος²² δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς²⁸ πνεύματος ἁγίου, καὶ 9
 ἀτενίσας²⁹ εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ³⁰ πλήρης³¹ παντὸς δόλου³² καὶ πάσης 10
 ῥαδιουργίας,³³ υἱὲ διαβόλου,³⁴ ἐχθρὲ³⁵ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ³⁶
 διαστρέφων²⁷ τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;³⁷ Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ κυρίου 11
 ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον³⁸ ἄχρι¹² καιροῦ.
 Παραχρῆμα³⁹ δὲ ἐπέπεσεν⁴⁰ ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς⁴¹ καὶ σκότος,⁴² καὶ
 περιάγων⁴³ ἐζήτει χειραγωγούς.⁴⁴ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος¹⁷ τὸ γεγονός 12

¹ ἐκπέμπω, send out. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁵ ἀποπλέω, sail away. ⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁷ Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁹ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹¹ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹² ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹³ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹⁴ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ¹⁵ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ¹⁶ Βαριῆσοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ¹⁷ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁸ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ¹⁹ συνετός, intelligent, clever. ²⁰ προσκαλέω, summon. ²¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁴ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²⁵ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ²⁶ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²⁷ διαστρέφω, distort, pervert. ²⁸ πλήθω, fill. ²⁹ ἀτενίζω, gaze, stare. ³⁰ ὦ, Oh! omega. ³¹ πλήρης, full. ³² δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ³³ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ³⁴ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ³⁵ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ³⁶ παύω, cause to cease. ³⁷ εὐθύς, immediately, at once. ³⁸ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ³⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁴⁰ ἐπιτίπτω, fall upon, press upon. ⁴¹ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ⁴² σκότος, ους, τό, darkness. ⁴³ περιάγω, lead around, go about. ⁴⁴ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader.

ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένοις¹ ἐπὶ τῇ διδαχῇ² τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες³ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου⁴ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην⁵ 13

τῆς Παμφυλίας.⁶ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας⁷ ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν⁸ εἰς

Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες⁹ ἀπὸ τῆς Πέργης,⁵ παρεγένοντο¹⁰ εἰς 14

Ἀντιόχειαν¹¹ τῆς Πισιδίας,¹² καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ

ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.¹³ Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹⁴ τοῦ νόμου 15

καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹⁵ πρὸς αὐτούς,

λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως¹⁶ πρὸς

τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας¹⁷ τῇ χειρὶ, εἶπεν, 16

Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁸ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ 17

λαοῦ τούτου ἐξελέξατο¹⁹ τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν²⁰ ἐν

τῇ παροικίᾳ²¹ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,²² καὶ μετὰ βραχίονος²³ ὑψηλοῦ²⁴ ἐξήγαγεν

αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὥς τεσσαρακονταετῇ²⁶ χρόνον ἐτροποφόρησεν²⁷ 18

αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.²⁸ Καὶ καθελὼν²⁹ ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,³⁰ 19

κατεκληρονόμησεν³¹ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὥς ἔτεσιν 20

τετρακοσίαις³³ καὶ πεντήκοντα,³⁴ ἔδωκεν κριτὰς³⁵ ἕως Σαμουὴλ τοῦ

¹ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ² διδαχῇ, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ³ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ⁵ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁶ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁷ ἀποχωρέω, go away, depart. ⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹³ καθίζω, seat, sit. ¹⁴ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁵ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁷ κατασείω, shake, motion. ¹⁸ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁰ ὑψόω, lift up, exalt. ²¹ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ²² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²³ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ²⁴ ὑψηλός, high, lofty. ²⁵ ἐξάγω, lead out. ²⁶ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ²⁷ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ²⁸ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁹ καθαιρέω, take down, pull down. ³⁰ Χαναάν, ἡ, Canaan. ³¹ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ³² ἔτος, ους, τό, year. ³³ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ³⁴ πεντήκοντα, fifty, 50. ³⁵ κριτής, ου, ὁ, judge.

προφήτου. Κακεῖθεν¹ ἤτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν 21
 Σαοὺλ υἱὸν Κίς,² ἄνδρα ἐκ φυλῆς³ Βενιαμίν,⁴ ἔτη⁵ τεσσαράκοντα.⁶ Καὶ 22
 μεταστήσας⁷ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃ καὶ εἶπεν
 μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν
 μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ 23
 σπέρματος⁸ κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,⁹ 24
 προκηρύξαντος¹⁰ Ἰωάννου πρὸ¹¹ προσώπου τῆς εἰσόδου¹² αὐτοῦ
 βάπτισμα¹³ μετανοίας¹⁴ τῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν 25
 δρόμον,¹⁵ ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε¹⁶ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἄλλ' ἰδοὺ,
 ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος¹⁷ τὸ ὑπόδημα¹⁸ τῶν ποδῶν λύσαι.¹⁹ 26
 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους²⁰ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν
 θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας⁹ ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ 27
 κατοικοῦντες²¹ ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες²² αὐτῶν, τοῦτον
 ἀγνοήσαντες,²³ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον
 ἀναγινωσκομένας,²⁴ κρίναντες ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν²⁵ 28
 θανάτου εὗρόντες, ἤτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι²⁶ αὐτόν. Ὡς δὲ 29
 ἐτέλεσαν²⁷ πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες²⁸ ἀπὸ τοῦ
 ξύλου,²⁹ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.³⁰ Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς 30

¹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ² Κίς, ὁ, Kish. ³ φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ⁴ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ⁵ ἔτος, οὗς, τό, year. ⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁷ μεθίστημι, remove, turn away. ⁸ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁰ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ¹¹ πρὸ, before (gen), before. ¹² εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ¹³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁵ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ¹⁶ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁸ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹⁹ λύω, untie, loose. ²⁰ γένος, οὗς, τό, race, kind. ²¹ κατοικέω, inhabit, dwell. ²² ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²³ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁴ ἀναγινώσκω, read. ²⁵ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁷ τελέω, finish, fulfill. ²⁸ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁹ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ³⁰ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument.

ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβάσιν¹ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
 εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες² αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ 32
 ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
 γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν³ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
 ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ⁴ τῷ δευτέρῳ⁵ γέγραπται, Υἱός 33
 μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον⁶ γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ 34
 νεκρῶν, μηκέτι⁷ μέλλοντα ὑποστρέφειν⁸ εἰς διαφθοράν,⁹ οὕτως εἴρηκεν
 ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια¹⁰ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ 35
 δώσεις τὸν ὅσιόν¹⁰ σου ἰδεῖν διαφθοράν:⁹ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ¹¹ 36
 ὑπηρετήσας¹² τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ¹³ ἐκοιμήθη,¹⁴ καὶ προσετέθη¹⁵ πρὸς
 τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν:⁹ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἡγειρεν, οὐκ 37
 εἶδεν διαφθοράν.⁹ Γνωστὸν¹⁶ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ 38
 τούτου ὑμῖν ἄφεσις¹⁷ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται:¹⁸ καὶ ἀπὸ πάντων ὧν 39
 οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι,¹⁹ ἐν τούτῳ πᾶς ὁ
 πιστεύων δικαιούται.¹⁹ Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ²⁰ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον 40
 ἐν τοῖς προφήταις, Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί,²¹ καὶ θαυμάσατε,²² καὶ 41
 ἀφανίσθητε:²³ ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ
 πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται²⁵ ὑμῖν.

¹ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ² μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ³ ἐκπληρώω, fulfill, fill completely. ⁴ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ⁵ δεύτερος, second. ⁶ σήμερον, today, now. ⁷ μηκέτι, no longer. ⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁹ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ ὅσιος, righteous, pious. ¹¹ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ¹² ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹³ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁵ προστίθμι, add, add to. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁹ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ²⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²¹ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer. ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ²⁴ ἐργάζομαι, work, word. ²⁵ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe.

Ἐξιόντων¹ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ 42
 μεταξὺ² σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης³ δὲ τῆς 43
 συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων⁴
 προσηλύτων⁵ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ·⁶ οἵτινες προσλαλοῦντες,⁷
 ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν⁸ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁹ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν 44
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν¹⁰ ζήλου, 45
 καὶ ἀντέλεγον¹² τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες¹² καὶ
 βλασφημοῦντες.¹³ Παρρησιασάμενοι¹⁴ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας⁶ 46
 εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹⁵ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
 Ἐπειδὴ¹⁶ δὲ ἀπωθεῖσθε¹⁷ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους¹⁸ κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
 αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹⁹ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται²⁰ 47
 ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν²¹ ἕως
 ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον 48
 τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι²² εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49
 Διεφέρετο²³ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.²⁴ Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
 παρώτρυναν²⁵ τὰς σεβομένας⁴ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας²⁶ καὶ τοὺς

¹ ἔξειμι, go away, leave. ² μεταξὺ, between, after. ³ λύω, untie, loose. ⁴ σεβομαι, reverence, worship. ⁵ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹² ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁵ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁶ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁷ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁸ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁹ στρέφω, turn, am converted. ²⁰ ἐντέλλομαι, command, give orders. ²¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²² τάσσω, arrange, appoint. ²³ διαφέρω, differ, carry through. ²⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁵ παροτρύνω, arouse, incite. ²⁶ εὐσχήμων, honorable.

πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹ διωγμὸν² ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν
 Βαρνάβαν,³ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων⁴ αὐτῶν. Οἱ δὲ 51
 ἐκτιναζάμενοι⁵ τὸν κονιορτὸν⁶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς
 Ἰκόνιον.⁷ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου. 52

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,⁷ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν 14
 τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ
 Ἑλλήνων⁸ πολὺ πλῆθος.⁹ Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹⁰ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν¹ καὶ 2
 ἐκάκωσαν¹¹ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν¹² μὲν οὖν 3
 χρόνον διέτριψαν¹³ παρρησιαζόμενοι¹⁴ ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ
 λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα¹⁵ γίνεσθαι διὰ τῶν
 χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη¹⁶ δὲ τὸ πλῆθος⁹ τῆς πόλεως: καὶ οἱ μὲν ἦσαν 4
 σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ¹⁷ τῶν 5
 ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν¹⁸ αὐτῶν, ὑβρίσαι¹⁹ καὶ
 λιθοβολῆσαι²⁰ αὐτούς, συνιδόντες²¹ κατέφυγον²² εἰς τὰς πόλεις τῆς 6
 Λυκαονίας,²³ Λύστραν²⁴ καὶ Δέρβην,²⁵ καὶ τὴν περίχωρον:²⁶ κακεῖ²⁷ 7
 ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

¹ ἐπεγείρω, arouse, excite. ² διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ ὄριον, οὐ, τό, boundary, region. ⁵ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ⁶ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁷ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium. ⁸ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁰ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹¹ κακῶ, mistreat, harm. ¹² ἱκανός, sufficient, able. ¹³ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁶ σχίζω, split, separate. ¹⁷ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ¹⁸ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁹ ὑβρίζω, mistreat, insult. ²⁰ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ²¹ σύννοια, know, be conscious of. ²² καταφεύγω, flee, take refuge. ²³ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ²⁴ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²⁵ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ²⁶ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ²⁷ κακεῖ, and there.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹ ἀδύνατος² τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς³ ἐκ 8
 κοιλίας⁴ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε⁵ περιπεπατῆται. Οὗτος 9
 ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας⁶ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι
 πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς 10
 πόδας σου ὀρθῶς.⁷ Καὶ ἤλλετο⁸ καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες δὲ 11
 ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπήραν⁹ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ¹⁰ λέγοντες,
 Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες¹¹ ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε 12
 τὸν μὲν Βαρνάβαν,¹² Δία·¹³ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,¹⁴ ἐπειδὴ¹⁵ αὐτὸς ἦν
 ὁ ἡγούμενος¹⁶ τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς¹⁷ τοῦ Διὸς¹³ τοῦ ὄντος πρὸ¹⁸ τῆς 13
 πόλεως αὐτῶν, ταύρους¹⁹ καὶ στέμματα²⁰ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας²¹ ἐνέγκας,
 σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.²² Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας¹² 14
 καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες²³ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν²⁴ εἰς τὸν
 ὄχλον, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς 15
 ὁμοιοπαθεῖς²⁵ ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
 τῶν ματαίων²⁶ ἐπιστρέφειν²⁷ ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν 16
 ταῖς παρωχημέναις²⁸ γενεαῖς²⁹ εἴασεν³⁰ πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτιογε³¹ οὐκ ἀμάρτυρον³² ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,³³ 17

¹ Λύστρα, ἢ, Lystra, city of Lycaonia. ² ἀδύνατος, impossible, unable. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἢ, belly, womb. ⁵ οὐδέποτε, never. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ὀρθῶς, rightly, correctly. ⁸ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁰ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹¹ ὁμοίω, make like, liken. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ¹⁴ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ¹⁵ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁶ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁷ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹⁸ πρό, before (gen), before. ¹⁹ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁰ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ²¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ διαρρήσσω, tear asunder. ²⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁵ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ²⁶ μάταιος, vain, useless. ²⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁸ παροίχομαι, be past, gone. ²⁹ γενεά, ἄς, ἢ, generation. ³⁰ εἰάω, permit, allow. ³¹ καίτιογε, and yet, although. ³² ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ³³ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right.

οὐρανόθεν¹ ὑμῖν ὑετούς² διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,³ ἐμπιπλῶν⁴
τροφῆς⁵ καὶ εὐφροσύνης⁶ τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις⁷ 18
κατέπαυσαν⁸ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν⁹ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁰ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹¹ καὶ Ἰκονίου¹² Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς 19
ὄχλους, καὶ λιθάσαντες¹³ τὸν Παῦλον, ἔσυρον¹⁴ ἔξω τῆς πόλεως,
νομίσαντες¹⁵ αὐτὸν τεθνάναι.¹⁶ Κυκλωσάντων¹⁷ δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, 20
ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν: καὶ τῇ ἐπαύριον¹⁸ ἐξῆλθεν σὺν τῷ
Βαρνάβᾳ¹⁹ εἰς Δέρβην.²⁰ Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ 21
μαθητεύσαντες²¹ ἱκανούς,²² ὑπέστρεψαν²³ εἰς τὴν Λύστραν²⁴ καὶ Ἰκόνιον
καὶ Ἀντιόχειαν,¹¹ ἐπιστηρίζοντες²⁵ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22
παρακαλοῦντες ἐμμένειν²⁶ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων²⁷ δεῖ
ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες²⁸ δὲ αὐτοῖς 23
πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν,²⁹
παρέθεντο³⁰ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες³¹ 24
τὴν Πισιδίαν³² ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.³³ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ³⁴ τὸν 25
λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν:³⁵ κακείθεν³⁶ ἀπέπλευσαν³⁷ εἰς 26
Ἀντιόχειαν,¹¹ ὅθεν³⁸ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ

¹ οὐρανόθεν, from heaven. ² ὑετός, ου, ὁ, rain. ³ καρποφόρος, fruitful. ⁴ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ⁵ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁶ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ⁷ μόλις, with difficulty, hardly. ⁸ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ⁹ θύω, sacrifice, kill. ¹⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹³ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁴ σύρω, draw, drag. ¹⁵ νομίζω, suppose, think. ¹⁶ θνήσκω, die, am dying. ¹⁷ κυκλόω, encircle, surround. ¹⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁰ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ²¹ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ²² ἱκανός, sufficient, able. ²³ ὑποστρέφω, return, turn back. ²⁴ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ²⁶ ἐμμένω, persevere, remain (in). ²⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²⁸ χειροτονέω, choose, appoint. ²⁹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³⁰ παρατίθηναι, set before, entrust. ³¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ³² Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ³³ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³⁴ Πέργη, ἡς, ἡ, Perga. ³⁵ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ³⁶ κακείθεν, and thence, and from there. ³⁷ ἀποπλέω, sail away. ³⁸ ὅθεν, from where, from which.

ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι¹ δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν 27
ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν² ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι
ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν³ πίστεως. Διέτριβον⁴ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ 28
ὀλίγον⁵ σὺν τοῖς μαθηταῖς.

Καὶ τινες κατελθόντες⁶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,⁷ ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι 15

Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε⁸ τῷ ἔθει⁹ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. 2

Γενομένης οὖν στάσεως¹⁰ καὶ ζητήσεως¹¹ οὐκ ὀλίγης⁵ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

Βαρνάβᾳ¹² πρὸς αὐτούς, ἔταξαν¹³ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν¹²

καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς

Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος¹⁴ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες 3

ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο¹⁶ τὴν Φοινίκην¹⁷ καὶ Σαμάρειαν,¹⁸

ἐκδιηγούμενοι¹⁹ τὴν ἐπιστροφὴν²⁰ τῶν ἐθνῶν: καὶ ἐποιοῦν χαρὰν

μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι¹ δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, 4

ἀπεδέχθησαν²¹ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν

πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν² τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. 5

Ἐξανέστησαν²² δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἵρέσεως²³ τῶν Φαρισαίων

πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν⁸ αὐτούς, παραγγέλλειν²⁴

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁴ διατρίβω, continue, tarry. ⁵ ὀλίγος, little, few. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁹ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁰ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹¹ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁴ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁵ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁷ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁸ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹⁹ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ²⁰ ἐπιστροφή, ἡς, ἡ, attention, conversion. ²¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²² ἐξανίστημι, raise up, rise up. ²³ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁴ παραγγέλλω, order, command.

τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου 6

τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν 7
πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε² ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων³ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν
ἐξελέξατο,⁴ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁵ θεὸς ἐμαρτύρησεν 8
αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν 9
διέκρινεν⁶ μεταξὺ⁷ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας⁸ τὰς
καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε⁹ τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι¹⁰ ζυγὸν¹¹ ἐπὶ 10
τὸν τράχηλον¹² τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
ἰσχύσαμεν¹³ βαστάσαι;¹⁴ Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 11
πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹⁵ κάκεῖνοι.¹⁶

Ἐσίγησεν¹⁷ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος,¹⁸ καὶ ἤκουον Βαρνάβαν¹⁹ καὶ Παύλου 12
ἐξηγουμένων²⁰ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα²¹ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι¹⁷ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος²² λέγων, 13

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² ἐπίσταμαι, understand, know. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ μεταξὺ, between, after. ⁸ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁹ πειράζω, test, tempt. ¹⁰ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹¹ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ¹² τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ βαστάζω, bear, carry. ¹⁵ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁶ κάκεῖνος, and he, and she. ¹⁷ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹⁸ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ²⁰ ἐξηγέομαι, explain, describe. ²¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²² Ἰάκωβος, James, Jacob.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεών¹ ἐξηγήσατο² καθὼς πρῶτον ὁ 14
 θεὸς ἐπεσκέψατο³ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ 15
 τούτῳ συμφωνοῦσιν⁴ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16
 ταῦτα ἀναστρέψω,⁵ καὶ ἀνοικοδομήσω⁶ τὴν σκηνὴν⁷ Δαυὶδ τὴν
 πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα⁸ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,⁶ καὶ
 ἀνορθώσω⁹ αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν¹⁰ οἱ κατάλοιποι¹¹ τῶν 17
 ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται¹² τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ¹³ ἅπ' 18
 αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ 19
 παρενοχλεῖν¹⁴ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν¹⁵ ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20
 ἐπιστεῖλαι¹⁶ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι¹⁷ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων¹⁸ τῶν
 εἰδώλων¹⁹ καὶ τῆς πορνείας²⁰ καὶ τοῦ πνικτοῦ²¹ καὶ τοῦ αἵματος. 21
 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν²² ἀρχαίων²³ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας
 αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.²⁴

¹ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ² ἐξηγέομαι, explain, describe. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ ἀναστρέφω, return, live. ⁶ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁸ κατασκάπτω, tear down, demolish. ⁹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁰ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹¹ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ παρενοχλέω, trouble, annoy. ¹⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ¹⁷ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁸ ἀλίσημα, τος, τό, pollution, defilement. ¹⁹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ²⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ²¹ πνικτός, strangled. ²² γενεά, ἄς, ἡ, generation. ²³ ἀρχαίος, old, ancient. ²⁴ ἀναγινώσκω, read.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, 22

ἐκλεξαμένους¹ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν² σὺν Παύλῳ καὶ

Βαρνάβᾳ,³ Ἰούδαν⁴ τὸν ἐπικαλούμενον⁵ Βαρσαββᾶν,⁶ καὶ Σίλαν,⁷

ἄνδρας ἡγουμένους⁸ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, 23

Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν

Ἀντιόχειαν² καὶ Συρίαν¹⁰ καὶ Κιλικίαν¹¹ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν:

ἐπειδὴ¹² ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν¹³ ὑμᾶς 24

λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁴ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι¹⁵

καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεσπειλάμεθα:¹⁶ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις 25

ὁμοθυμαδόν,¹⁷ ἐκλεξαμένους¹ ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς

ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ³ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26

ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27

Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν⁴ καὶ Σίλαν,⁷ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου

ἀπαγγέλλοντας¹⁸ τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, 28

μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι¹⁹ ὑμῖν βᾶρος,²⁰ πλὴν²¹ τῶν ἐπάναγκες²² τούτων,

ἀπέχεσθαι²³ εἰδωλοθύτων²⁴ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ²⁵ καὶ πορνείας:²⁶ ἐξ 29

ᾧ διατηροῦντες²⁷ ἑαυτοὺς, εὖ²⁸ πράξετε. ²⁹Ἐρρωσθε.³⁰

¹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁹ ὅδε, this (here), this here. ¹⁰ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹¹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹² ἐπειδὴ, since, because. ¹³ ταρασσώ, trouble, agitate. ¹⁴ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ¹⁵ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁶ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁸ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁰ βᾶρος, ους, τό, burden, weight. ²¹ πλὴν, however, but. ²² ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ²³ ἀπέχω, received, obtain. ²⁴ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ²⁵ πνικτός, strangled. ²⁶ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ²⁷ διατηρέω, keep free of, keep safe. ²⁸ εὖ, well, well done. ²⁹ πράσσω, do, perform. ³⁰ ῥώννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·¹ καὶ συναγαγόντες τὸ 30
 πλῆθος,² ἐπέδωκαν³ τὴν ἐπιστολήν.⁴ Ἀναγνόντες⁵ δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ 31
 παρακλήσει.⁶ Ἰούδας⁷ τε καὶ Σίλας,⁸ καὶ αὐτοὶ προφήται ὄντες, διὰ 32
 λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.⁹ 33
 Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν
 πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας¹⁰ διέτριβον¹¹ ἐν 34
 Ἀντιοχείᾳ,¹ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν,
 τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,¹⁰ Ἐπιστρέψαντες¹² 36
 δὴ¹³ ἐπισκεψόμεθα¹⁴ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς
 κατηγορεῖλαμεν¹⁵ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας¹⁰ δὲ 37
 ἐβουλεύσατο¹⁶ συμπαραλαβεῖν¹⁷ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον
 Μάρκον.¹⁸ Παῦλος δὲ ἡξίου,¹⁹ τὸν ἀποστάντα²⁰ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ 38
 Παμφυλίας,²¹ καὶ μὴ συνελθόντα²² αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ
 συμπαραλαβεῖν¹⁷ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,²³ ὥστε 39
 ἀποχωρισθῆναι²⁴ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν¹⁰
 παραλαβόντα²⁵ τὸν Μάρκον¹⁸ ἐκπλεῦσαι²⁶ εἰς Κύπρον·²⁷ Παῦλος δὲ 40

¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ² πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ³ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁴ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ ἀναγινώσκω, read. ⁶ παράκλησις, εὖς, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ⁹ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ διατρίβω, continue, tarry. ¹² ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹³ δὴ, also, indeed. ¹⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁷ συμπαραλαμβάνω, take along with. ¹⁸ Μάρκος, οὗ, ὁ, Mark. ¹⁹ ἡξιόω, consider worthy. ²⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²² συνέρχομαι, come together, come or go with. ²³ παροξυσμός, οὗ, ὁ, stimulation, provocation. ²⁴ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ²⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ²⁶ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²⁷ Κύπρος, οὗ, ἡ, Cyprus.

ἐπιλεξάμενος¹ Σίλαν² ἐξήλθεν, παραδοθείς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν
ἀδελφῶν. Διήρχετο³ δὲ τὴν Συρίαν⁴ καὶ Κιλικίαν,⁵ ἐπιστηρίζων⁶ τὰς 41
ἐκκλησίας.

Κατήντησεν⁷ δὲ εἰς Δέρβην⁸ καὶ Λύστραν⁹· καὶ ἰδού, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, 16
ὀνόματι Τιμόθεος,¹⁰ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ
Ἕλληνας¹¹· ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις⁹ καὶ Ἰκονίῳ¹² ἀδελφῶν. 2
Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν 3
αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾗδεισαν
γὰρ ἅπαντες¹⁴ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλληνας¹¹ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ 4
διεπορεύοντο¹⁵ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν¹⁶ τὰ δόγματα¹⁷
τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν
Ἱερουσαλὴμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹⁸ τῇ πίστει, καὶ 5
ἐπερίσσευν¹⁹ τῷ ἀριθμῷ²⁰ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες³ δὲ τὴν Φρυγίαν²¹ καὶ τὴν Γαλατικὴν²² χώραν,²³ κωλυθέντες²⁴ 6
ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,²⁵ ἐλθόντες 7
κατὰ τὴν Μυσίαν²⁶ ἐπείραζον²⁷ κατὰ τὴν Βιθυνίαν²⁸ πορεύεσθαι· καὶ
οὐκ εἶασεν²⁹ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες³⁰ δὲ τὴν Μυσίαν²⁶ 8

¹ ἐπιλέγω, call or name, choose. ² Σίλας, ὁ, Silas. ³ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁶ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ⁹ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁰ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹¹ Ἕλληνας, ὁ, Greek, Hellene. ¹² Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹³ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹⁴ ἅπας, each, every. ¹⁵ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁶ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁷ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁸ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁹ περισσεύω, abound, be rich. ²⁰ ἀριθμός, ου, ὁ, number, total. ²¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ²² Γαλατικός, Galatian. ²³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁴ κωλύω, forbid, hinder. ²⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁶ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ²⁷ πειράζω, test, tempt. ²⁸ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ²⁹ ἐάω, permit, allow. ³⁰ παρέρχομαι, pass by, go by.

κατέβησαν εἰς Τρωάδα.¹ Καὶ ὄραμα² διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ: 9
 ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν³ ἐστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς⁴ εἰς
 Μακεδονίαν,⁵ βοήθησον⁶ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα² εἶδεν, εὐθέως 10
 ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,⁵ συμβιβάζοντες⁷ ὅτι
 προσκέκληται⁸ ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες⁹ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹ εὐθυδρομήσαμεν¹⁰ εἰς Σαμοθράκην,¹¹ 11
 τῇ τε ἐπιούσῃ¹² εἰς Νεάπολιν,¹³ ἐκεῖθεν¹⁴ τε εἰς Φιλίππους,¹⁵ ἥτις ἐστὶν 12
 πρώτη τῆς μερίδος¹⁶ τῆς Μακεδονίας⁵ πόλις, κολωνεία:¹⁷ ἤμεν δὲ ἐν
 αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες¹⁸ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν 13
 σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν,¹⁹ οὗ²⁰ ἐνομιζέτο²¹
 προσευχῇ²² εἶναι, καὶ καθίσαντες²³ ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις²⁴
 γυναῖξιν. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,²⁵ πορφυρόπωλις²⁶ πόλεως 14
 Θυατείρων,²⁷ σεβομένη²⁸ τὸν θεόν, ἤκουεν: ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν²⁹ τὴν
 καρδίαν, προσέχειν³⁰ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ 15
 ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με
 πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μένате. Καὶ
 παρεβιάσατο³¹ ἡμᾶς.

¹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ⁴ διαβαίνω, go through, cross. ⁵ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁶ βοηθέω, come to the aid of. ⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁸ προσκαλέω, summon. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹¹ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ¹² ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹³ Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ¹⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁵ Φιλίπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁶ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁷ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁹ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ²³ καθίζω, seat, sit. ²⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁵ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ²⁶ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ²⁷ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ²⁸ σεβομαι, reverence, worship. ²⁹ διανοίγω, open up completely, open fully. ³⁰ προσέχω, take head of, attend to. ³¹ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν,¹ παιδίσκην² τινὰ ἔχουσαν 16

πνεῦμα Πύθωνος³ ἀπαντῆσαι⁴ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν⁵ πολλὴν παρεῖχεν⁶

τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.⁷ Αὕτη κατακολουθήσασα⁸ τῷ 17

Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ

τοῦ ὑψίστου⁹ εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν¹⁰ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας.¹¹ 18

Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς¹² δὲ ὁ Παῦλος, καὶ

ἐπιστρέψας,¹³ τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω¹⁴ σοι ἐν τῷ ὀνόματι

Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας⁵ αὐτῶν, 19

ἐπιλαβόμενοι¹⁵ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,¹⁶ εἴλकुσαν¹⁷ εἰς τὴν ἀγορὰν¹⁸

ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,¹⁹ καὶ προσαγαγόντες²⁰ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς²¹ 20

εἶπον, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν²² ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι

ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν¹⁰ ἔθνη²³ ἃ οὐκ ἔξεστιν²⁴ ἡμῖν 21

παραδέχεσθαι²⁵ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις²⁶ οὖσιν. Καὶ συνεπέστη²⁷ ὁ ὄχλος 22

κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ²¹ περιρρήξαντες²⁸ αὐτῶν τὰ ἱμάτια

ἐκέλευον²⁹ ῥαβδίσειν.³⁰ Πολλὰς τε ἐπιθέντες³¹ αὐτοῖς πληγὰς³² ἔβαλον 23

εἰς φυλακὴν,³³ παραγγείλαντες¹⁴ τῷ δεσμοφύλακι³⁴ ἀσφαλῶς³⁵ τηρεῖν

¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ² παιδίσκη, ἥς, ἡ, maid, female servant. ³ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ⁴ ἀπαντάω, meet, encounter. ⁵ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ⁸ κατακολουθέω, follow after. ⁹ ὑψιστος, highest, most high. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹³ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁴ παραγγέλλω, order, command. ¹⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁸ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁰ προσάγω, bring (forward), approach. ²¹ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ²² ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ²³ ἔθος, ους, τό, custom. ²⁴ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²⁵ παραδέχομαι, receive, accept. ²⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁷ συνεπίστημι, rise up together against. ²⁸ περιρρήγνυμι, tear off. ²⁹ κελεύω, order, command. ³⁰ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ³¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ³² πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ³³ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ³⁴ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ³⁵ ἀσφαλῶς, safely, securely.

αὐτούς: ὅς, παραγγελίαν¹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν 24
 ἐσωτέραν² φυλακὴν,³ καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο⁴ εἰς τὸ ξύλον.⁵ 25
 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον⁶ Παῦλος καὶ Σίλας⁷ προσευχόμενοι ὕμνουν⁸
 τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο⁹ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι:¹⁰ ἄφνω¹¹ δὲ σεισμός¹² 26
 ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι¹³ τὰ θεμέλια¹⁴ τοῦ δεσμοτηρίου:¹⁵
 ἀνεώχθησάν τε παρακρήμα¹⁶ αἱ θύραι¹⁷ πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμά¹⁸
 ἀνέθη.¹⁹ Ἐξυπνος²⁰ δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,²¹ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας 27
 τὰς θύρας¹⁷ τῆς φυλακῆς,³ σπασάμενος²² μάχαιραν,²³ ἔμελλεν ἑαυτὸν
 ἀναιρεῖν,²⁴ νομίζων²⁵ ἐκπεφευγέναι²⁶ τοὺς δεσμίους.¹⁰ Ἐφώνησεν²⁷ δὲ 28
 φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης²⁸ σεαυτῷ²⁹ κακόν:
 ἅπαντες³⁰ γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.³¹ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,³² καὶ 29
 ἔντρομος³³ γενόμενος προσέπεσεν³⁴ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁷ καὶ 30
 προαγαγὼν³⁵ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ 31
 εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ
 οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν 32
 τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν³⁶ αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς 33
 ἔλουσεν³⁷ ἀπὸ τῶν πληγῶν,³⁸ καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες

¹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ² ἐσώτερος, within, inside (gen). ³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁴ ἡσφαλίζω, make secure, fasten. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ ὕμνέω, sing to, praise. ⁹ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ¹⁰ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹¹ ἄφνω, suddenly. ¹² σεισμός, οὔ, ὁ, earthquake, storm. ¹³ σαλεύω, shake, excite. ¹⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁵ δεσμοτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁶ παρακρήμα, immediately, instantly. ¹⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁸ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁹ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁰ ἐξυπνος, awake, aroused. ²¹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²² σπάω, draw (as a sword). ²³ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁵ νομίζω, suppose, think. ²⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁷ φωνέω, call, crow. ²⁸ πράσσω, do, perform. ²⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ³⁰ ἅπας, each, every. ³¹ ἐνθάδε, within, here. ³² εἰσπηδάω, leap in, rush in. ³³ ἔντρομος, terrified, trembling. ³⁴ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ³⁵ προάγω, lead forth, go before. ³⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ³⁷ λούω, bathe, wash. ³⁸ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound.

παραχρήμα.¹ Ἀναγαγών² τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν³ 34
 τράπεζαν,⁴ καὶ ἡγαλλιᾶτο⁵ πανοικί⁶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοί⁷ τοὺς ῥαβδούχους⁸ 35
 λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν⁹ δὲ ὁ 36
 δεσμοφύλαξ¹⁰ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
 Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,⁷ ἵνα ἀπολυθῇτε: νῦν οὖν ἐξελθόντες
 πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες¹¹ ἡμᾶς 37
 δημοσίᾳ,¹² ἀκατακρίτους,¹³ ἀνθρώπους Ῥωμαίους¹⁴ ὑπάρχοντας, ἔβαλον
 εἰς φυλακὴν,¹⁵ καὶ νῦν λάθρα¹⁶ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ: ἀλλὰ
 ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.¹⁷ Ἀνήγγειλαν¹⁸ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁷ οἱ 38
 ῥαβδοῦχοι⁸ τὰ ῥήματα ταῦτα: καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι
 Ῥωμαῖοί¹⁴ εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες¹⁷ 39
 ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς¹⁵ εἰσῆλθον 40
 πρὸς τὴν Λυδίαν:¹⁹ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς,
 καὶ ἐξῆλθον.

¹ παραχρήμα, immediately, instantly. ² ἀνάγω, lead up, restore. ³ παρατίθημι, set before, entrust. ⁴ τράπεζα, ης, ἡ, table. ⁵ ἡγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ⁶ πανοικί, with one's whole household or family. ⁷ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ⁸ ῥαβδοῦχος, ου, ὁ, constable, police officer. ⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁰ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹¹ δέρω, beat, flay. ¹² δημόσιος, public, publicly. ¹³ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁵ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ¹⁶ λάθρα, secretly. ¹⁷ ἐξάγω, lead out. ¹⁸ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia.

Διοδεύσαντες¹ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν² καὶ Ἀπολλωνίαν,³ ἦλθον εἰς **17**
 Θεσσαλονίκην,⁴ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁵ ²
 τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο⁶
 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων⁷ καὶ παρατιθέμενος,⁸ ὅτι Τὸν ³
 χριστὸν ἔδει παθεῖν⁹ καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ
 χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹⁰ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ⁴
 ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹² τῶν τε
 σεβομένων¹³ Ἑλλήνων¹⁴ πολὺ πλῆθος,¹⁵ γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
 ὀλίγαι.¹⁶ Προσλαβόμενοι¹⁷ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁸ τῶν ⁵
 ἀγοραίων¹⁹ τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,²⁰ ἐθορύβουν²¹
 τὴν πόλιν· ἐπιστάντες²² τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,²³ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν
 εἰς τὸν δῆμον.²⁴ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον²⁵ τὸν Ἰάσονα²³ καὶ τινὰς ⁶
 ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,²⁶ βοῶντες²⁷ ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην²⁸
 ἀναστατώνουσιν,²⁹ οὗτοι καὶ ἐνθάδε³⁰ πάρεσιν,³¹ οὓς ὑποδέδεκται³² ⁷
 Ἰάσων·²³ καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι³³ τῶν δογμάτων³⁴ Καίσαρος³⁵
 πράσσουσιν,³⁶ βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν³⁷ δὲ ⁸
 τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας²⁶ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ⁹

¹ διοδεύω, travel through, go about. ² Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ³ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁴ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁵ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁷ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁸ παρατίθημι, set before, entrust. ⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁶ ὀλίγος, little, few. ¹⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁹ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²⁰ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²¹θορυβέω, make a commotion, agitate. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ²⁴ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁵ σύρω, draw, drag. ²⁶ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ²⁷ βοάω, cry aloud, shout. ²⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁹ ἀναστατώνω, stir up, disturb. ³⁰ ἐνθάδε, within, here. ³¹ πάρεμι, be present, have arrived. ³² ὑποδέχομαι, welcome, receive. ³³ ἀπέναντι, over against, before. ³⁴ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ³⁵ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³⁶ πράσσω, do, perform. ³⁷ ταράσσω, trouble, agitate.

ἱκανὸν¹ παρὰ τοῦ Ἰάσονος² καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν³ τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν 10

Σίλαν⁴ εἰς Βέροϊαν⁵· οἵτινες παραγενόμενοι⁶ εἰς τὴν συναγωγὴν

ἀπήεσαν⁷ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι⁸ τῶν ἐν 11

Θεσσαλονίκη,⁹ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,¹⁰ τὸ

καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες¹¹ τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ 12

μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων¹² γυναικῶν τῶν

εὐσχημόνων¹³ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.¹⁴ Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς 13

Θεσσαλονίκης⁹ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ⁵ κατηγγέλη¹⁵ ὑπὸ τοῦ

Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἤλθον κάκει¹⁶ σαλεύοντες¹⁷ τοὺς ὄχλους. 14

Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν¹⁸ οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς

ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον¹⁹ δὲ ὁ τε Σίλας⁴ καὶ ὁ Τιμόθεος²⁰ ἐκεῖ. Οἱ 15

δὲ καθιστῶντες²¹ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν²²· καὶ

λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν⁴ καὶ Τιμόθεον,²⁰ ἵνα ὡς τάχιστα²³

ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.²⁴

¹ ἱκανός, sufficient, able. ² Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ³ ἐκπέμπω, send out. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ⁷ ἀπείμι, go away, depart. ⁸ εὐγενής, noble, high-born. ⁹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹⁰ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ¹³ εὐσχήμων, honorable. ¹⁴ ὀλίγος, little, few. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ κάκει, and there. ¹⁷ σαλεύω, shake, excite. ¹⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁹ ὑπομένω, tarry, endure. ²⁰ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²¹ καθίστημι, set, constitute. ²² Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ²³ τάχιστα, most swiftly. ²⁴ ἐξείμι, go away, leave.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹ ἐκδεχομένου² αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο³ τὸ 16

πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον⁴ οὔσαν τὴν πόλιν. 17

Διελέγετο⁵ μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,⁶

καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ⁷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.⁸ 18

Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων⁹ καὶ τῶν Στοϊκῶν¹⁰ φιλοσόφων¹¹

συνέβαλλον¹² αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος¹³

οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων¹⁴ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς¹⁵ εἶναι: ὅτι

τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν¹⁶ εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοί¹⁷ τε αὐτοῦ, 19

ἐπὶ τὸν Ἄρειον¹⁸ πάγον¹⁸ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ

καινὴ¹⁹ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ;²⁰ Ξενίζοντα²¹ γάρ τινα 20

εἰσφέρεις²² εἰς τὰς ἀκοὰς²³ ἡμῶν: βουλόμεθα²⁴ οὖν γινῶναι, τί ἂν θέλοι

ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι²⁵ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²⁶ ξένοι¹⁴ εἰς 21

οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν,²⁷ ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.¹⁹

Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου¹⁸ πάγου¹⁸ ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 22

κατὰ πάντα ὥς δεισιδαιμονεστέρους²⁸ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος²⁹ γὰρ 23

καὶ ἀναθεωρῶν³⁰ τὰ σεβάσματα³¹ ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν³² ἐν ᾧ

ἐπεγέγραπτο,³³ Ἀγνώστῳ³⁴ θεῷ. Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες³⁵ εὐσεβεῖτε,³⁶

¹ Ἀθῆναι, ὦν, ἢ, Athens. ² ἐκδέχομαι, await, expect. ³ παροξύνω, provoke, irritate. ⁴ κατείδωλος, full of idols. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ ἀγορά, ἄς, ἢ, marketplace, place of assembly. ⁸ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ⁹ Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁰ Στοϊκός, Stoic. ¹¹ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹² συμβάλλω, discuss, consider. ¹³ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ¹⁴ ξένος, strange, stranger. ¹⁵ καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ¹⁶ ἀνάστασις, ἑως, ἢ, resurrection, rising again. ¹⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁸ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁹ καινός, new, fresh. ²⁰ διδασχὴ, ἥς, ἢ, teaching, instruction. ²¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²² εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²³ ἀκοή, ἥς, ἢ, hearing, report. ²⁴ βούλομαι, wish, will. ²⁵ Ἀθηναῖος, Athenian. ²⁶ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²⁷ εὐκαίρῳ, have opportunity, time. ²⁸ δεισιδαίμων, devout, religious. ²⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ³⁰ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ³¹ σεβάσμα, τος, τό, object of worship. ³² βωμός, οὔ, ὁ, altar. ³³ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ³⁴ ἄγνωστος, unknown. ³⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ³⁶ εὐσεβεῖω, show piety or profound respect towards.

τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹ ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ 24
 πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν
 χειροποιήτοις² ναοῖς³ κατοικεῖ,⁴ οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων 25
 θεραπεύεται,⁵ προσδεόμενός⁶ τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοήν⁷
 κατὰ πάντα: ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, 26
 κατοικεῖν⁴ ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας⁸ προστεταγμένους⁹
 καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας¹⁰ τῆς κατοικίας¹¹ αὐτῶν: ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ 27
 ἄρα¹² γε¹³ ψηλαφήσειαν¹⁴ αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καί γε¹³ οὐ μακρὰν¹⁵ ἀπὸ
 ἑνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα¹⁶ 28
 καὶ ἐσμεν: ὡς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν¹⁷ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ
 καὶ γένος¹⁸ ἐσμέν. Γένος¹⁸ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν¹⁹ 29
 νομίζειν²⁰ χρυσῷ²¹ ἢ ἀργύρῳ²² ἢ λίθῳ, χαράγματι²³ τέχνης²⁴ καὶ
 ἐνθυμήσεως²⁵ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον²⁶ εἶναι ὅμοιον.²⁷ Τοὺς μὲν οὖν χρόνους 30
 τῆς ἀγνοίας²⁸ ὑπεριδὼν²⁹ ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει³⁰ τοῖς ἀνθρώποις
 πᾶσιν πανταχοῦ³¹ μετανοεῖν:³² διότι³³ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει 31
 κρίνειν τὴν οἰκουμένην³⁴ ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁸ πίστιν
 παρασχών³⁵ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ³ ναός, οὐ, ὁ, temple, shrine. ⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁵ θεραπεύω, heal, care for. ⁶ προσδέομαι, need, want more. ⁷ πνοή, ἤς, ἡ, wind, breath. ⁸ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁹ προστάσσω, command, order. ¹⁰ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ¹¹ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ¹² ἄρα, so? (introduces a question). ¹³ γέ, indeed, at least. ¹⁴ ψηλαφάω, touch, handle. ¹⁵ μακράν, far away. ¹⁶ κινέω, move, stir. ¹⁷ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹ ὀφείλω, owe, ought. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ²² ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ²³ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ²⁴ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²⁵ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²⁶ θεῖος, divine. ²⁷ ὅμοιος, like, similar. ²⁸ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ²⁹ ὑπεριδόν, overlook. ³⁰ παραγγέλλω, order, command. ³¹ πανταχοῦ, everywhere. ³² μετανοέω, repent, change my mind. ³³ διότι, because, on this account. ³⁴ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³⁵ παρέχω, offer, afford.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν¹ νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·² οἱ δὲ εἶπον, 32

Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ 33

μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες³ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς 34

καὶ Διονύσιος⁴ ὁ Ἀρεοπαγίτης,⁵ καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,⁶ καὶ ἕτεροι

σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεῖς⁷ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν⁸ ἦλθεν εἰς Κόρινθον.⁹ 18

Καὶ εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁰ Ποντικὸν¹¹ τῷ γένει,¹² 2

προσφάτως¹³ ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,¹⁴ καὶ Πρίσκιλλαν¹⁵ γυναῖκα

αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹⁶ Κλαύδιον¹⁷ χωρίζεσθαι⁷ πάντας τοὺς

Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹⁸ προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον¹⁹ 3

εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο·²⁰ ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ²¹ τὴν

τέχνην.²² Διελέγετο²³ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν 4

τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλλήνας.²⁴

Ὡς δὲ κατῆλθον²⁵ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας²⁶ ὁ τε Σίλας²⁷ καὶ ὁ Τιμόθεος,²⁸ 5

συνείχετο²⁹ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος³⁰ τοῖς Ἰουδαίοις

τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων³¹ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, 6

¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ² ἐχλεύαζω, mock, scoff. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ⁵ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ⁶ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ⁹ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹¹ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ προσφάτως, recently. ¹⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ ὁμότεχνος, of the same trade. ²⁰ ἐργάζομαι, work, word. ²¹ σκηνοποιοὶς, οὔ, ὁ, tent-maker. ²² τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²³ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁴ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellen. ²⁵ κατέρχομαι, come down, go down. ²⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ²⁸ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ³⁰ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ³¹ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ³² βλασφημέω, revile, blaspheme.

ἐκτιναζάμενος¹ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς² ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ 7
μεταβάς³ ἐκεῖθεν⁴ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,⁵ σεβομένου⁶
τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα⁷ τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος⁸ δὲ ὁ 8
ἀρχισυνάγωγος⁹ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹⁰ ἀκούοντες ἐπίστευσον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν 9
δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος¹¹ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει
καὶ μὴ σιωπήσης·¹² διότι¹³ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται¹⁴ 10
σοι τοῦ κακῶσαι¹⁵ σε· διότι¹³ λαὸς ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. 11
Ἐκάθισέν¹⁶ τε ἐνιαυτὸν¹⁷ καὶ μῆνας¹⁸ ἕξ,¹⁹ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος²⁰ δὲ ἀνθυπατεύοντος²¹ τῆς Ἀχαΐας,²² κατεπέστησαν²³ 12
ὁμοθυμαδὸν²⁴ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,²⁵ 13
λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει²⁶ τοὺς ἀνθρώπους
σέβεσθαι⁶ τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, 14
εἶπεν ὁ Γαλλίων²⁰ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά²⁷ τι ἢ
ῥαδιούργημα²⁸ πονηρόν, ὦ²⁹ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἡνεσχόμεν³⁰ ὑμῶν:

¹ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ² καθαρὸς, clean, pure. ³ μεταβαίνω, depart, leave. ⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁵ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ⁸ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁰ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ¹¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹² σιωπάω, be silent, keep silence. ¹³ διότι, because, on this account. ¹⁴ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁵ κακῶω, mistreat, harm. ¹⁶ καθίζω, seat, sit. ¹⁷ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹⁸ μήν, ὁ, month, certainly. ¹⁹ ἕξ, six, 6. ²⁰ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ²¹ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ²² Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²³ κατεφίστημι, rush, assault. ²⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²⁶ ἀναπείθω, induce, persuade. ²⁷ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²⁸ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²⁹ ὦ, Oh! omega. ³⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with.

εἰ δὲ ζήτημά¹ ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, 15

ὄψεσθε αὐτοί: κριτὴς² γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι³ εἶναι. Καὶ 16

ἀπήλασεν⁴ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.⁵ Ἐπιλαβόμενοι⁶ δὲ πάντες οἱ 17

Ἑλληνας⁷ Σωσθένην⁸ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁹ ἔτυπτον¹⁰ ἔμπροσθεν¹¹ τοῦ

βήματος.⁵ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ¹² ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας¹³ ἡμέρας ἱκανάς,¹⁴ τοῖς ἀδελφοῖς 18

ἀποταξάμενος,¹⁵ ἐξέπλει¹⁶ εἰς τὴν Συρίαν,¹⁷ καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹⁸

καὶ Ἀκύλας,¹⁹ κειράμενος²⁰ τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς²¹ εἶχεν γὰρ

εὐχὴν.²² Κατήντησεν²³ δὲ εἰς Ἔφεσον,²⁴ καὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν²⁵ αὐτοῦ²⁶ 19

αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη²⁷ τοῖς Ἰουδαίοις. 20

Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ

ἐπένευσεν²⁸: ἀλλ' ἀπετάξατο¹⁵ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως²⁹ τὴν ἑορτὴν 21

τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα: πάλιν δὲ ἀνακάμψω³¹ πρὸς

ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη³² ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,²⁴ καὶ κατελθὼν³³ 22

εἰς Καισάρειαν,³⁴ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς

Ἀντιόχειαν.³⁵ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος³⁶ καθεξῆς³⁷ 23

τὴν Γαλατικὴν³⁸ χώραν³⁹ καὶ Φρυγίαν,⁴⁰ ἐπιστηρίζων⁴¹ πάντας τοὺς

¹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ² κριτής, ου, ό, judge. ³ βούλομαι, wish, will. ⁴ ἀπελαύνω, drive away. ⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁷ Ἕλληγ, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁸ Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ¹⁰ τύπτω, smite, beat. ¹¹ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹² Γαλλίων, ωνος, ό, Gallio. ¹³ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹⁶ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁷ Συρία, ας, ή, Syria. ¹⁸ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ¹⁹ Ἀκύλας, ό, Aquila. ²⁰ κείρω, shear, cut off. ²¹ Κεγχρεαί, ών, ή, Cenchreae. ²² εὐχή, ης, ή, prayer, vow. ²³ καταντάω, come to, arrive. ²⁴ Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ²⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁶ αὐτοῦ, there, here. ²⁷ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁸ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ²⁹ πάντως, altogether, by all means. ³⁰ ἑορτή, ης, ή, feast, festival. ³¹ ἀνακάμπτω, turn back, return. ³² ἀνάγω, lead up, restore. ³³ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁴ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ³⁵ Ἀντιόχεια, ας, ή, Antioch. ³⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ³⁷ καθεξῆς, successively, in order. ³⁸ Γαλατικός, Galatian. ³⁹ χώρα, ας, ή, land, region. ⁴⁰ Φρυγία, ας, ή, Phrygia. ⁴¹ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς¹ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς² τῷ γένει,³ ἀνὴρ λόγιος,⁴ 24

κατήντησεν⁵ εἰς Ἔφεσον,⁶ δυνατὸς⁷ ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν 25

κατηχημένος⁸ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων⁹ τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ

ἐδίδασκεν ἀκριβῶς¹⁰ τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος¹¹ μόνον τὸ

βάπτισμα¹² Ἰωάννου: οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι¹³ ἐν τῇ 26

συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας¹⁴ καὶ Πρίσκιλλα,¹⁵

προσελάβοντο¹⁶ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον¹⁰ αὐτῷ ἐξέθεντο¹⁷ τὴν τοῦ

θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου¹⁸ δὲ αὐτοῦ διελθεῖν¹⁹ εἰς τὴν Ἀχαΐαν,²⁰ 27

προτρεψάμενοι²¹ οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι²²

αὐτόν: ὃς παραγενόμενος²³ συνεβάλετο²⁴ πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ

τῆς χάριτος: εὐτόνως²⁵ γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο²⁶ δημοσίᾳ,²⁷ 28

ἐπιδεικνύς²⁸ διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ¹ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,²⁹ Παῦλον διελθόντα¹⁹ 19

τὰ ἀνωτερικὰ³⁰ μέρη³¹ ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον: καὶ εὐρών τινας μαθητὰς 2

εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον

¹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ² Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ³ γένος, οὗς, τό, race, kind. ⁴ λόγιος, eloquent, learned. ⁵ καταντάω, come to, arrive. ⁶

Ἔφεσος, οὗ, ἡ, Ephesus. ⁷ δυνατός, powerful, possible. ⁸ κατηγέω, teach by word of mouth. ⁹ ζέω, be fervent, be hot. ¹⁰ ἀκριβῶς, carefully, accurately.

¹¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁴

Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ἡς, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁷ ἐκτίθημι, declare, explain. ¹⁸ βούλομαι, wish,

will. ¹⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²¹ προτρέπω, urge (on), encourage. ²² ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ²³

παραγίνομαι, come, arrive. ²⁴ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁵ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ²⁶ διακατελέγχομαι, refute, overwhelm in argument.

²⁷ δημόσιος, public, publicly. ²⁸ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²⁹ Κορίνθος, οὗ, ἡ, Corinth. ³⁰ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ³¹ μέρος, οὗς, τό, part,

portion.

πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἡκούσαμεν. Εἶπέν τε 3
 πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου
 βάπτισμα.¹ Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹ 4
 μετανοίας,² τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα
 πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ 5
 ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος³ αὐτοῖς 6
 τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν
 τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.⁴ Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὥσει⁵ 7
 δεκαδύο.⁶

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,⁷ ἐπὶ μῆνας⁸ τρεῖς 8
 διαλεγόμενος⁹ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες 9
 ἐσκληρύνοντο¹⁰ καὶ ἠπειθουν,¹¹ κακολογοῦντες¹² τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
 πλήθους,¹³ ἀποστὰς¹⁴ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν¹⁵ τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν
 διαλεγόμενος⁹ ἐν τῇ σχολῇ¹⁶ Τυράννου¹⁷ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη 10
 δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας¹⁹ τὴν Ἀσίαν²⁰ ἀκοῦσαι τὸν λόγον
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας.²¹ Δυνάμεις τε οὐ τὰς 11
 τυχούσας²² ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
 ἀσθενοῦντας²³ ἐπιφέρεισθαι²⁴ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς²⁵ αὐτοῦ σουδάρια²⁶ ἢ

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ ἐπιτίθμι, lay upon, put. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ ὥσει, like, about. ⁶ δεκαδύο, twelve, 12. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁰ σκληρύνω, harden. ¹¹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹² κακολογέω, speak evil of, revile. ¹³ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁵ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁶ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹⁷ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹⁸ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁰ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²¹ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²² τυγχάνω, obtain, happen. ²³ ἀσθενέω, be weak, sick. ²⁴ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²⁵ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ²⁶ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief.

σιμικίνθια,¹ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι² ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,³ τὰ τε
 πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν⁴ δέ τινες ἀπὸ 13
 τῶν περιερχομένων⁵ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν⁶ ὀνομάζειν⁷ ἐπὶ τοὺς ἔχοντας
 τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες,
 Ὁρκίζομεν⁸ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες 14
 υἱοὶ Σκευᾶ⁹ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δέ 15
 τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον
 ἐπίσταμαι:¹⁰ ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος¹¹ ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσαν¹² αὐτῶν,
 ἰσχυσεν¹³ κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς¹⁴ καὶ τετραυματισμένους¹⁵
 ἐκφυγεῖν¹⁶ ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν¹⁷ πᾶσιν 17
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν¹⁸ τοῖς κατοικοῦσιν¹⁹ τὴν Ἔφεσον,²⁰ καὶ
 ἐπέπεσεν²¹ φόβος²² ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο²³ τὸ ὄνομα τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, 18
 ἐξομολογούμενοι,²⁴ καὶ ἀναγγέλλοντες²⁵ τὰς πράξεις²⁶ αὐτῶν. Ἰκανοὶ²⁷ 19
 δὲ τῶν τὰ περίεργα²⁸ πραξάντων²⁹ συνενέγκαντες³⁰ τὰς βίβλους³¹
 κατέκαιον³² ἐνώπιον πάντων: καὶ συνεψήφισαν³³ τὰς τιμὰς³⁴ αὐτῶν, καὶ

¹ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ² ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ³ νόσος, ου, ή, disease, malady. ⁴ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ⁵ περιέρχομαι, go about, go around. ⁶ ἐξορκιστής, οὔ, ὁ, exorcist. ⁷ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁸ ὀρκίζω, adjure, implore. ⁹ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ ἐφαλλομαι, leap upon. ¹² κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ¹³ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁴ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁵ τραυματίζω, wound. ¹⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁷ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁸ Ἑλλησιν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁰ Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ²¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²² φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²³ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²⁴ ἐξομολογέω, confess, profess. ²⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁶ πράξις, εως, ή, deed, function. ²⁷ ἱκανός, sufficient, able. ²⁸ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ²⁹ πράσσω, do, perform. ³⁰ συμφέρω, bring together, it is profitable. ³¹ βιβλος, ου, ή, book, scroll. ³² κατακαίω, burn up, consume entirely. ³³ συμψηφίζω, count up, add up. ³⁴ τιμή, ης, ή, honor, price.

εὔρον ἀργυρίου¹ μυριάδας² πέντε.³ Οὕτως⁴ κατὰ κράτος⁵ ὁ λόγος τοῦ 20
κυρίου ηὔξανεν⁶ καὶ ἰσχυεν.⁷

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν⁸ τὴν 21

Μακεδονίαν⁹ καὶ Ἀχαΐαν,¹⁰ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι

Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹¹ ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς 22

τὴν Μακεδονίαν⁹ δύο τῶν διακονούντων¹² αὐτῷ, Τιμόθεον¹³ καὶ

Ἑραστον,¹⁴ αὐτὸς ἐπέσχεν¹⁵ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.¹⁶

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹⁷ οὐκ ὀλίγος¹⁸ περὶ τῆς ὁδοῦ. 23

Δημήτριος¹⁹ γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,²⁰ ποιῶν ναοὺς²¹ ἀργυροῦς²²

Ἀρτέμιδος,²³ παρείχετο²⁴ τοῖς τεχνίταις²⁵ ἐργασίαν²⁶ οὐκ ὀλίγην·¹⁸ οὗς 25

συναθροίσας,²⁷ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,²⁸ εἶπεν, Ἄνδρες,

ἐπίστασθε²⁹ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας²⁶ ἡ εὐπορία³⁰ ἡμῶν ἐστίν. Καὶ 26

θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,³¹ ἀλλὰ σχεδὸν³² πάσης τῆς

Ἀσίας,¹⁶ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν³³ ἱκανὸν³⁴ ὄχλον, λέγων ὅτι

οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει³⁵ 27

ἡμῖν τὸ μέρος³⁶ εἰς ἀπελεγμὸν³⁷ ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς³⁸

¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ² μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ³ πέντε, five, 5. ⁴ οὕτως, thus, so. ⁵ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ ἰσχύω, be strong, able. ⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹² διακονέω, serve, minister. ¹³ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁴ Ἑραστός, ου, ὁ, Erastus. ¹⁵ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁷ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹⁸ ὀλίγος, little, few. ¹⁹ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ²⁰ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ²¹ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²² ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²³ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²⁴ παρέχω, offer, afford. ²⁵ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁶ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²⁷ συναθροίζω, gather, bring together. ²⁸ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²⁹ ἐπίσταμαι, understand, know. ³⁰ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ³¹ Ἐφεσός, ου, ὁ, Ephesus. ³² σχεδόν, almost, nearly. ³³ μεθίστημι, remove, turn away. ³⁴ ἱκανός, sufficient, able. ³⁵ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ³⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ³⁷ ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ³⁸ θεά, ᾶς, ἡ, goddess.

ἱερὸν Ἀρτέμιδος¹ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι,² μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι³
 τὴν μεγαλειότητα⁴ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία⁵ καὶ ἡ οἰκουμένη⁶ σέβεται.⁷ 28
 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις⁸ θυμοῦ,⁹ ἔκραζον λέγοντες,
 Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹ Ἐφεσίων.¹⁰ Καὶ ἐπλήσθη¹¹ ἡ πόλις ὅλη τῆς 29
 συγχύσεως:¹² ὥρμησάν¹³ τε ὁμοθυμαδὸν¹⁴ εἰς τὸ θέατρον,¹⁵
 συναρπάσαντες¹⁶ Γάϊον¹⁷ καὶ Ἀρίσταρχον¹⁸ Μακεδόνας,¹⁹ συνεκδήμους²⁰
 Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου²¹ εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²² οὐκ 30
 εἶων²³ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν,²⁴ ὄντες αὐτῷ φίλοι, 31
 πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹⁵
 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον: ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη,²⁶ καὶ 32
 οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν²⁷ συνεληλύθεισαν.²⁸ Ἐκ δὲ τοῦ 33
 ὄχλου προεβίβασαν²⁹ Ἀλέξανδρον,³⁰ προβαλόντων³¹ αὐτὸν τῶν
 Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,³⁰ κατασείσας³² τὴν χεῖρα, ἤθελεν
 ἀπολογεῖσθαι³³ τῷ δῆμῳ.²² Ἐπιγνόντες³⁴ δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνή 34
 ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κρᾶζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις
 Ἐφεσίων.¹⁰ Καταστείλας³⁵ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, Ἄνδρες 35
 Ἐφέσιοι,¹⁰ τίς γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων¹⁰ πόλιν

¹ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ² λογίζομαι, calculate, consider. ³ καθαιρέω, take down, pull down. ⁴ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ σέβομαι, reverence, worship. ⁸ πλήρης, full. ⁹ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁰ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹³ ὁρμάω, hasten on, rush. ¹⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁵ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁷ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁸ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁹ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁰ συνεκδήμος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²¹ βούλομαι, wish, will. ²² δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²³ ἔάω, permit, allow. ²⁴ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ²⁵ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²⁶ συγχέω, confuse, confound. ²⁷ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²⁸ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁹ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ³⁰ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ³¹ προβάλλω, put forward, put out. ³² κατασείω, shake, motion. ³³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ³⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³⁵ καταστέλλω, restrain, quiet.

νεωκόρον¹ οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς² Ἀρτέμιδος³ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;⁴ 36

Ἀναντιρρήτων⁵ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους⁶

ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς⁷ πράσσειν.⁸ Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας 37

τούτους, οὔτε ἱεροσύλους⁹ οὔτε βλασφημοῦντας¹⁰ τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ 38

μὲν οὖν Δημήτριος¹¹ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹² ἔχουσιν πρὸς τινα

λόγον, ἀγοραῖοι¹³ ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί¹⁴ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν¹⁵

ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,¹⁶ ἐν τῇ ἐννόμῳ¹⁷ ἐκκλησίᾳ 39

ἐπιλυθήσεται.¹⁸ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν¹⁹ ἐγκαλεῖσθαι¹⁵ στάσεως²⁰ περὶ 40

τῆς σήμερον,²¹ μηδενὸς αἰτίου²² ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα

δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς²³ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν 41

ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι²⁴ τὸν θόρυβον,²⁵ προσκαλεσάμενος²⁶ ὁ Παῦλος 20

τοὺς μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν

Μακεδονίαν.²⁷ Διελθὼν²⁸ δὲ τὰ μέρη²⁹ ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς 2

λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.³⁰ Ποιήσας τε μῆνας³¹ τρεῖς, 3

γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς³² ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι³³

εἰς τὴν Συρίαν,³⁴ ἐγένετο γνώμη³⁵ τοῦ ὑποστρέφειν³⁶ διὰ Μακεδονίας.²⁷ 4

¹νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ²θεά, ᾱς, ἡ, goddess. ³Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁴διοπετής, fallen from heaven. ⁵ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ⁶καταστέλλω, restrain, quiet. ⁷προπετής, rash, reckless. ⁸πράσσω, do, perform. ⁹ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁰βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹²τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹³ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹⁴ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁵ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁶ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁷ἐννομος, legal, lawful. ¹⁸ἐπιλύω, explain, settle. ¹⁹κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²⁰στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²¹σήμερον, today, now. ²²αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²³συστροφή, ῆς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²⁴παύω, cause to cease. ²⁵θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁶προσκαλέω, summon. ²⁷Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁸διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁹μέρος, ους, τό, part, portion. ³⁰Ἑλλάς, ἁδος, ἡ, Greece, Hellas. ³¹μῆν, ὁ, month, certainly. ³²ἐπιβουλῆ, ῆς, ἡ, plot, plot against. ³³ἀνάγω, lead up, restore. ³⁴Συρία, ας, ἡ, Syria. ³⁵γνώμη, ῆς, ἡ, purpose, opinion. ³⁶ὑποστρέφω, return, turn back.

Συνείπετο¹ δὲ αὐτῷ ἄχρι² τῆς Ἀσίας³ Σώπατρος⁴ Βεροιαῖος⁵
 Θεσσαλονικέων⁶ δέ, Ἀρίσταρχος⁷ καὶ Σεκοῦνδος,⁸ καὶ Γάϊος⁹ Δερβαῖος,
 καὶ Τιμόθεος¹¹ Ἀσιανοὶ¹² δέ, Τυχικός¹³ καὶ Τρόφιμος.¹⁴ Οὗτοι 5
 προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹⁵ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν¹⁶ μετὰ 6
 τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων¹⁷ ἀπὸ Φιλίππων,¹⁸ καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς
 τὴν Τρωάδα¹⁵ ἄχρι ἡμερῶν πέντε,¹⁹ οὗ²⁰ διετρίψαμεν²¹ ἡμέρας ἑπτὰ.
 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι²² ἄρτον, ὁ 7
 Παῦλος διελέγετο²³ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι²⁴ τῇ ἐπαύριον,²⁵ παρέτεινέν
 τε τὸν λόγον μέχρι²⁷ μεσονυκτίου.²⁸ Ἦσαν δὲ λαμπάδες²⁹ ἱκαναὶ³⁰ ἐν τῷ 8
 ὑπερώῳ³¹ οὗ²⁰ ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δὲ τις νεανίας³² ὀνόματι 9
 Εὐτυχος³³ ἐπὶ τῆς θυρίδος,³⁴ καταφερόμενος³⁵ ὕπνω³⁶ βαθεῖ,³⁷
 διαλεγομένου²³ τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς³⁵ ἀπὸ τοῦ ὕπνου³⁶
 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγού³⁸ κάτω,³⁹ καὶ ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ 10
 Παῦλος ἐπέπεσεν⁴⁰ αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν⁴¹ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε⁴²
 ἢ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας²² ἄρτον καὶ 11
 γευσάμενος,⁴³ ἐφ' ἱκανόν³⁰ τε ὁμιλήσας⁴⁴ ἄχρι² αὐγῆς,⁴⁵ οὕτως ἐξῆλθεν. 12

¹ συνέπομαι, accompany. ² ἄχρι, as far as, up to (gen). ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ⁵ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ⁶ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁷ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁸ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ⁹ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁰ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹³ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ¹⁴ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁵ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁶ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁷ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁸ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁹ πέντε, five, 5. ²⁰ οὗ, where, when. ²¹ διατρίβω, continue, tarry. ²² κλάω, break. ²³ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁴ ἐξείμι, go away, leave. ²⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁶ παρατείνω, extend, prolong. ²⁷ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁸ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ²⁹ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ³⁰ ἱκανός, sufficient, able. ³¹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ³² νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³³ Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ³⁴ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ³⁵ καταφέρω, bring down, against. ³⁶ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ³⁷ βαθύς, deep, early. ³⁸ τρίστεγος, having three stories, third story. ³⁹ κάτω, down, below. ⁴⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴¹ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ⁴² θορυβέω, make a commotion, agitate. ⁴³ γεύομαι, taste, experience. ⁴⁴ ὁμιλέω, converse, speak. ⁴⁵ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day.

Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα¹ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.²

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν³ εἰς τὴν Ἄσσον,⁴ 13

ἐκεῖθεν⁵ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν⁶ τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν

διατεταγμένος,⁷ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.⁸ Ὡς δὲ συνέβαλεν⁹ ἡμῖν εἰς τὴν 14

Ἄσσον,⁴ ἀναλαβόντες⁶ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.¹⁰ Κακεῖθεν¹¹ 15

ἀποπλεύσαντες,¹² τῇ ἐπιούσῃ¹³ κατηντήσαμεν¹⁴ ἀντικρὺ¹⁵ Χίου·¹⁶ τῇ δὲ

ἐτέρᾳ παρεβάλομεν¹⁷ εἰς Σάμον·¹⁸ καὶ μέιναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,¹⁹ τῇ

ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.²⁰ Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι²¹ 16

τὴν Ἐφεσον,²² ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι²³ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·²⁴

ἔσπευδεν²⁵ γάρ, εἰ δυνατόν²⁶ ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς²⁷

γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου²⁰ πέμψας εἰς Ἐφεσον²² μετεκαλέσατο²⁸ τοὺς 17

πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο²⁹ πρὸς αὐτόν, εἶπεν 18

αὐτοῖς,

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² μετρίως, moderately, somewhat. ³ ἀνάγω, lead up, restore. ⁴ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ⁵ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ διατάσσω, command, give orders to. ⁸ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ⁹ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁰ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ¹¹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹² ἀποπλέω, sail away. ¹³ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁴ καταντάω, come to, arrive. ¹⁵ ἀντικρυς, opposite. ¹⁶ Χίος, ου, ἡ, Chios. ¹⁷ παραβάλλω, arrive, cross over. ¹⁸ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ¹⁹ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ²⁰ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ²¹ παραπλέω, sail past. ²² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²³ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ²⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁵ σπεύδω, hasten, urge on. ²⁶ δυνατός, powerful, possible. ²⁷ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ²⁸ μετακαλέω, send for. ²⁹ παραγίνομαι, come, arrive.

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην² εἰς τὴν Ἀσίαν,³
 πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων⁴ τῷ κυρίῳ μετὰ 19
 πάσης ταπεινοφροσύνης⁵ καὶ πολλῶν δακρύων⁶ καὶ πειρασμῶν⁷ τῶν
 συμβάντων⁸ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς⁹ τῶν Ἰουδαίων: ὥς οὐδὲν 20
 ὑπεστειλάμην¹⁰ τῶν συμφερόντων,¹¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹² ὑμῖν καὶ
 διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ¹³ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁴ Ἰουδαίοις τε 21
 καὶ Ἑλλησιν¹⁵ τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,¹⁶ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδού, ἐγὼ δεδεμένος¹⁷ τῷ πνεύματι 22
 πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹⁸ μοι μὴ εἰδώς, 23
 πλὴν¹⁹ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται¹⁴ λέγον ὅτι
 δεσμά²⁰ με καὶ θλίψεις²¹ μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ 24
 ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν²² ἐμαυτῷ,²³ ὥς τελειῶσαι²⁴ τὸν δρόμον²⁵ μου
 μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν²⁶ ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 διαμαρτύρασθαι¹⁴ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδού, 25
 ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι²⁷ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς
 διῆλθον²⁸ κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι²⁹ μαρτύρομαι³⁰ ὑμῖν 26
 ἐν τῇ σήμερον³¹ ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς³² ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ 27

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ δουλεύω, serve, am a slave. ⁵ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁶ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁷ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁹ ἐπιβουλή, ης, ἡ, plot, plot against. ¹⁰ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹² ἀναγγέλλω, announce, report. ¹³ δημόσιος, public, publicly. ¹⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁵ Ἕλληνα, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ δέω, bind, tie. ¹⁸ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁹ πλὴν, however, but. ²⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ²² τίμιος, precious, honorable. ²³ ἐμαυτοῦ, of myself. ²⁴ τελειόω, fill, fulfill. ²⁵ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ²⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁷ οὐκέτι, no longer, no more. ²⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ²⁹ διότι, because, on this account. ³⁰ μαρτύρομαι, affirm, testify. ³¹ σήμερον, today, now. ³² καθαρός, clean, pure.

γὰρ ὑπεστειλάμην¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι² ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν³ τοῦ
 θεοῦ. Προσέχετε⁴ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,⁵ ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ 28
 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,⁶ ποιμαίνειν⁷ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο⁸ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ 29
 οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν⁹ μου λύκοι¹⁰ βαρεῖς¹¹ εἰς
 ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι¹² τοῦ ποιμνίου:⁵ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
 ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,¹³ τοῦ ἀποσπᾶν¹⁴ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω¹⁵
 αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,¹⁶ μνημονεύοντες¹⁷ ὅτι τριετίαν¹⁸ νύκτα καὶ 31
 ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹⁹ μετὰ δακρύων²⁰ νοουθετῶν²¹ ἕνα ἕκαστον. Καὶ 32
 τὰ νῦν παρατίθεμαι²² ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,²³ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν²⁴
 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις²⁵ πᾶσιν. Ἀργυρίου²⁶ ἢ χρυσίου²⁷ ἢ ἱματισμοῦ²⁸ 33
 οὐδενὸς ἐπεθύμησα.²⁹ Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις³⁰ μου καὶ τοῖς 34
 οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν³¹ αἱ χεῖρες αὐταί. Πάντα ὑπέδειξα³² ὑμῖν, 35
 ὅτι οὕτως κοπιῶντας³³ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι³⁴ τῶν ἀσθενούντων,³⁵
 μνημονεύειν¹⁷ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν,
 Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

¹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁴ προσέχω, take head of, attend to. ⁵ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁶ ἐπίσκοπος, ου, ὁ, superintendent, overseer. ⁷ ποιμαίνω, shepherd, rule. ⁸ περιποιέω, acquire, purchase. ⁹ ἀφίξις, εως, ἡ, departure, arrival. ¹⁰ λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ¹¹ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹² φείδομαι, spare, abstain. ¹³ διαστρέφω, distort, pervert. ¹⁴ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹⁵ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹⁶ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹⁷ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁸ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ¹⁹ παύω, cause to cease. ²⁰ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²¹ νοουθετέω, admonish, exhort. ²² παρατίθημι, set before, entrust. ²³ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ²⁴ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²⁵ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁶ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁷ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²⁸ ἱματισμός, οὔ, ὁ, clothing. ²⁹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ³⁰ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ³¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ³² ὑποδείκνυμι, show, indicate. ³³ κοπιάω, toil, labor. ³⁴ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ³⁵ ἀσθενέω, be weak, sick.

Καὶ ταῦτα εἰπών, θεῖς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 36

Ἰκανὸς² δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς³ πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες⁴ ἐπὶ τὸν
 τράχηλον⁵ τοῦ Παύλου κατεφίλουν⁶ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁷ μάλιστα⁸ ἐπὶ 38
 τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι⁹ μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν.
 Προέπεμπον¹⁰ δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹¹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹² ἀπ' αὐτῶν, 21

εὐθυδρομήσαντες¹³ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν, ¹⁴ τῇ δὲ ἐξῆς¹⁵ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁶
 καὶ ἐκεῖθεν¹⁷ εἰς Πάταρα·¹⁸ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁹ εἰς Φοινίκην,²⁰ 2
 ἐπιβάντες²¹ ἀνήχθημεν.¹¹ Ἀναφανέντες²² δὲ τὴν Κύπρον,²³ καὶ 3
 καταλιπόντες²⁴ αὐτὴν εὐώνυμον,²⁵ ἐπλέομεν²⁶ εἰς Συρίαν,²⁷ καὶ
 κατήχημεν²⁸ εἰς Τύρον·²⁹ ἐκεῖσε³⁰ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον³¹
 τὸν γόμον.³² Καὶ ἀνευρόντες³³ μαθητάς, ἐπεμείναμεν³⁴ αὐτοῦ³⁵ ἡμέρας 4
 ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς
 Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι³⁶ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες 5
 ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων¹⁰ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναῖξιν καὶ τέκνοις
 ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα¹ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν³⁷
 προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν²¹ εἰς τὸ πλοῖον, 6

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² ἰκανός, sufficient, able. ³ κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁵ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁶ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁷ ὀδυνάω, torment, pain. ⁸ μάλιστα, especially, most of all. ⁹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁰ προπέμπω, send before, send forth. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁴ Κῶς, ἡ, Cos. ¹⁵ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁶ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁷ ἐκεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁹ διαπεράω, cross over, pass through. ²⁰ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²² ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁵ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²⁶ πλέω, sail. ²⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁸ κατάγω, bring down, lead down. ²⁹ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ³⁰ ἐκεῖσε, there. ³¹ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ³² γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³³ ἀνευρίσκω, find out, look for. ³⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ³⁵ αὐτοῦ, there, here. ³⁶ ἐξαρτίζω, finish, complete. ³⁷ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach.

ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν¹ εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν² διανύσαντες³ ἀπὸ Τύρου,⁴ κατηντήσαμεν⁵ εἰς 7

Πτολεμαῖδα,⁶ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν

παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον⁷ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς 8

Καισάρειαν:⁸ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου⁹ τοῦ

εὐαγγελιστοῦ,¹⁰ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ 9

ἦσαν θυγατέρες¹¹ παρθένοι¹² τέσσαρες¹³ προφητεύουσαι.¹⁴ Ἐπιμενόντων 10

δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθεν¹⁶ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας¹⁷ προφήτης

ὀνόματι Ἀγαβος.¹⁸ Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹⁹ τοῦ 11

Παύλου, δήσας²⁰ τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε²¹ λέγει

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη¹⁹ αὕτη, οὕτως

δήσουσιν²⁰ ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας

ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι, 12

τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί 13

ποιεῖτε κλαίοντες²³ καὶ συνθρύπτοντές²⁴ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ

μόνον δεθῆναι,²⁰ ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως²⁵ ἔχω

ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, 14

¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ² πλόος, ὁ, voyage. ³ διανύω, complete, finish. ⁴ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁵ καταντάω, come to, arrive. ⁶ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹⁰ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ¹¹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹² παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹³ τέσσαρες, four, 4. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁸ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹⁹ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ²⁰ δέω, bind, tie. ²¹ ὅδε, this (here), this here. ²² ἐντόπιος, local, belonging to the place. ²³ κλαίω, weep, weep for. ²⁴ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ²⁵ ἐτοίμως, readily.

ἡσυχάσαμεν¹ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15

Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον² δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας³ σὺν 16
 ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,⁴ Μνάσωνι⁵ τινι Κυπρίῳ,⁶ ἀρχαίῳ⁷
 μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁸ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 17

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁹ εἰσῆει¹⁰ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον,¹¹ πάντες τε
 παρεγένοντο¹² οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο¹³ 19
 καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας¹⁴
 αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, 20
 ἀδελφέ, πόσαι¹⁵ μυριάδες¹⁶ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ
 πάντες ζηλωταὶ¹⁷ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν¹⁸ δὲ περὶ σοῦ, 21
 ὅτι ἀποστασίαν¹⁹ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
 Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν²⁰ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν²¹
 περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως²² δεῖ πλήθος²³ συνελθεῖν·² 22
 ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν 23
 ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες²⁴ εὐχὴν²⁵ ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους 24

¹ ἡσυχάζω, be still, be silent. ² συνέρχομαι, come together, come or go with. ³ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁵ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁶ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁷ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁸ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁰ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹² παραγίνομαι, come, arrive. ¹³ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁴ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁵ πόσος, how many? how great? ¹⁶ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹⁷ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁸ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁹ ἀποστασία, ας, ἡ, apostacy, abandonment. ²⁰ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²¹ ἔθος, ους, τό, custom. ²² πάντως, altogether, by all means. ²³ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²⁴ τέσσαρες, four, 4. ²⁵ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow.

παραλαβὼν¹ ἀγνίσθητι² σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον³ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα
 ξυρῶσονται⁴ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται⁵ περὶ
 σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς⁶ καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.⁷ Περὶ 25
 δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,⁸ κρίναντες μηδὲν
 τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι⁷ αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον⁹
 καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν¹⁰ καὶ πορνείαν.¹¹ Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν¹ 26
 τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς² εἰσῆει¹² εἰς τὸ
 ἱερόν, διαγγέλλων¹³ τὴν ἐκπλήρωσιν¹⁴ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁵ ἕως
 οὗ προσηνέχθη¹⁶ ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹⁷

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹⁸ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁹ Ἰουδαῖοι, 27
 θεασάμενοι²⁰ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον²¹ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ
 ἐπέβαλον²² τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,²³ 28
 βοηθεῖτε.²⁴ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ
 τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ²⁵ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας²⁶
 εἰσήγαγεν²⁷ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν²⁸ τὸν ἅγιον τόπον τούτον. 29
 Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον²⁹ τὸν Ἐφέσιον³⁰ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ,
 ὃν ἐνόμιζον³¹ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν²⁷ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη³² τε ἡ 30

¹ παραλαμβάνω, receive, take. ² ἀγνίζω, purify, cleanse. ³ δαπανᾶω, spend, spend freely. ⁴ ξυράω, shave. ⁵ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁶ στοιχέω, walk orderly, follow. ⁷ φυλάσσω, guard, keep. ⁸ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁰ πνικτός, strangled. ¹¹ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹² εἰσεῖμι, enter, go in. ¹³ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹⁴ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁵ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹⁶ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁷ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁸ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ θεάομαι, look at, behold. ²¹ συγχέω, confuse, confound. ²² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²³ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²⁴ βοηθέω, come to the aid of. ²⁵ πανταχοῦ, everywhere. ²⁶ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²⁷ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁸ κοινώω, make common, defile. ²⁹ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ³⁰ Ἐφέσιος, Ephesian. ³¹ νομίζω, suppose, think. ³² κινέω, move, stir.

πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομή¹ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι² τοῦ
 Παύλου εἴλκον³ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν⁴ αἱ θύραι.
 Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις⁶ τῷ χιλιάρχῳ⁷ τῆς 31
 σπείρης,⁸ ὅτι ὅλη συγκέχυται⁹ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹⁰ παραλαβὼν¹¹ 32
 στρατιώτας¹² καὶ ἑκατοντάρχους,¹³ κατέδραμεν¹⁴ ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ,
 ἰδόντες τὸν χιλιάρχον⁷ καὶ τοὺς στρατιώτας,¹² ἐπαύσαντο¹⁵ τύπτοντες¹⁶
 τὸν Παῦλον. Ἐγγίσας¹⁷ δὲ ὁ χιλιάρχος⁷ ἐπελάβετο² αὐτοῦ, καὶ 33
 ἐκέλευσεν¹⁸ δεθῆναι¹⁹ ἀλύσεσιν²⁰ δυσίν· καὶ ἐπυνθάνετο²¹ τίς ἂν εἴη, καὶ
 τί ἐστὶν πεποιηκώς. Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων²² ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ 34
 δυνάμενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλές²³ διὰ τὸν θόρυβον,²⁴ ἐκέλευσεν¹⁸
 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς 35
 ἀναβαθμούς,²⁶ συνέβη²⁷ βαστάζεσθαι²⁸ αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν¹² διὰ
 τὴν βίαν²⁹ τοῦ ὄχλου. Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος³⁰ τοῦ λαοῦ κρᾶζον, 36
 Αἶρε αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι³¹ εἰς τὴν παρεμβολήν²⁵ ὁ Παῦλος λέγει τῷ 37
 χιλιάρχῳ,⁷ Εἰ ἔξεστίν³² μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστί³³
 γινώσκεις; Οὐκ ἄρα³⁴ σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος³⁵ ὁ πρὸ³⁶ τούτων τῶν ἡμερῶν 38

¹ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ ἐλκύω, drag, draw. ⁴ κλείω, shut, shut up. ⁵ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁶ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ⁷ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁸ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁹ συγχέω, confuse, confound. ¹⁰ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹¹ παραλαμβάνω, receive, take. ¹² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹³ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁴ κατατρέχω, run down. ¹⁵ παύω, cause to cease. ¹⁶ τύπτω, smite, beat. ¹⁷ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁸ κελεύω, order, command. ¹⁹ δέω, bind, tie. ²⁰ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²² βοάω, cry aloud, shout. ²³ ἀσφαλές, certain, definite. ²⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²⁶ ἀναβαθμός, οῦ, ὁ, step, stairway. ²⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ²⁸ βαστάζω, bear, carry. ²⁹ βία, ας, ἡ, strength, force. ³⁰ πλῆθος, ους, τό, multitude. ³¹ εἰσάγω, lead in, bring in. ³² ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ³³ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ³⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ³⁵ Αἰγύπτιος, Egyptian. ³⁶ πρό, before (gen), before.

ἀναστατώσας¹ καὶ ἐξαγαγὼν² εἰς τὴν ἔρημον³ τοὺς τετρακισχιλίους⁴
 ἄνδρας τῶν σικαρίων;⁵ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι 39
 Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς⁶ τῆς Κιλικίας,⁷ οὐκ ἀσήμου⁸ πόλεως πολίτης:⁹
 δέομαι¹⁰ δέ σου, ἐπιτρέψόν¹¹ μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος 40
 δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹² κατέσεισεν¹³ τῇ χειρὶ
 τῷ λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς¹⁴ γενομένης, προσεφώνει¹⁵ τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁶
 διαλέκτῳ¹⁷ λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ¹⁸ 22
 ἀπολογίας.¹⁹

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ¹⁶ διαλέκτῳ¹⁷ προσεφώνει¹⁵ αὐτοῖς, μᾶλλον 2
 παρέσχον²⁰ ἡσυχίαν.²¹ Καί φησιν,

Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ²² τῆς Κιλικίας,⁷ 3
 ἀνατεθραμμένος²³ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,²⁴
 πεπαιδευμένος²⁵ κατὰ ἀκρίβειαν²⁶ τοῦ πατρῶου²⁷ νόμου, ζηλωτῆς²⁸
 ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον:²⁹ ὃς ταύτην τὴν 4
 ὁδὸν ἐδίωξα³⁰ ἄχρι θανάτου, δεσμεύων³¹ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς³²

¹ ἀναστατώω, stir up, disturb. ² ἐξάγω, lead out. ³ ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. ⁴ τετρακισχίλιοι, four thousand, 4000. ⁵ σικάριος, ου, ό, dagger man, assassin. ⁶ Ταρσεὺς, έως, ό, Tarsian, belonging to Tarsus. ⁷ Κιλικία, ας, ή, Cilicia. ⁸ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ⁹ πολίτης, ου, ό, citizen. ¹⁰ δέομαι, ask, request. ¹¹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹² ἀναβαθμός, οὔ, ό, step, stairway. ¹³ κατασειώ, shake, motion. ¹⁴ σιγή, ής, ή, silence, quiet. ¹⁵ προσφωνέω, call to, summon. ¹⁶ Ἑβραῖς, ἴδος, ή, Hebrew language, Aramaic. ¹⁷ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ¹⁸ νυνί, now, already. ¹⁹ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ²⁰ παρέχω, offer, afford. ²¹ ἡσυχία, ας, ή, stillness, silence. ²² Ταρσός, οὔ, ή, Tarsus. ²³ ἀνατρέφω, nurture, care for. ²⁴ Γαμαλιήλ, ό, Gamaliel. ²⁵ παιδεύω, teach, educate. ²⁶ ἀκρίβεια, ας, ή, exactness, precision. ²⁷ πατρώος, paternal, received from one's father. ²⁸ ζηλωτής, οὔ, ό, Zealot, zealot. ²⁹ σήμερον, today, now. ³⁰ διώκω, pursue, persecute. ³¹ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ³² φυλακή, ής, ή, guard, prison.

ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ 5
 πρεσβυτέριον·¹ παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς² δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς,
 εἰς Δαμασκὸν³ ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε⁴ ὄντας δεδεμένους⁵ εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.⁶ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ 6
 ἐγγίζοντι⁷ τῇ Δαμασκῷ,³ περὶ μεσημβρίαν,⁸ ἐξαίφνης⁹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιαστράψαι¹⁰ φῶς ἱκανὸν¹¹ περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος,¹² καὶ 7
 ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;¹³ Ἐγὼ δὲ 8
 ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ
 Ναζωραῖος¹⁴ ὃν σὺ διώκεις.¹³ Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς 9
 ἐθεάσαντο,¹⁵ καὶ ἔμφοβοι¹⁶ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ
 λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, 10
 Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν:³ κακεῖ¹⁷ σοι λαληθήσεται περὶ
 πάντων ὧν τέτακται¹⁸ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον¹⁹ ἀπὸ τῆς 11
 δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος²⁰ ὑπὸ τῶν συνόντων²¹ μοι,
 ἦλθον εἰς Δαμασκόν.³ Ἀνανίας²² δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς²³ κατὰ τὸν νόμον, 12
 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων²⁴ Ἰουδαίων, ἐλθὼν 13
 πρὸς με καὶ ἐπιστὰς²⁵ εἶπέν μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.²⁶ Καγὼ
 αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα²⁶ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων 14

¹ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ² ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ³ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁴ ἐκεῖσε, there. ⁵ δέω, bind, tie. ⁶ τιμωρέω, punish. ⁷ ἐγγίζω, come near, approach. ⁸ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁹ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁰ περιαστράπτω, shine around, flash around. ¹¹ ἱκανός, sufficient, able. ¹² ἔδαφος, ους, τό, ground, base. ¹³ διώκω, pursue, persecute. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ θεάομαι, look at, behold. ¹⁶ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁷ κακεῖ, and there. ¹⁸ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁹ ἐμβλέπω, look at, look into. ²⁰ χειραγωγέω, lead by the hand. ²¹ σύνειμι, be with, come together. ²² Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²³ εὐσεβής, pious, devout. ²⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ²⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁶ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

ἡμῶν προεχειρίσατό¹ σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον,
 καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς² αὐτῷ 15
 πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; 16
 Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι³ τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος⁴
 τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι⁵ εἰς Ἱερουσαλήμ, 17
 καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,⁶ καὶ ἰδεῖν 18
 αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁷ καὶ ἐξελθε ἐν τάχει⁸ ἐξ Ἱερουσαλήμ: διότι⁹
 οὐ παραδέχονται¹⁰ σου τὴν μαρτυρίαν¹¹ περὶ ἐμοῦ. Καὶ γὰρ εἶπον, Κύριε, 19
 αὐτοὶ ἐπίστανται¹² ὅτι ἐγὼ ἡμην φυλακίζων¹³ καὶ δέρων¹⁴ κατὰ τὰς
 συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ: καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹⁵ τὸ αἷμα 20
 Στεφάνου¹⁶ τοῦ μάρτυρός² σου, καὶ αὐτὸς ἡμην ἐφесτώς¹⁷ καὶ
 συνευδοκῶν¹⁸ τῇ ἀναιρέσει¹⁹ αὐτοῦ, φυλάσσω²⁰ τὰ ἱμάτια τῶν
 ἀναιρούντων²¹ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη 21
 μακρὰν²² ἐξαποστελῶ²³ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπήρην²⁴ τὴν φωνὴν αὐτῶν 22
 λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον: οὐ γὰρ καθήκεν²⁵ αὐτὸν ζῆν. 23
 Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων²⁶ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν²⁷

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ³ ἀπολούω, wash off, wash away. ⁴ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁵ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁶ ἐκστασις, εὐωχία, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁷ σπεύδω, hasten, urge on. ⁸ τάχος, οὐς, τό, speed, quickness. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ παραδέχομαι, receive, accept. ¹¹ μαρτυρία, ας, ἡ, testimony, witness. ¹² ἐπίσταμαι, understand, know. ¹³ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹⁴ δέρω, beat, flay. ¹⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁶ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁹ ἀναιρέσεις, εὐωχία, ἡ, murder, killing. ²⁰ φυλάσσω, guard, keep. ²¹ ἀναιρέω, take up, kill. ²² μακράν, far away. ²³ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁵ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ²⁶ ῥιπτέω, throw away. ²⁷ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust.

βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,¹ ἐκέλευσεν² αὐτὸν ὁ χιλιάρχος³ ἄγεσθαι εἰς τὴν 24
 παρεμβολήν,⁴ εἰπὼν μᾶστιξιν⁵ ἀνετάζεσθαι⁶ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ⁷ δι' ἣν
 αἰτίαν⁸ οὕτως ἐπεφώνουν⁹ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁰ αὐτὸν τοῖς ἱμασιν,¹¹ 25
 εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον¹² ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον
 Ῥωμαῖον¹³ καὶ ἀκατάκριτον¹⁴ ἔξεστιν¹⁵ ὑμῖν μαστίζειν;¹⁶ Ἀκούσας δὲ ὁ 26
 ἐκατόνταρχος,¹² προσελθὼν ἀπήγγειλεν¹⁷ τῷ χιλιάρχῳ³ λέγων, Ὅρα τί
 μέλλεις ποιεῖν: ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹³ ἐστίν. Προσελθὼν δὲ 27
 ὁ χιλιάρχος³ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹³ εἶ; Ὁ δὲ ἔφη, Ναί.¹⁸ 28
 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,³ Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου¹⁹ τὴν πολιτείαν²⁰
 ταύτην ἐκτησάμην.²¹ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. 29
 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν²² ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.⁶ Καὶ
 ὁ χιλιάρχος³ δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοῦς⁷ ὅτι Ῥωμαῖός¹³ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν
 αὐτὸν δεδεκώς.²³

Τῇ δὲ ἐπαύριον²⁴ βουλόμενος²⁵ γνῶναι τὸ ἀσφαλές,²⁶ τὸ τί κατηγορεῖται²⁷ 30
 παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν²⁸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,²⁹ καὶ ἐκέλευσεν²
 ἔλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον³⁰ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν³¹
 τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

¹ ἄηρ, ος, ὁ, air. ² κελεύω, order, command. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ⁵ μᾶστιξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ⁶ ἀνετάζω, examine judicially. ⁷ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁹ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁰ προτείνω, stretch out, spread out. ¹¹ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ¹² ἐκατοντάρχης, centurion. ¹³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁴ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁵ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁶ μαστίζω, whip, scourge. ¹⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁸ ναί, yes, truly. ¹⁹ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²⁰ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ²¹ κτάομαι, acquire, win. ²² ἀφίστημι, withdraw, depart. ²³ δέω, bind, tie. ²⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁵ βούλομαι, wish, will. ²⁶ ἀσφαλής, certain, definite. ²⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁸ λύω, untie, loose. ²⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ³⁰ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³¹ κατὰγω, bring down, lead down.

Ἀτενίσας¹ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ² εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάση **23**
 συνειδήσει³ ἀγαθῇ πεπολίτευμαι⁴ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ **2**
 ἀρχιερεὺς Ἀνανίας⁵ ἐπέταξεν⁶ τοῖς παρεστώσιν⁷ αὐτῷ τύπτειν⁸ αὐτοῦ
 τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν⁸ σε μέλλει ὁ θεός, **3**
 τοῖχ⁹ κεκονιαμένε·¹⁰ καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ
 παρανομῶν¹¹ κελεύεις¹² με τύπτεσθαι;⁸ Οἱ δὲ παρεστώτες⁷ εἶπον, Τὸν **4**
 ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹³ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, **5**
 ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ, Ἀρχοντα¹⁴ τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς
 κακῶς.¹⁵ Γινούς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος¹⁶ ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹⁷ τὸ **6**
 δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,² Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
 Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως¹⁸ νεκρῶν
 ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹⁹ τῶν **7**
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη²⁰ τὸ πλῆθος.²¹ Σαδδουκαῖοι¹⁷ μὲν γὰρ λέγουσιν **8**
 μὴ εἶναι ἀνάστασιν,¹⁸ μηδὲ ἄγγελον, μήτε²² πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ
 ὁμολογοῦσιν²³ τὰ ἀμφοτέρα.²⁴ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ²⁵ μεγάλη· καὶ **9**
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους¹⁶ τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο²⁶
 λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ
 πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.²⁷ Πολλῆς δὲ **10**

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ⁴ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁶ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ τύπτω, smite, beat. ⁹ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ¹⁰ κονιάω, whitewash. ¹¹ παρανομέω, break the law. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁴ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁵ κακῶς, badly, evilly. ¹⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁷ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁸ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁰ σχίζω, split, separate. ²¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²² μήτε, neither, nor. ²³ ὁμολογέω, confess, profess. ²⁴ ἀμφοτέροι, both, both of two. ²⁵ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ²⁶ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ²⁷ θεομαχέω, fight against God.

γενομένης στάσεως,¹ εὐλαβηθεὶς² ὁ χιλιάρχος³ μὴ διασπασθῇ⁴ ὁ
 Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν⁵ τὸ στράτευμα⁶ καταβῆναι καὶ ἄρπάσαι⁷
 αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.⁸

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁹ νυκτὶ ἐπιστὰς¹⁰ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει¹¹ Παῦλε· ὡς 11
 γὰρ διεμαρτύρω¹² τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς
 Ῥώμην¹³ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,¹⁴ 12
 ἀνεθεμάτισαν¹⁵ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε¹⁶ φαγεῖν μήτε¹⁶ πιεῖν ἕως οὗ
 ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα¹⁷ οἱ 13
 ταύτην τὴν συνωμοσίαν¹⁸ πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14
 ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹⁹ ἀνεθεματίσαμεν
 ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι²⁰ ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν 15
 οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε²¹ τῷ χιλιάρχῳ³ σὺν τῷ συνεδρίῳ,²² ὅπως αὔριον²³
 αὐτὸν καταγάγῃ²⁴ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν²⁵
 ἀκριβέστερον²⁶ τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ²⁷ τοῦ ἐγγίσαι²⁸ αὐτόν,
 ἕτοιμοί²⁹ ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν³⁰ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς³¹ 16

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² εὐλαβεόμαι, reverence, respect. ³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁴ διασπάω, tear apart, burst. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ⁷ ἄρπάζω, seize, snatch. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ ἐπιούσα, ἡς, ἡ, next day. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹³ ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ¹⁴ συστροφὴ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹⁵ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹⁶ μήτε, neither, nor. ¹⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁸ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹⁹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ²⁰ γεύομαι, taste, experience. ²¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²³ αὔριον, tomorrow. ²⁴ κατάγω, bring down, lead down. ²⁵ διαγινώσκω, distinguish, decide. ²⁶ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²⁷ πρό, before (gen), before. ²⁸ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁹ ἕτοιμος, ready, prepared. ³⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ³¹ ἀδελφή, ἡς, ἡ, sister.

Παύλου τὸ ἔνεδρον,¹ παραγενόμενος² καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,
 ἀπήγγειλεν⁴ τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος⁵ δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν 17
 ἑκατοντάρχων⁶ ἔφη, Τὸν νεανίαν⁷ τοῦτον ἀπάγαγε⁸ πρὸς τὸν χιλιάρχον:⁹
 ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι⁴ αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν¹⁰ αὐτὸν ἤγαγεν 18
 πρὸς τὸν χιλιάρχον,⁹ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος¹¹ Παῦλος προσκαλεσάμενός
 με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν⁷ ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι
 σοι. Ἐπιλαβόμενος¹² δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,⁹ καὶ ἀναχωρήσας 19
 κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,¹⁴ Τί ἐστὶν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαι⁴ μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι 20
 Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο¹⁵ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον¹⁶ εἰς τὸ
 συνέδριον¹⁷ καταγάγῃς¹⁸ τὸν Παῦλον, ὥς μέλλοντά τι ἀκριβέστερον¹⁹
 πυνθάνεσθαι¹⁴ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς: ἐνεδρεύουσιν²⁰ 21
 γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,²¹ οἵτινες
 ἀνθεματίσαν²² ἑαυτοὺς μήτε²³ φαγεῖν μήτε²³ πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν²⁴
 αὐτόν: καὶ νῦν ἔτοιμοί²⁵ εἰσιν προσδεχόμενοι²⁶ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.
 Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος⁹ ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,⁷ παραγγείλας²⁷ Μηδενὶ 22
 ἐκλαλήσαι²⁸ ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας²⁹ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος⁵ 23
 δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων⁶ εἶπεν, Ἐτοιμάσατε³⁰ στρατιώτας³¹
 διακοσίους³² ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,³³ καὶ ἱππεῖς³⁴

¹ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ² παραγίνομαι, come, arrive. ³ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ προσκαλέω, summon. ⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁷ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁸ ἀπάγω, lead away, lead. ⁹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁰ παραλαμβάνω, receive, take. ¹¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁵ συντίθημι, agree, make an agreement. ¹⁶ αὔριον, tomorrow. ¹⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁸ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²⁰ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²² ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ²³ μήτε, neither, nor. ²⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁵ ἔτοιμος, ready, prepared. ²⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ²⁷ παραγγέλλω, order, command. ²⁸ ἐκλαλέω, tell, speak out. ²⁹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³⁰ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ³¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³² διακόσιοι, two hundred, 200. ³³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³⁴ ἱππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman.

ἐβδομήκοντα,¹ καὶ δεξιολάβους² διακοσίους,³ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς
 νυκτός· κτήνη⁴ τε παραστήσαι,⁵ ἵνα ἐπιβιβάσαντες⁶ τὸν Παῦλον 24
 διασώσωσιν⁷ πρὸς Φήλικα⁸ τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπιστολὴν¹⁰ 25
 περιέχουσαν¹¹ τὸν τύπον¹² τοῦτον:

Κλαύδιος¹³ Λυσίας¹⁴ τῷ κρατίστῳ¹⁵ ἡγεμόνι⁹ Φήλικι⁸ χαίρειν. Τὸν ἄνδρα 26
 τοῦτον συλληφθέντα¹⁶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι¹⁷
 ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστὰς¹⁸ σὺν τῷ στρατεύματι¹⁹ ἐξιλόμην²⁰ αὐτόν, μαθὼν²¹
 ὅτι Ῥωμαῖός²² ἐστίν. Βουλόμενος²³ δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν²⁴ δι' ἣν 28
 ἐνεκάλουν²⁵ αὐτῷ, κατήγαγον²⁶ αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον²⁷ αὐτῶν· ὃν 29
 εὔρον ἐγκαλούμενον²⁵ περὶ ζητημάτων²⁸ τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον
 θανάτου ἢ δεσμῶν³⁰ ἔγκλημα³¹ ἔχοντα. Μηνυθείσης³² δέ μοι ἐπιβουλῆς 30
 εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς³⁴ ἔπεμψα
 πρὸς σε, παραγγείλας³⁵ καὶ τοῖς κατηγόροις³⁶ λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
 σοῦ. Ἔρρωσο.³⁷

¹ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ² δεξιολάβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ³ διακοσίοι, two hundred, 200. ⁴ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ⁵ παρίστημι, be present, stand by. ⁶ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ⁷ διασώζω, save, bring safely to. ⁸ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁹ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁰ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ¹¹ περιέχω, surround, seize. ¹² τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹³ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁴ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁵ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁹ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ²⁰ ἐξαιρέω, take out, deliver. ²¹ μανθάνω, learn, ascertain. ²² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²³ βούλομαι, wish, will. ²⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²⁶ κατάγω, bring down, lead down. ²⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁹ ἄξιος, worthy, deserving. ³⁰ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ³¹ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ³² μηνύω, make known, report. ³³ ἐπιβουλή, ἥς, ἡ, plot, plot against. ³⁴ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ³⁵ παραγγέλλω, order, command. ³⁶ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ³⁷ ῥώννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,¹ κατὰ τὸ διατεταγμένον² αὐτοῖς, ἀναλαβόντες³ 31

τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.⁴ Τῇ δὲ 32

ἐπαύριον⁵ ἔασαντες⁶ τοὺς ἵππεῖς⁷ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν⁸ εἰς

τὴν παρεμβολήν·⁹ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,¹⁰ καὶ 33

ἀναδόντες¹¹ τὴν ἐπιστολὴν¹² τῷ ἡγεμόνι,¹³ παρέστησαν¹⁴ καὶ τὸν

Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνούς¹⁵ δὲ ὁ ἡγεμών,¹³ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας¹⁶ 34

ἐπαρχίας¹⁷ ἐστίν, καὶ πυθόμενος¹⁸ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁹ Διακούσομαι²⁰ 35

σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί²¹ σου παραγένωνται.²² Ἐκέλευσέν²³ τε

αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ²⁴ Ἡρώδου²⁵ φυλάσσεσθαι.²⁶

Μετὰ δὲ πέντε²⁷ ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας²⁸ μετὰ τῶν 24

πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος²⁹ Τερτύλλου³⁰ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν³¹ τῷ

ἡγεμόνι¹³ κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν³² 2

ὁ Τέρτυλλος³⁰ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες³³ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων³⁴ γινομένων

τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς³⁵ προνοίας,³⁶ πάντη³⁷ τε καὶ πανταχοῦ³⁸ 3

¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ² διατάσσω, command, give orders to. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ ἔαω, permit, allow. ⁷ ἵππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹¹ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹² ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹³ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁵ ἀναγινώσκω, read. ¹⁶ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹⁷ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹⁸ πυθάνομαι, inquire, ask. ¹⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁰ διακούω, give a hearing, hear throughout. ²¹ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²² παραγίνομαι, come, arrive. ²³ κεύω, order, command. ²⁴ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁶ φυλάσσω, guard, keep. ²⁷ πέντε, five, 5. ²⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ³⁰ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ³¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³² κατηγορέω, accuse, charge. ³³ τυγχάνω, obtain, happen. ³⁴ κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ³⁵ σός, your, yours. ³⁶ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ³⁷ πάντη, in every way. ³⁸ πανταχοῦ, everywhere.

ἀποδεχόμεθα,¹ κράτιστε² Φηλιξ,³ μετὰ πάσης εὐχαριστίας.⁴ Ἵνα δὲ μὴ⁴
ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω,⁵ παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως⁶ τῇ σῇ⁷
ἐπεικειᾷ.⁸ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,⁹ καὶ κινοῦντα¹⁰
στάσιν¹¹ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην,¹²
πρωτοστάτην¹³ τε τῆς τῶν Ναζωραίων¹⁴ αἱρέσεως¹⁵ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν⁶
ἐπέειράσεν¹⁶ βεβηλῶσαι¹⁷ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν¹⁸ παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς⁷
ἀνακρίνας,¹⁹ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι²⁰ ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²¹
αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες²² ταῦτα οὕτως ἔχειν.⁹

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος²³ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος²⁴ λέγειν,¹⁰

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν²⁵ ὄντα σε κριτὴν²⁶ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,²⁷
εὐθυμότερον²⁸ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ²⁹ ἀπολογοῦμαι,³⁰ δυναμένου σου γινῶναι¹¹
ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,³¹ ἅφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων
ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινὰ διαλεγόμενον³²¹²
ἢ ἐπισύστασιν³³ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ
τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαι³⁴ με δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν²¹¹³
μου. Ὁμολογῶ³⁵ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,¹⁵¹⁴

¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ² κράτιστος, most noble, most excellent. ³ Φηλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁵ ἐγκόπτω, impede, detain. ⁶ συντόμως, briefly, concisely. ⁷ σός, your, yours. ⁸ ἐπεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ⁹ λοιμός, οὐ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁰ κινέω, move, stir. ¹¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹³ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁶ πειράζω, test, tempt. ¹⁷ βεβηλώ, profane, desecrate. ¹⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²¹ κατηγορέω, accuse, charge. ²² φάσκω, affirm, assert. ²³ νεύω, nod, beckon (as a sign). ²⁴ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁵ ἔτος, ους, τό, year. ²⁶ κριτής, ου, ὁ, judge. ²⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ²⁸ εὐθυμός, cheerful, encouraged. ²⁹ ἐμαυτοῦ, of myself. ³⁰ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ³¹ δεκαδύο, twelve, 12. ³² διαλέγομαι, dispute, reason. ³³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ³⁴ παρίστημι, be present, stand by. ³⁵ ὁμολογέω, confess, profess.

οὕτως λατρεύω¹ τῷ πατρὶ² θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον
καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ 15
αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,³ ἀνάστασιν⁴ μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
δικαίων τε καὶ ἀδίκων.⁵ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,⁶ ἀπρόσκοπον⁷ 16
συνείδησιν⁸ ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' 17
ἐτῶν⁹ δὲ πλείονων παρεγενόμην¹⁰ ἐλεημοσύνας¹¹ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος
μου καὶ προσφοράς:¹² ἐν οἷς εὖρόν με ἡγνισμένον¹³ ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ 18
ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,¹⁴ τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹⁵ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ 19
σοῦ παρεῖναι¹⁶ καὶ κατηγορεῖν¹⁷ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἡ αὐτοὶ οὗτοι 20
εἰπάτωσαν, τί εὖρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,¹⁸ στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,¹⁹
ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ 21
ἀναστάσεως⁴ νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον²⁰ ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ²¹ ἀνεβάλετο²² αὐτοῦς, ἀκριβέστερον²³ εἰδὼς τὰ 22
περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας²⁴ ὁ χιλιάρχος²⁵ καταβῇ,
διαγνώσομαι²⁶ τὰ καθ' ὑμᾶς: διαταξάμενός²⁷ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁸ 23
τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,²⁹ καὶ μηδένα κωλύειν³⁰ τῶν
ιδίῳ αὐτοῦ ὑπηρετεῖν³¹ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

¹ λατρεύω, serve, worship. ² πατρῷος, paternal, received from one's father. ³ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁵ ἄδικος, unjust, unrighteous. ⁶ ἀσκέω, practice, engage in. ⁷ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ⁸ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ⁹ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹² προσφορά, ἁς, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ ἡγνίζω, purify, cleanse. ¹⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁸ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁰ σήμερον, today, now. ²¹ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²² ἀναβάλλω, postpone, defer. ²³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²⁴ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ²⁵ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ²⁶ διαγινώσκω, distinguish, decide. ²⁷ διατάσσω, command, give orders to. ²⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁹ ἀνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ³⁰ κωλύω, forbid, hinder. ³¹ ὑπηρετέω, serve, minister to.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος¹ ὁ Φῆλιξ² σὺν Δρουσίλλῃ³ τῇ 24
 γυναικὶ οὖσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο⁴ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ
 περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγόμενου⁵ δὲ αὐτοῦ περὶ 25
 δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας⁶ καὶ τοῦ κρίματος⁷ τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι,
 ἔμφοβος⁸ γενόμενος ὁ Φῆλιξ² ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν
 δὲ μεταλαβῶν⁹ μετακαλέσομαι¹⁰ σε· ἅμα¹¹ καὶ ἐλπίζων¹² ὅτι χρήματα¹³ 26
 δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ¹⁴ αὐτόν· διὸ καὶ
 πυκνότερον¹⁵ αὐτὸν μεταπεμπόμενος⁴ ὠμίλει¹⁶ αὐτῷ. Διετίας¹⁷ δὲ 27
 πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁸ ὁ Φῆλιξ² Πόρκιον¹⁹ Φῆστον·²⁰ θέλων
 τε χάριτας καταθέσθαι²¹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ² κατέλιπεν²² τὸν
 Παῦλον δεδεμένον.²³

Φῆστος²⁰ οὖν ἐπιβὰς²⁴ τῇ ἐπαρχίᾳ,²⁵ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25
 Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.²⁶ Ἐνεφάνισαν²⁷ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ 2
 πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, 3
 αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται⁴ αὐτόν εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν²⁸ ποιοῦντες ἀνελεῖν²⁹ αὐτόν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν 4
 οὖν Φῆστος²⁰ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,²⁶ ἑαυτὸν

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ³ Δρουσίλλα, ἡς, ἡ, Drusilla. ⁴ μεταπέμπω, send for, summon. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ⁷ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁸ ἔμφοβος, terrified, frightened. ⁹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁰ μετακαλέω, send for. ¹¹ ἅμα, at the same time. ¹² ἐλπίζω, hope, hope for. ¹³ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁴ λύω, untie, loose. ¹⁵ πυκνός, frequent, numerous. ¹⁶ ὀμιλέω, converse, speak. ¹⁷ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁸ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁹ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ²⁰ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²¹ κατατίθηναι, lay (down), place. ²² καταλείπω, leave, leave behind. ²³ δέω, bind, tie. ²⁴ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁵ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²⁶ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ²⁷ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁸ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ²⁹ ἀναιρέω, take up, kill.

δὲ μέλλειν ἐν τάχει¹ ἐκπορεύεσθαι.² Οἱ οὖν δυνατοὶ³ ἐν ὑμῖν, φησὶν, 5
 συγκαταβάντες,⁴ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν⁵ αὐτοῦ.

Διατρίψας⁶ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,⁷ καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁸ 6
 τῇ ἐπαύριον⁹ καθίσας¹⁰ ἐπὶ τοῦ βήματος¹¹ ἐκέλευσεν¹² τὸν Παῦλον
 ἀχθῆναι. Παραγενομένου¹³ δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹⁴ οἱ ἀπὸ 7
 Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα¹⁵ αἰτιώματα¹⁶
 φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον¹⁷ ἀποδείξει, ¹⁸ ἀπολογουμένου 8
 αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς
 Καίσαρά²⁰ τι ἥμαρτον.²¹ Ὁ Φῆστος²² δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν 9
 καταθέσθαι,²³ ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα
 ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ 10
 τοῦ βήματος¹¹ Καίσαρος²⁰ ἐστώς εἰμι, οὗ²⁴ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους
 οὐδὲν ἠδίκησα,²⁵ ὥς καὶ σὺ κάλλιον²⁶ ἐπιγινώσκεις.²⁷ Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ²⁵ 11
 καὶ ἄξιον²⁸ θανάτου πέπραχά²⁹ τι, οὐ παραιτοῦμαι³⁰ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ
 οὐδὲν ἐστὶν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν⁵ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς
 χαρίσασθαι.³¹ Καίσαρα²⁰ ἐπικαλοῦμαι.³² Τότε ὁ Φῆστος²² συλλαλήσας³³ 12

¹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ² ἐκπορεύομαι, go out, come out. ³ δυνατός, powerful, possible. ⁴ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ⁵ κατηγορέω, accuse, charge. ⁶ διατρίβω, continue, tarry. ⁷ δέκα, ten, 10. ⁸ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ καθίζω, seat, sit. ¹¹ βήμα, τος, τό, judgment seat. ¹² κελεύω, order, command. ¹³ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁴ περιῆσθαι, stand around, avoid. ¹⁵ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁶ αἰτιώμα, τος, τό, charge, complaint. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁰ Καῖσαρ, ος, ό, Caesar. ²¹ ἁμαρτάνω, I sinned. ²² Φῆστος, ου, ό, Festus. ²³ κατατίθηναι, lay (down), place. ²⁴ οὗ, where, when. ²⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ²⁶ κάλλιον, very well. ²⁷ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁸ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁹ πράσσω, do, perform. ³⁰ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ³¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ³² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³³ συλλαλέω, talk with, discuss.

μετὰ τοῦ συμβουλίου¹ ἀπεκρίθη, Καίσαρα² ἐπικέκλησαι;³ Ἐπὶ Καίσαρα πορεύση.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων⁴ τινῶν, Ἀγρίππας⁵ ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη⁶ 13
κατήντησαν⁷ εἰς Καισάρειαν,⁸ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁹ Ὡς δὲ 14
πλείους ἡμέρας διέτριβεν¹⁰ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁹ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹¹ τὰ
κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν καταλελειμμένος¹² ὑπὸ
Φήλικος¹³ δέσμιος,¹⁴ περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, 15
ἐνεφάνισαν¹⁵ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι
κατ' αὐτοῦ δίκην.¹⁶ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹⁷ Ῥωμαίοις 16
χαρίζεσθαι¹⁹ τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,²⁰ πρὶν²¹ ἢ ὁ κατηγορούμενος²²
κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς,²³ τόπον τε ἀπολογίας²⁴ λάβοι
περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²⁵ Συνελθόντων²⁶ οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,²⁷ ἀναβολὴν²⁸ 17
μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς²⁹ καθίσας³⁰ ἐπὶ τοῦ βήματος,³¹ ἐκέλευσα
ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι²³ οὐδεμίαν αἰτίαν³³ 18
ἐπέφερον³⁴ ὧν ὑπενόουν³⁵ ἐγώ, ζητήματα³⁶ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας 19
δαισιναιμονίας³⁷ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος,³⁸

¹ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ² Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ διαγίνομαι, go through, pass. ⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁶ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁰ διατρίβω, continue, tarry. ¹¹ ἀνατίθηναι, set forth, declare. ¹² καταλείπω, leave, leave behind. ¹³ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁴ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁶ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁷ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁰ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ²¹ πρὶν, before, formerly. ²² κατηγορέω, accuse, charge. ²³ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²⁴ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²⁵ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁷ ἐνθάδε, within, here. ²⁸ ἀναβολή, ης, ἡ, postponement, delay. ²⁹ ἐξῆς, next, next in order. ³⁰ καθίζω, seat, sit. ³¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³² κελεύω, order, command. ³³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ³⁴ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ³⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ³⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³⁷ δαισιναιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ³⁸ θνήσκω, die, am dying.

ὃν ἔφασκεν¹ ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος² δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου 20
 ζήτησιν,³ ἔλεγον, εἰ βούλοιτο⁴ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κάκει⁵
 κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου⁶ τηρηθῆναι 21
 αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ⁷ διάγνωσιν,⁸ ἐκέλευσα⁹ τηρεῖσθαι αὐτόν,
 ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.¹⁰ Ἀγρίππας¹¹ δὲ πρὸς τὸν Φῆστον¹² 22
 ἔφη, Ἐβουλόμην⁴ καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,¹³
 φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,¹⁴ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα¹¹ καὶ τῆς Βερνίκης¹⁵ μετὰ 23
 πολλῆς φαντασίας,¹⁶ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,¹⁷ σὺν τε τοῖς
 χιλιάρχοις¹⁸ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν¹⁹ οὗσιν τῆς πόλεως, καὶ
 κελεύσαντος⁹ τοῦ Φῆστου,¹² ἦχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ Φῆστος,¹² 24
 Ἀγρίππα¹¹ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες²⁰ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
 τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος²¹ τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν²² μοι ἐν τε
 Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,²³ ἐπιβοῶντες²⁴ μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.²⁵ 25
 Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος²⁶ μηδὲν ἄξιον²⁷ θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,²⁸
 καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου⁶ τὸν Σεβαστόν,⁷ ἔκρινα πέμπειν
 αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές²⁹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον 26

¹ φάσκω, affirm, assert. ² ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ³ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ⁴ βούλομαι, wish, will. ⁵ κάκει, and there. ⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹³ αὔριον, tomorrow. ¹⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁵ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁶ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ¹⁷ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁹ ἐξοχή, ης, ἡ, prominence, eminence. ²⁰ συμπάρεμι, be together, be present with. ²¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²² ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ²³ ἐνθάδε, within, here. ²⁴ ἐπιβοάω, cry out to or against. ²⁵ μηκέτι, no longer. ²⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ²⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁸ πράσσω, do, perform. ²⁹ ἀσφαλές, certain, definite. ³⁰ προάγω, lead forth, go before.

αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα¹ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὅπως τῆς
 ἀνακρίσεως³ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον⁴ γάρ μοι δοκεῖ, 27
 πέμποντα δέσμιον,⁵ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας⁶ σημαίνει.⁷

Ἀγρίππας² δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται⁸ σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ⁹ 26
 λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹⁰ ἐκτείνας¹¹ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹² ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ἡγημαὶ 2
 ἐμαυτὸν¹⁴ μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι¹⁰ σήμερον·¹⁵ μάλιστα 3
 γνώστην¹⁶ ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁷ τε καὶ
 ζητημάτων·¹⁸ διὸ δέομαί¹⁹ σου, μακροθύμως²⁰ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν 4
 οὖν βίωσίν²¹ μου τὴν ἐκ νεότητος,²² τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ
 ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές 5
 με ἄνωθεν,²⁴ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην²⁵
 αἵρεσιν²⁶ τῆς ἡμετέρας²⁷ θρησκείας²⁸ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' 6
 ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ
 ἔστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον²⁹ ἡμῶν ἐκτενεῖα³⁰ νύκτα 7
 καὶ ἡμέραν λατρεῦον³¹ ἐλπίζει³² καταντῆσαι·³³ περὶ ἧς ἐλπίδος

¹ μάλιστα, especially, most of all. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ⁴ ἄλογος, without reason, absurd. ⁵ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁷ σημαίνω, indicate, signify. ⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁰ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹² ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹³ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁴ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁷ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁸ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁹ δέομαι, ask, request. ²⁰ μακροθύμως, patiently. ²¹ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²² νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ²³ προγινώσκω, know beforehand. ²⁴ ἄνωθεν, from above, again. ²⁵ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²⁶ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁷ ἡμέτερος, our, our own. ²⁸ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ²⁹ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ³⁰ ἐκτενεῖα, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ³¹ λατρεύω, serve, worship. ³² ἐλπίζω, hope, hope for. ³³ καταντάω, come to, arrive.

ἐγκαλοῦμαι,¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον³ κρίνεται 8
 παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἑμαυτῷ⁴ πρὸς 9
 τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου⁵ δεῖν πολλὰ ἐναντία⁶ πράξαι·⁷ ὁ καὶ 10
 ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς⁸
 κατέκλεισα,⁹ τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων¹⁰
 τε αὐτῶν κατήνεγκα¹¹ ψῆφον.¹² Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς 11
 πολλάκις¹³ τιμωρῶν¹⁴ αὐτούς, ἠνάγκαζον¹⁵ βλασφημεῖν·¹⁶ περισσῶς¹⁷ τε
 ἐμμαινόμενος¹⁸ αὐτοῖς, ἐδίωκον¹⁹ ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν²⁰ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς²¹ τῆς
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, 13
 οὐρανόθεν²² ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα²³ τοῦ ἡλίου,²⁴ περιλάμψαν²⁵ με φῶς
 καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων²⁶ ἡμῶν εἰς 14
 τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδι²⁷
 διαλέκτῳ,²⁸ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;¹⁹ Σκληρόν²⁹ σοι πρὸς κέντρα³⁰
 λακτίζειν.³¹ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν 15
 σὺ διώκεις.¹⁹ Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο 16
 γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι³² σε ὑπηρέτην³³ καὶ μάρτυρα³⁴ ὧν τε

¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁴ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁵ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁷ πράσσω, do, perform. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ κατακλείω, shut up, lock up. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ καταφέρω, bring down, against. ¹² ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ¹³ πολλάκις, often, many times. ¹⁴ τιμωρέω, punish. ¹⁵ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁶ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁷ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁸ ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ¹⁹ διώκω, pursue, persecute. ²⁰ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ²¹ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ²² οὐρανόθεν, from heaven. ²³ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ²⁴ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁵ περιλάμπω, shine around. ²⁶ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁷ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁸ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ²⁹ σκληρός, hard, rough. ³⁰ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ³¹ λακτίζω, kick. ³² προχειρίζομαι, determine, appoint. ³³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

εἶδες ὧν τε ὀφθῆσομαί σοι, ἐξαιρούμενός¹ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, 17
 εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι² 18
 ἀπὸ σκοτόυς³ εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ⁴ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ
 λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁵ ἁμαρτιῶν, καὶ κλήρον⁶ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁷
 πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,⁸ βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁹ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς¹⁰ τῇ 19
 οὐρανίῳ¹¹ ὀπτασίᾳ,¹² ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹³ πρῶτον καὶ 20
 Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν¹⁴ τῆς Ἰουδαίας,¹⁵ καὶ τοῖς ἔθνεσιν,
 ἀπαγγέλλων¹⁶ μετανοεῖν,¹⁷ καὶ ἐπιστρέφειν¹⁸ ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια¹⁹ τῆς
 μετανοίας²⁰ ἔργα πράσσοντας.²¹ Ἕνεκα²² τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με 21
 συλλαβόμενοι²³ ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο²⁴ διαχειρίσασθαι.²⁵ Ἐπικουρίας²⁶ 22
 οὖν τυχῶν²⁷ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι²⁸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα
 μαρτυρόμενος²⁹ μικρῷ³⁰ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς³¹ λέγων ὧν τε οἱ
 προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς³² ὁ 23
 χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως³³ νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν³⁴
 τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

¹ ἐξαιρέω, take out, deliver. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ σκοτός, οὐς, τό, darkness. ⁴ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁶ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁷ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ⁸ ὅθεν, from where, from which. ⁹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁰ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹¹ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹² ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹³ Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁶ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁷ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁹ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²¹ πράσσω, do, perform. ²² ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²³ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁴ πειράω, try, attempt. ²⁵ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ²⁶ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ²⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ³⁰ μικρός, small, little. ³¹ ἐκτός, aside from, besides. ³² παθητός, subject to suffering. ³³ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ³⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹ ὁ Φῆστος² μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνη, 24

Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα⁴ εἰς μανίαν⁵ περιτρέπει.⁶ Ὁ δέ, Οὐ 25

μαίνομαι,³ φησὶν, κράτιστε⁷ Φῆστε,² ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης⁸

ρήματα ἀποφθέγγομαι.⁹ Ἐπίσταται¹⁰ γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς 26

ὃν καὶ παρρησιαζόμενος¹¹ λαλῶ· λανθάνειν¹² γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ

πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ¹³ πεπραγμένον¹⁴ τοῦτο. Πιστεύεις, 27

βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹⁵ τοῖς προφήταις· Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ 28

Ἀγρίππας¹⁵ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ¹⁶ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁷

γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹⁸ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ¹⁶ καὶ 29

ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,¹⁹

γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος²⁰ κἀγώ εἰμι, παρεκτός²¹ τῶν δεσμῶν²²

τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,²³ ἥ τε 30

Βερνίκη,²⁴ καὶ οἱ συγκαθήμενοι²⁵ αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες²⁶ ἐλάλουν 31

πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον²⁷ ἢ δεσμῶν²²

πράσσει¹⁴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹⁵ δὲ τῷ Φήστῳ² ἔφη, 32

Ἀπολελεύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο²⁸ Καίσαρα.²⁹

¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ μαίνομαι, rage, be furious. ⁴ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁵ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ⁶ περιτρέπω, turn about, drive insane. ⁷ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁸ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ⁹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁶ ὀλίγος, little, few. ¹⁷ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹⁸ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁹ σήμερον, today, now. ²⁰ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ²¹ παρεκτός, except for, apart from. ²² δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²³ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²⁴ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²⁵ συγκαθήμεναι, sit with. ²⁶ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ²⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁸ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν¹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,² παρεδίδουν τὸν τε **27**

Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας³ ἑκατοντάρχη,⁴ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁵

σπείρης⁶ Σεβαστῆς.⁷ Ἐπιβάντες⁸ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,⁹ μέλλοντες **2**

πλεῖν¹⁰ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹¹ τόπους, ἀνήχθημεν,¹² ὄντος σὺν ἡμῖν

Ἀριστάρχου¹³ Μακεδόνης¹⁴ Θεσσαλονικέως.¹⁵ Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν **3**

εἰς Σιδῶνα:¹⁷ φιλανθρώπως¹⁸ τε ὁ Ἰούλιος⁵ τῷ Παύλῳ χρησάμενος¹⁹

ἐπέτρεψεν²⁰ πρὸς τοὺς φίλους²¹ πορευθέντα ἐπιμελείας²² τυχεῖν.²³ **4**

Κάκειθεν²⁴ ἀναχθέντες¹² ὑπεπλεύσαμεν²⁵ τὴν Κύπρον,²⁶ διὰ τὸ τοὺς

ἀνέμους²⁷ εἶναι ἐναντίους.²⁸ Τό τε πέλαγος²⁹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁰ καὶ **5**

Παμφυλίαν³¹ διαπλεύσαντες,³² κατήλθομεν³³ εἰς Μύρα³⁴ τῆς Λυκίας.³⁵ **6**

Κάκει³⁶ εὐρῶν ὁ ἑκατόνταρχος⁴ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον³⁷ πλέον¹⁰ εἰς τὴν

Ἰταλίαν,² ἐνεβίβασεν³⁸ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς³⁹ δὲ ἡμέραις **7**

βραδυπλοοῦντες,⁴⁰ καὶ μόλις⁴¹ γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,⁴² μὴ

προσεῶντος⁴³ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,²⁷ ὑπεπλεύσαμεν²⁵ τὴν Κρήτην⁴⁴ κατὰ

Σαλμώνην:⁴⁵ μόλις⁴¹ τε παραλεγόμενοι⁴⁶ αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινὰ **8**

καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,⁴⁷ ὃ ἐγγὺς⁴⁸ ἦν πόλις Λασαία.⁴⁹

¹ ἀποπλέω, sail away. ² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁶ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹⁰ πλέω, sail. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁴ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁶ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁷ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ¹⁸ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ¹⁹ χρᾶμαι, use, make use of. ²⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²¹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²² ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²³ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁴ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁵ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁷ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³² διαπλέω, sail through, sail over. ³³ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁴ Μύρα, ων, τό, Myra. ³⁵ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ³⁶ κάκει, and there. ³⁷ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ³⁸ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ³⁹ ἱκανός, sufficient, able. ⁴⁰ βραδυπλοέω, sail slowly. ⁴¹ μόλις, with difficulty, hardly. ⁴² Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ⁴³ προσεάω, permit to go farther. ⁴⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ⁴⁵ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ⁴⁶ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ⁴⁷ λιμὴν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ⁴⁸ ἐγγύς, near. ⁴⁹ Λασαία, ας, ἡ, Lasea.

Ἰκανοῦ¹ δὲ χρόνου διαγενομένου,² καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς³ τοῦ πλοός,⁴ 9

διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν⁵ ἤδη παρεληλυθέναι,⁶ παρήνει⁷ ὁ Παῦλος 10

λέγων αὐτοῖς, ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως⁸ καὶ πολλῆς ζημίας,⁹ οὐ

μόνον τοῦ φορτίου¹⁰ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν,

μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.⁴ Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης¹¹ τῷ κυβερνήτῃ¹² καὶ 11

τῷ ναυκλήρῳ¹³ ἐπέειθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12

Ἀνευθέτου¹⁴ δὲ τοῦ λιμένος¹⁵ ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,¹⁶ οἱ

πλείους ἔθεντο βουλὴν¹⁷ ἀναχθῆναι¹⁸ κακεῖθεν,¹⁹ εἴ πως δύναιτο

καταντήσαντες²⁰ εἰς Φοῖνικα²¹ παραχειμάσαι,²² λιμένα¹⁵ τῆς Κρήτης²³

βλέποντα κατὰ λίβα²⁴ καὶ κατὰ χώρον.²⁵ Ὑποπνεύσαντος²⁶ δὲ νότου,²⁷ 13

δόξαντες τῆς προθέσεως²⁸ κεκρατηκέναι,²⁹ ἄραντες ἄσσον³⁰

παρελέγοντο³¹ τὴν Κρήτην.²³ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς 14

ἄνεμος³² τυφωνικός,³³ ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων:³⁴ συναρπασθέντος³⁵ 15

δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν³⁶ τῷ ἀνέμῳ,³² ἐπιδόντες

ἐφερόμεθα. Νησίον³⁸ δέ τι ὑποδραμόντες³⁹ καλούμενον Κλαύδην⁴⁰ 16

μόλις⁴¹ ἰσχύσαμεν⁴² περικρατεῖς⁴³ γενέσθαι τῆς σκάφης:⁴⁴ ἦν ἄραντες, 17

¹ ἰκανός, sufficient, able. ² διαγίνομαι, go through, pass. ³ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ⁴ πλόος, ὁ, voyage. ⁵ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁶ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁷ παραινέω, recommend, urge. ⁸ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁰ φορτίον, ου, τό, burden, load. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ¹³ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ¹⁴ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ¹⁵ λιμὴν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁶ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ¹⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²⁰ καταντάω, come to, arrive. ²¹ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ²² παραχειμάζω, winter, pass the winter. ²³ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ²⁴ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ²⁵ χώρος, ου, ὁ, northwest wind. ²⁶ ὑποπνέω, blow gently. ²⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ²⁹ κρατέω, grasp, lay hold of. ³⁰ ἄσσον, nearer, close by. ³¹ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ³² ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ³³ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ³⁴ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ³⁵ συναρπάζω, seize, drag away. ³⁶ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ³⁷ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ³⁸ νησίον, ου, τό, small island, little island. ³⁹ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ⁴⁰ Κλαῦδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁴¹ μόλις, with difficulty, hardly. ⁴² ἰσχύω, be strong, able. ⁴³ περικρατής, having power, having full command of. ⁴⁴ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat.

βοηθείαις¹ ἐχρῶντο,² ὑποζωννύντες³ τὸ πλοῖον: φοβούμενοί τε μὴ εἰς
τὴν Σύρτην⁴ ἐκπέσωσιν,⁵ χαλάσαντες⁶ τὸ σκεῦος,⁷ οὕτως⁸ ἐφέροντο. 18
Σφοδρῶς⁹ δὲ χειμαζομένων¹⁰ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς¹¹ ἐκβολὴν¹² ἐποιοῦντο: καὶ 19
τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες¹³ τὴν σκευὴν¹⁴ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.¹⁵ Μήτε¹⁶ δὲ 20
ἡλίου¹⁷ μήτε¹⁶ ἄστρον¹⁸ ἐπιφαινόντων¹⁹ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁰
τε οὐκ ὀλίγου²¹ ἐπικειμένου,²² λοιπὸν περιηρεῖτο²³ πᾶσα ἐλπίς τοῦ
σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας²⁴ ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ 21
Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μὲν, ὦ²⁵ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς²⁶
μοι μὴ ἀνάγεσθαι²⁷ ἀπὸ τῆς Κρήτης,²⁸ κερδῆσαι²⁹ τε τὴν ὕβριν³⁰ ταύτην
καὶ τὴν ζημίαν.³¹ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ³² ὑμᾶς εὐθυμεῖν: ³³ ἀποβολή³⁴ γὰρ 22
ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν³⁵ τοῦ πλοίου. Παρέστη³⁶ γάρ μοι 23
ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,³⁷ λέγων, Μὴ 24
φοβοῦ, Παῦλε: Καίσαρί³⁸ σε δεῖ παραστήναι:³⁶ καὶ ἰδοῦ, κεχάρισται³⁹
σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας⁴⁰ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε ³³ ἄνδρες: 25
πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον⁴¹ λελάληται μοι. 26
Εἰς νῆσον⁴² δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.⁵

¹ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ² χρᾶμαι, use, make use of. ³ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ⁴ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ⁵ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁶ χαλάω, slacken, let down. ⁷ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁸ οὕτως, thus, so. ⁹ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ¹⁰ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ¹¹ ἐξῆς, next, next in order. ¹² ἐκβολή, ἡς, ἡ, jettisoning, throwing out. ¹³ αὐτόχειρ, with one's own hand. ¹⁴ σκευή, ἡς, ἡ, equipment, tackle. ¹⁵ ῥίπτω, throw, cast. ¹⁶ μήτε, neither, nor. ¹⁷ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁸ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁹ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁰ χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. ²¹ ὀλίγος, little, few. ²² ἐπικείμει, lie on, lie upon. ²³ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁴ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ²⁵ ὦ, Oh! omega. ²⁶ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ²⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁸ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ²⁹ κερδαίνω, gain, win. ³⁰ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ³¹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³² παραινέω, recommend, urge. ³³ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ³⁴ ἀποβολή, ἡς, ἡ, rejection, loss. ³⁵ πλὴν, however, but. ³⁶ παρίστημι, be present, stand by. ³⁷ λατρεύω, serve, worship. ³⁸ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³⁹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴⁰ πλέω, sail. ⁴¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ⁴² νῆσος, ου, ἡ, island.

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ¹ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων² ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία, 27
κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν⁴ οἱ ναῦται⁵ προσάγειν⁶ τινὰ αὐτοῖς
χώραν·⁷ καὶ βολίσαντες⁸ εὔρον ὀργυιάς⁹ εἴκοσι·¹⁰ βραχὺ¹¹ δὲ 28
διαστήσαντες,¹² καὶ πάλιν βολίσαντες,⁸ εὔρον ὀργυιάς⁹ δεκαπέντε·¹³ 29
φοβούμενοί τε μήπως¹⁴ εἰς τραχεῖς¹⁵ τόπους ἐκπέσωμεν,¹⁶ ἐκ πρύμνης¹⁷
ρίψαντες¹⁸ ἀγκύρας¹⁹ τέσσαρας,²⁰ ἤρχοντο²¹ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30
ναυτῶν⁵ ζητούντων φυγεῖν²² ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων²³ τὴν
σκάφη²⁴ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει²⁵ ὡς ἐκ πλώρας²⁶ μελλόντων
ἀγκύρας¹⁹ ἐκτείνειν,²⁷ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁸ καὶ τοῖς 31
στρατιώταις,²⁹ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται²⁹ ἀπέκοψαν³⁰ τὰ σχοινία³¹ τῆς σκάφης,²⁴ 32
καὶ εἶασαν³² αὐτὴν ἐκπεσεῖν.¹⁶ Ἄχρι³³ δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33
παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας³⁴ μεταλαβεῖν³⁵ τροφῆς,³⁶ λέγων,
Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ¹ σήμερον³⁷ ἡμέραν προσδοκῶντες³⁸ ἄσιτοι³⁹
διατελεῖτε,⁴⁰ μηδὲν προσλαβόμενοι.⁴¹ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν 34
τροφῆς·³⁶ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁴² σωτηρίας⁴³ ὑπάρχει· οὐδενὸς
γὰρ ὑμῶν θριξ⁴⁴ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35

¹ τεσσαρεσκαιδέκατος, fourteenth. ² διαφέρω, differ, carry through. ³ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ⁴ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁵ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁸ βολίζω, take soundings. ⁹ ὀργυιά, ας, ἡ, fathom, about five or six feet. ¹⁰ εἴκοσι, twenty, 20. ¹¹ βραχύς, short, little. ¹² διῆσθαι, pass, part. ¹³ δεκαπέντε, fifteen, 15. ¹⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁵ τραχύς, rough, uneven. ¹⁶ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁸ ρίπτω, throw, cast. ¹⁹ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁰ τέσσαρες, four, 4. ²¹ εὔχομαι, pray, wish. ²² φεύγω, flee, escape. ²³ χαλάω, slacken, let down. ²⁴ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²⁵ πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ²⁶ πλώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ²⁷ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³⁰ ἀποκόπτω, cut off, smite. ³¹ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ³² εἶω, permit, allow. ³³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁴ ἅπας, each, every. ³⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ³⁶ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ³⁷ σήμερον, today, now. ³⁸ προσδοκῶ, wait for, look for. ³⁹ ἄσιτος, without eating, fasting. ⁴⁰ διατελέω, continue, remain. ⁴¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁴² ὑμέτερος, your. ⁴³ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁴⁴ θρίξ, τριχός, ἡ, hair.

ἄρτον, εὐχαρίστησεν¹ τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας² ἤρξατο
 ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ³ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο⁴ τροφῆς. 36
 Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι⁶ ἑβδομήκοντα⁷ ἕξ.⁸ 37
 Κορεσθέντες⁹ δὲ τῆς τροφῆς⁵ ἐκούφισον¹⁰ τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν
 σῖτον¹¹ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ 39
 ἐπεγίνωσκον·¹² κόλπον¹³ δὲ τινα κατενόουν¹⁴ ἔχοντα αἰγιαλόν,¹⁵ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,¹⁶ εἰ δυνατόν,¹⁷ ἐξῶσαι¹⁸ τὸ πλοῖον. Καὶ τὰς ἀγκύρας¹⁹ 40
 περιελόντες²⁰ εἴων²¹ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα²² ἀνέντες²³ τὰς ζευκτηρίας²⁴
 τῶν πηδαλίων·²⁵ καὶ ἐπάραντες²⁶ τὸν ἀρτέμονα²⁷ τῇ πνεούσῃ²⁸ κατεῖχον
 εἰς τὸν αἰγιαλόν.¹⁵ Περιπεσόντες³⁰ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον³¹ ἐπώκειλαν 41
 τὴν ναῦν·³³ καὶ ἡ μὲν πρῶρα³⁴ ἐρείσασα³⁵ ἔμεινεν ἀσάλευτος,³⁶ ἡ δὲ
 πρύμνα³⁷ ἐλύετο³⁸ ὑπὸ τῆς βίας³⁹ τῶν κυμάτων.⁴⁰ Τῶν δὲ στρατιωτῶν⁴¹ 42
 βουλή⁴² ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας⁴³ ἀποκτείνωσιν, μή τις
 ἐκκολυμβήσας⁴⁴ διαφύγῃ.⁴⁵ Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος,⁴⁶ βουλόμενος⁴⁷ 43
 διασῶσαι⁴⁸ τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν⁴⁹ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,⁵⁰
 ἐκέλευσέν⁵¹ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν⁵² ἀπορρίψαντας⁵³ πρώτους

¹ εὐχαριστεῖω, give thanks, thank. ² κλάω, break. ³ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁵ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁶ διακόσιοι, two hundred, 200. ⁷ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ⁸ ἕξ, six, 6. ⁹ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁰ κουφίζω, make light, lighten. ¹¹ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹³ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ¹⁴ κατανοέω, observe, understand. ¹⁵ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁷ δυνατός, powerful, possible. ¹⁸ ἐξωθέω, drive out, run aground. ¹⁹ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁰ περιαιρέω, cast off, take away. ²¹ εἴω, permit, allow. ²² ἅμα, at the same time. ²³ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁴ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ²⁵ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ²⁶ ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁷ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ²⁸ πνέω, blow. ²⁹ κατέχω, hold back, hold fast. ³⁰ περιπίπτω, fall in with, strike. ³¹ διθάλασος, where two seas met, between two seas. ³² ἐποκέλλω, force forward, run aground. ³³ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ³⁴ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ³⁵ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ³⁶ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ³⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ³⁸ λύω, untie, loose. ³⁹ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁴⁰ κύμα, τος, τό, wave. ⁴¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁴² βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ⁴³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴⁴ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ⁴⁵ διαφεύγω, escape, escape by flight. ⁴⁶ ἐκατοντάρχης, centurion. ⁴⁷ βούλομαι, wish, will. ⁴⁸ διασώζω, save, bring safely to. ⁴⁹ κωλύω, forbid, hinder. ⁵⁰ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ⁵¹ κελεύω, order, command. ⁵² κολυμβάω, swim up and down, swim. ⁵³ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard.

ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι:¹ καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,² οὓς δὲ ἐπὶ 44
τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι³ ἐπὶ
τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,³ τότε ἐπέγνωσαν⁴ ὅτι Μελίτη⁵ ἡ νῆσος⁶ καλεῖται. Οἱ δὲ 28

βάρβαροι⁷ παρείχον⁸ οὐ τὴν τυχοῦσαν⁹ φιланθρωπίαν¹⁰ ἡμῖν:
ἀνάψαντες¹¹ γὰρ πυράν,¹² προσελάβοντο¹³ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹⁴
τὸν ἐφεστῶτα,¹⁵ καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹⁶ Συστρέψαντος¹⁷ δὲ τοῦ Παύλου 3
φρυγάνων¹⁸ πλῆθος,¹⁹ καὶ ἐπιθέντος²⁰ ἐπὶ τὴν πυράν,¹² ἔχιδνα²¹ ἐκ τῆς
θέρμης²² διεξελθοῦσα καθήψεν²³ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ 4
βάρβαροι⁷ κρεμάμενον²⁴ τὸ θηρίον²⁵ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους, Πάντως²⁶ φονεύς²⁷ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα³
ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²⁸ ζῆν οὐκ εἶσεν.²⁹ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας³⁰ τὸ 5
θηρίον²⁵ εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν³¹ οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων³² αὐτὸν 6
μέλλειν πίμπρασθαι³³ ἢ καταπίπτειν³⁴ ἄφνω³⁵ νεκρόν: ἐπὶ πολὺ δὲ
αὐτῶν προσδοκόντων,³² καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον³⁶ εἰς αὐτὸν
γινόμενον, μεταβαλλόμενοι³⁷ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

¹ ἐξιέμι, go away, leave. ² σανίς, ἴδος, ἡ, board, plank. ³ διασώζω, save, bring safely to. ⁴ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁵ Μελίτη, ἡς, ἡ, Malta, Melita. ⁶ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁷ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁸ παρέχω, offer, afford. ⁹ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁰ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ¹¹ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹² πυρά, ἄς, ἡ, fire. ¹³ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁴ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁷ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁸ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²⁰ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²¹ ἐχιδνα, ἡς, ἡ, viper, serpent. ²² θερμή, ἡς, ἡ, heat. ²³ καθάπτω, take hold of, seize. ²⁴ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁵ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁶ πάντως, altogether, by all means. ²⁷ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ²⁸ δίκη, ἡς, ἡ, penalty, punishment. ²⁹ ἐάω, permit, allow. ³⁰ ἀποτινάσσω, shake off. ³¹ πάσχω, suffer, am acted upon. ³² προσδοκάω, wait for, look for. ³³ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ³⁴ καταπίπτω, fall, fall down. ³⁵ ἄφνω, suddenly. ³⁶ ἄτοπος, out of place, unusual. ³⁷ μεταβάλλω, change, change my mind.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον ὑπῆρχεν χωρία¹ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,² 7
 ὀνόματι Ποπλίῳ,³ ὃς ἀναδεξάμενος⁴ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως⁵
 ἐξένισεν.⁶ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³ πυρετοῖς⁷ καὶ 8
 δυσεντερία⁸ συνεχόμενον⁹ κατακεῖσθαι:¹⁰ πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν,
 καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεῖς¹¹ τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο¹² αὐτόν. Τούτου 9
 οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας¹³ ἐν τῇ νήσῳ²
 προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο:¹⁴ οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς¹⁵ ἐτίμησαν¹⁶ 10
 ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹⁷ ἐπέθεντο¹¹ τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.¹⁸

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁹ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι²⁰ ἐν τῇ νήσῳ,² 11
 Ἀλεξανδρίνῳ,²¹ παρασήμῳ²² Διοσκούροις.²³ Καὶ καταχθέντες²⁴ εἰς 12
 Συρακούσας²⁵ ἐπεμείναμεν²⁶ ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν²⁷ περιελθόντες²⁸ 13
 κατηντήσαμεν²⁹ εἰς Ῥήγιον,³⁰ καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου³¹
 νότου,³² δευτεραῖοι³³ ἦλθομεν εἰς Ποτιόλους:³⁴ οὗ³⁵ εὐρόντες ἀδελφούς, 14
 παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι²⁶ ἡμέρας ἑπτὰ: καὶ οὕτως εἰς τὴν
 Ῥώμην³⁶ ἦλθομεν. Κάκειθεν³⁷ οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, 15
 ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν³⁸ ἡμῖν ἄχρι³⁹ Ἀππίου⁴⁰ Φόρου⁴¹ καὶ Τριῶν

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² νήσος, ου, ἡ, island. ³ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ⁴ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁵ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ πυρετός, οὐ, ὁ, fever. ⁸ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹² ἰάομαι, heal. ¹³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁴ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁵ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ¹⁶ τιμάω, honor, value at a price. ¹⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁸ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁹ μῆν, ὁ, month, certainly. ²⁰ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ²¹ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ²² παρασήμος, peculiar, marked (with a figurehead). ²³ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ²⁴ κατάγω, bring down, lead down. ²⁵ Συράκουσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ²⁶ ἐπιμένω, continue, remain. ²⁷ ὅθεν, from where, from which. ²⁸ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁹ καταντάω, come to, arrive. ³⁰ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ³¹ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ³² νότος, ου, ὁ, south wind, south. ³³ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ³⁴ Ποτιόλοι, ων, ὁ, Puteoli. ³⁵ οὗ, where, when. ³⁶ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ³⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ³⁸ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ³⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴⁰ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ⁴¹ Φόρον, ου, τό, market, forum.

Ταβερνῶν·¹ οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας² τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.³

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,⁴ ὁ ἑκατόνταρχος⁵ παρέδωκεν τοὺς δεσμίους⁶ 16

τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁷ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη⁸ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν

τῷ φυλάσσοντι⁹ αὐτὸν στρατιώτῃ.¹⁰

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι¹¹ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας 17

τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων¹² δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹³ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν¹⁴

τοῖς πατρώοις,¹⁵ δέσμιος⁶ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν

Ῥωμαίων·¹⁶ οἵτινες ἀνακρίναντές¹⁷ με ἐβούλοντο¹⁸ ἀπολύσαι, διὰ τὸ 18

μηδεμίαν αἰτίαν¹⁹ θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων²⁰ δὲ τῶν 19

Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη²¹ ἐπικαλέσασθαι²² Καίσαρα,²³ οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους

μου ἔχων τι κατηγορήσαι.²⁴ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν¹⁹ παρεκάλεσα 20

ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·²⁵ ἔνεκεν²⁶ γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν

ἄλυσιν²⁷ ταύτην περίκειμαι.²⁸ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε 21

γράμματα²⁹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,³⁰ οὐτε

¹ ταβέρναι, ὦν, ἡ, taverns. ² εὐχαριστέω, give thanks, thank. ³ θάρσος, οὐς, τό, courage. ⁴ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁷ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁹ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹¹ συγκαλέω, call together. ¹² συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹³ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁴ ἔθος, οὐς, τό, custom. ¹⁵ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁰ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ²¹ ἀναγκάζω, force, compel. ²² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²³ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁵ προσλαλέω, speak to, speak with. ²⁶ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ²⁷ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²⁸ περίκειμαι, be around, surround. ²⁹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ³⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea.

παραγενόμενός¹ τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν² ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ
 πονηρόν. Ἀξιούμεν³ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς⁴· περὶ μὲν γὰρ τῆς 22
 αἵρέσεως⁵ ταύτης γνωστόν⁶ ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ⁷ ἀντιλέγεται.⁸
 Ταξάμενοι⁹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον¹⁰ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν¹¹ πλείονες· 23
 οἷς ἐξετίθετο¹² διαμαρτυρόμενος¹³ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε
 αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
 προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹⁴ ἕως ἑσπέρας.¹⁵ Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς 24
 λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.¹⁶ Ἀσύμφωνοι¹⁷ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους 25
 ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς¹⁸ τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου¹⁹ τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, 26
 λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ²⁰ ἀκούσετε,
 καὶ οὐ μὴ συνήτε·²¹ καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη 27
 γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν²³ βαρέως²⁴ ἤκουσαν, καὶ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·²⁵ μήποτε²⁶ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς,
 καὶ τοῖς ὠσὶν²³ ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,²¹ καὶ ἐπιστρέψωσιν,²⁷
 καὶ ἰάσομαι²⁸ αὐτούς. Γνωστόν⁶ οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν 28
 ἀπεστάλη τὸ σωτήριον²⁹ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα 29

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² ἀπαγγέλλω, announce, report. ³ ἀξιόω, consider worthy. ⁴ φρονέω, think, judge. ⁵ αἵρεσις, εὐς, ἡ, choice, faction. ⁶ γνωστός, known, acquaintance. ⁷ πανταχοῦ, everywhere. ⁸ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁹ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁰ ἤκω, have come, am present. ¹¹ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ¹² ἐκτίθμι, declare, explain. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ¹⁵ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁶ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ¹⁷ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ¹⁸ καλῶς, rightly, well. ¹⁹ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ²⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ²¹ συνίημι, understand, consider. ²² παχύνω, fatten. ²³ οὖς, ους, τό, ear. ²⁴ βαρέως, with difficulty, heavily. ²⁵ καμμύω, close (the eyes), close. ²⁶ μήποτε, never, lest perchance. ²⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁸ ἰάομαι, heal. ²⁹ σωτήριος, saving, bringing salvation.

αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς
συζήτησιν.¹

Ἐμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ καὶ ἀπεδέχετο⁴ 30

πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν 31

τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης

παρρησίας,⁶ ἀκωλύτως.⁷

¹ συζήτησις, εως, ἢ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἢ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ παρρησία, ας, ἢ, boldness, confidence. ⁷ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.